

Strategie rozvoje odpadového hospodářství města Příbram

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

2024

Název díla:

Studie „Strategie rozvoje odpadového hospodářství města Příbram“

Zadavatel:

Sídlo:

IČO:

DIČ:

Osoba oprávněná
jednat za zadavatele:

Město Příbram

Tyršova 108, Příbram, 261 01

00243132

CZ00243132

Zpracovatel:

Adresa:

IČO:

DIČ:

Osoba oprávněná
jednat za účastníka:

Bank. spojení:

Kontaktní e-mail:

Tel.:

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

Javorová 200, Psáry, 252 44

68588879

CZ6762191139

RNDr. Martina Vrbová, Ph.D.

ČS, a.s. Praha 4, č.ú. 390163349/0800

martina.vrbova@volny.cz

+420 602 647 833

Seznam zkratk

AOS	autorizovaná obalová společnost
BD	bytový dům
BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DSO	dobrovolný svazek obcí
EU	Evropská unie
ISOH	Informační systém odpadového hospodářství (CENIA)
KO	komunální odpad
k. ú.	katastrální území
KS	kolektivní systém
KÚ	krajský úřad
MěÚ	městský úřad
MF	ministerstvo financí
MV	ministerstvo vnitra
MŽP	ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OPŽP	Operační program životní prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
OZV	obecně závazná vyhláška
POH	plán odpadového hospodářství
RD	rodinný dům
SD	sběrný dvůr
SKO	směsný komunální odpad
VOK	velkoobjemový kontejner
TSmP	Technické služby města Příbram
ZEVO	zařízení na energetické využití odpadů

Obsah

Úvod	6
I. ANALYTICKÁ ČÁST	7
1. Obecná charakteristika území	7
2. Právní rámec a dokumenty k rozvoji OH města	12
2.1 Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.	12
2.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady	20
2.3 Vyhláška o místním poplatku za obecní systém OH	21
2.4 Plán odpadového hospodářství města Příbram	22
2.5 Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030	22
3. Organizace odpadového hospodářství	23
3.1 Zajištění služeb v odpadovém hospodářství	23
3.1.1 Technické služby města Příbram	23
3.1.2 Smlouvy s provozovateli zařízení na nakládání s odpady	24
3.1.3 Ostatní smlouvy	25
3.2 Organizační zajištění OH ve veřejné správě města	27
3.3 Zapojení ostatních původců odpadů do obecního systému OH	27
3.4 Informování a vzdělávání veřejnosti	28
3.5 Předcházení vzniku odpadů	29
3.6 Spolupráce města s okolními obcemi v oblasti OH	29
4. Zařízení pro nakládání s odpady	31
4.1 Zařízení pro nakládání s odpady ve městě	31
4.2 Zařízení pro nakládání s odpady v okolí města	38
5. Produkce a nakládání s odpady	45
5.1 Směsný komunální odpad (SKO)	50
5.2 Biologicky rozložitelné odpady (bioodpady)	52
5.3 Objemný odpad	54
5.4 Nebezpečné odpady (NO)	55
5.5 Materiálově využitelné složky komunálního odpadu	56
5.5.1 Sběrná síť na materiálově využitelné složky KO	59
5.5.2 Textil, dřevo, oleje	62
5.6 Zpětný odběr vybraných výrobků	63
5.6.1 Pneumatiky	64
6. Ekonomika odpadového hospodářství města	65
6.1 Náklady na odpadové hospodářství města	65

6.1.1	Směsný komunální odpad	66
6.1.2	Odděleně sbírané využitelné složky komunálního odpadu	68
6.2	Příjmy a bilance odpadového hospodářství města	70
7.	Shrnutí analytické části	72
7.1	SWOT	77
II.	NÁVRHOVÁ ČÁST	78
1.	Východiska pro úpravu odpadového hospodářství města	78
1.1	Výchozí stav odpadového hospodářství města	78
1.2	Zákonné cíle odpadového hospodářství	79
2.	Návrh opatření na změny hospodaření s odpady ve městě	81
2.1	Zvýšení míry třídění využitelných KO	81
2.2	Nakládání s bioodpady	84
2.3	Objemné odpady, sběrný dvůr, sběrná místa	85
2.4	Snížení produkce a skládkování SKO	86
2.5	Řešení živnostenských odpadů	88
2.6	Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů	89
2.7	Podpora recyklace odpadů	89
2.8	Komunikace systému OH města	90
2.9	Spolupráce s obcemi v DSO Příbram	91
2.10	Rozvoj Technických služeb	93
2.11	Návrh organizačních opatření pro město	93
3.	Časový postup realizace opatření	95
3.1	Krátkodobá opatření (r. 2024-2025)	95
3.2	Střednědobá opatření (r. 2025 – 2028)	100
3.3	Dlouhodobá opatření	102
4.	Shrnutí návrhové části	105
	Seznam tabulek	111
	Seznam grafů	112
	Seznam map	112
	Seznam obrázků	112

Úvod

Strategie rozvoje odpadového hospodářství města Příbram (dále také „Strategie OH“) je zpracována na základě smlouvy o dílo s městem Příbram a ve spolupráci s odborem životního prostředí MěÚ Příbram a Technickými službami města Příbram p. o.

Cílem Strategie OH je navrhnout další rozvoj odpadového hospodářství města s ohledem na zákonné povinnosti a předpokládaný vývoj nakládání s odpady v podmínkách evropského oběhového hospodářství.

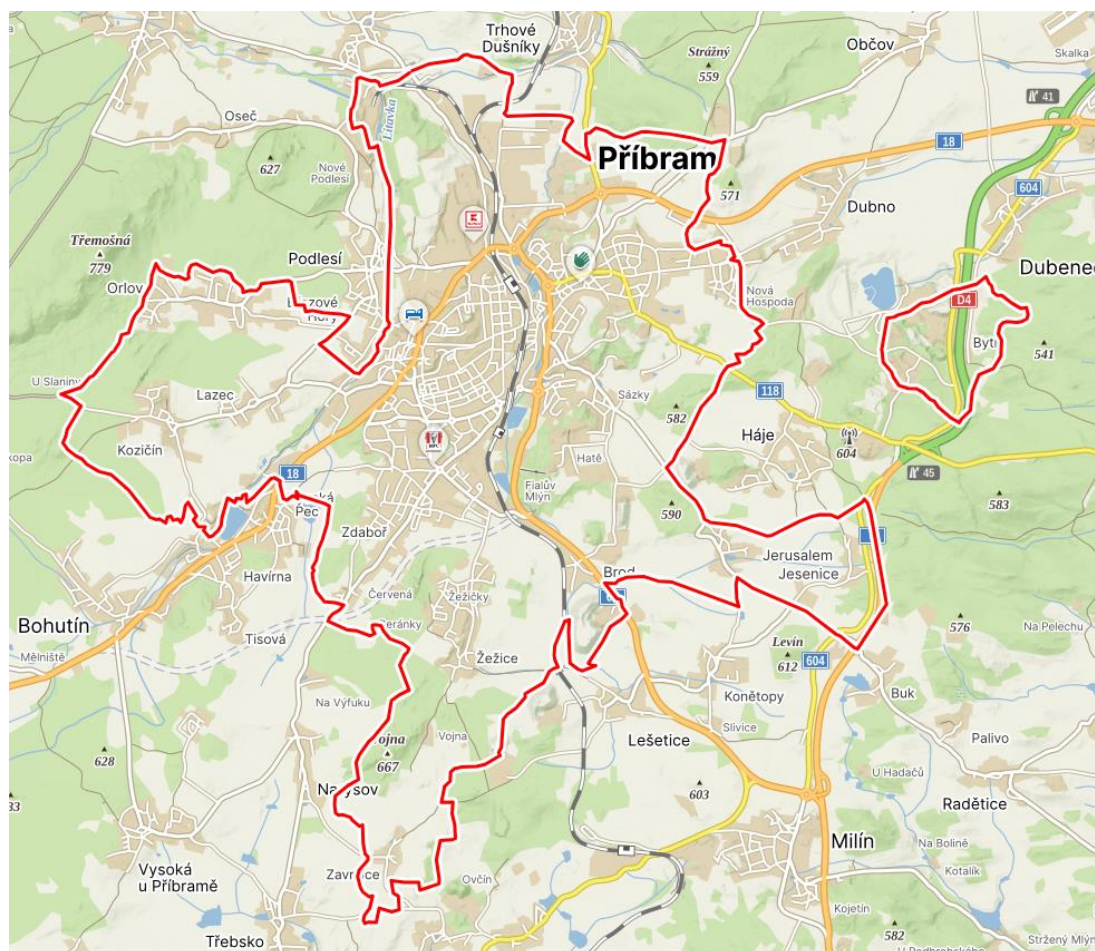
Strategie OH obsahuje dvě části:

- Analytická část
 - zhodnocení stavu odpadového hospodářství města pro jednotlivé materiálové toky produkovaných odpadů z pohledu technickoorganizačního řešení a ekonomické náročnosti systému pro město a s ohledem na povinnosti dle zákona o odpadech a dalších souvisejících právních předpisů.
- Návrhová část
 - návrh opatření a nástrojů na úpravu jednotlivých prvků systému města, vedoucích k předcházení vzniku odpadů, maximalizaci využívání komunálních odpadů a zásadnímu omezení jejich skládkování ve snaze o ekonomickou udržitelnost a kontrolovatelnost celého řešení
 - možnosti meziobecní spolupráce

Při zpracování analýzy byly použity především datové podklady z odpadového hospodářství města, informace z Technických služeb města Příbram, obecně závazné vyhlášky, smlouvy upravující nakládání s odpady ve městě apod. K hodnocení byly použity také informace z informační databáze systému EKO-KOM.

V mapě 2 je zobrazeno město s vyznačením zastavěných a ostatních ploch.

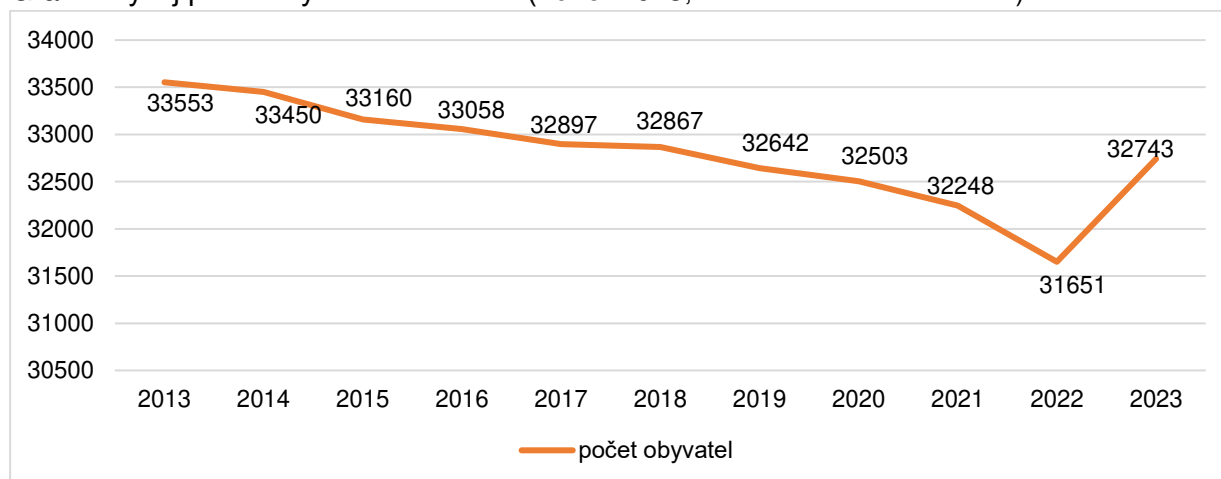
Mapa 2: Město Příbram

Zdroj: mapy.cz

K 1.1. 2023 bylo ve městě dle údajů ČSÚ evidováno 32 743 trvale hlášených obyvatel. Počet obyvatel ve městě se v posledních letech mírně klesá, na konci r. 2022 došlo k významnějšímu nárůstu. Vývoj ukazuje graf 1.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Příbrami (2013–2023, k 1.1. kalendářního roku)

Zdroj: ČSÚ

Dle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů 2021 bylo ve městě 4 011 domů, z toho 76 % domů tvořily rodinné domy a 21 % bytové domy. Údaje o počtu domů a bytů jsou uvedeny v tabulce 1.

Tabulka 1: Domy a byty v Příbrami (r. 2021)

	Domy	Byty	Hospodařící domácnosti
Bytové domy	832	11969	11592
Rodinné domy	3047	3900	3077
ostatní budovy	132	356	325
Celkem	4011	16225	14994

Zdroj: ČSÚ

Více než 11,3 tis. domácností jsou přitom jedno nebo dvoučlenné domácnosti. Na základě uvedených údajů lze odhadnout, že v rodinných domech žije pouze cca 21 % všech obyvatel města (cca 6,7 tis. obyvatel), zbytek žije převážně v bytových domech.

Město nevede evidenci bytů a staveb bez trvale hlášených obyvatel. Lze předpokládat, že část těchto a dalších nemovitostí je pronajímána nepřihlášeným osobám. Podle odhadů zástupců města žije v Příbrami kolem 1000 osob bez trvalého pobytu.

Počet aktivních podnikatelských subjektů (fyzické osoby oprávněné k podnikání, právnické osoby) byl na konci r. 2023 celkem 4 626 (ČSÚ). Přehled typů podnikatelských subjektů je uveden v tabulce 2. Počet podnikajících subjektů a charakter jejich činnosti může mít vliv na systém odpadového hospodářství ve městě, a to jak v případě, kdy město podnikatele zapojuje do svého systému nakládání s komunálními odpady, tak i v případě, kdy si podnikatelé zajišťují tyto služby ve vlastní režii.

Tabulka 2: Podnikatelské subjekty na území Příbrami (k 31. 12. 2023)

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	8 008	4 626
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	127	86
B-E Průmysl celkem	871	592
F Stavebnictví	1 027	682
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	1591	787
H Doprava a skladování	182	131
I Ubytování, stravování a pohostinství	308	147
J Informační a komunikační činnosti	277	203
K Peněžnictví a pojišťovnictví	172	153
L Činnosti v oblasti nemovitostí	652	210
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	1001	657
N Administrativní a podpůrné činnosti	228	134
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	15	11
P Vzdělávání	143	100
Q Zdravotní a sociální péče	146	121
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	248	132

S Ostatní činnosti	794	409
X nezařazeno	.	.

Zdroj: ČSÚ

Příbram je obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Do správního obvodu ORP Příbram patří 74 obcí, ve kterých žije 71 498 obyvatel. Svou rozlohou 795,6 km² je obvod největším ve Středočeském kraji. Území ORP Příbram je zobrazeno v mapě 3.

Mapa 3: Správní území ORP Příbram

Zdroj: ČSÚ

Zastoupení obcí v území ORP Příbram podle velikostních skupin ukazuje tabulka 3. Více než 89 % všech obcí jsou malé obce do 1000 obyvatel, žije v nich téměř 31 % všech obyvatel z území ORP. Největším městem je Příbram, ve které žije 46 % obyvatel z území ORP. Dalšími městy jsou Březnice a Rožmitál pod Třemšínem, statut městyse má obec Jince.

Tabulka 3: Obce v ORP Příbram dle velikostních skupin

Velikost obce dle obyvatel	Počet obcí	Počet obyvatel
do 200	20	2 521
201-500	33	10 503
501-1000	13	8 874
1001-2000	3	4 317
2001-5000	4	12 540
20001-50000	1	32 743
celkem	74	71 498

Zdroj: ČSÚ

Město Příbram je členem Svazu měst a obcí, Svazku obcí pro vodovody a kanalizace, Dobrovolného svazku obcí ORP Příbram, Svazku obcí Podbrdského regionu, Asociace turistických informačních center, Společnosti pro zahradní a krajinářskou tvorbu a Turistické oblasti Brdy a Podbrdsko, z. s.

2. Právní rámec a dokumenty k rozvoji OH města

Právní rámec pro nakládání s odpady produkoványými městem tvoří platné právní normy, a to především zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech a další související zákony (zákon č.542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností, novela zákona č. 477/2001 Sb., o obalech, novela zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích).

Uvedené právní předpisy pro oblast nakládání s odpady, které jsou v platnosti od počátku r. 2021, vycházejí z evropských směrnic, které přijaly členské státy v r. 2018 a 2019 za účelem přechodu EU na oběhové hospodářství. Kromě nových definic komunálních odpadů, způsobů nakládání s odpady a stanovení způsobů hodnocení plnění cílů jsou obsaženy ve směrnicích nové cíle pro OH, které jsou implementovány ve výše uvedených zákonech ČR.

Právní rámec pro odpadové hospodářství města tvoří především zákon o odpadech a jeho podzákonné normy, závazná část Plánu odpadového hospodářství Středočeského kraje (krajská vyhláška) a obecně závazné vyhlášky města k systému OH a zpoplatnění obyvatel.

2.1 Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Pro OH obcí je zásadní zákon o odpadech a jeho prováděcí předpisy, především vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Zákon oproti předcházejícímu zákonu č. 185/2001 Sb. stanoví některé nové povinnosti pro obce.

Definice KO

Definice komunálních odpadů (dále také „KO“) vychází z evropské směrnice a zahrnuje komunální odpad od fyzických nepodnikajících osob a nově také podobný odpad od podnikajících fyzických a právnických osob (tzv. živnostenský odpad).

Obce musí všechny produkované odpady, které odpovídají definici, zařazovat do skupiny 20 dle Katalogu odpadů (vyhl. č. 8/2021 Sb.). Vytříděné využitelné odpady od občanů nelze zařazovat do podsk. 15 01 (pro nápojové kartony, resp. kombinované obaly byl vytvořen nový kód 20 01 01 01 – kompozitní a nápojové kartony), bioodpad do sk. 2 apod. Nové kódy pro některé druhy odpadů (resp. osmimístné podkódy) se budou používat od r. 2025.

Spolu s novou definicí jsou v zákoně používány také nové pojmy pro jednotlivé fáze nakládání s odpady (např. oddělený sběr = oddělené soustředování apod.). Rovněž jsou definovány způsoby recyklace a využití odpadů.

Povinnosti obce jako původce odpadů

Obec je (§5) stejně jako v předchozím zákoně původcem a vlastníkem odpadu od okamžiku, kdy osoba odloží odpad podle § 59 a 60 na místo obcí k tomuto účelu určenému. Pro obec platí i nadále všechny povinnosti původce (§15) a k tomu i obecné povinnosti (§13), např. předcházení vzniku odpadů, povinnost odděleně soustředovat odpady, nabízet odpady k využití, vést evidenci, předávat odpad pouze do zařízení k nakládání s odpady atd.

Specifické povinnosti obce jsou stanoveny v **§§ 59-60**. Patří k nim zejména následující povinnosti.

- **Obec je povinna přebrat veškerý KO vznikající na území obce od nepodnikajících fyzických osob**
 - o Nelze tedy v systému OH nastavit omezení množství některých druhů KO (např. množství nebezpečných složek KO, objemných odpadů ve sběrném dvoře apod.) odevzdaných fyzickými osobami nebo zapojenými podnikateli do obecního systému. Přebírání KO v obecním systému nelze omezit ve vazbě na nezaplacení poplatku za komunální odpad, pokud jej obec stanovila.
 - o Částečně lze omezit přebírání produkce SKO, a to v rozsahu stanoveném poplatkem za odkládání odpadů z nemovité věci v kapacitě soustředovacích prostředků, pokud obec takový poplatek stanovila
- **Obec musí určit místa pro oddělené soustředování KO min. NO, papíru, plastů, skla, kovů, bioodpadů, olejů a textilu** (od 1.1.2025). Sklo, plasty a kovy lze sbírat společně, pokud to neohrozí recyklaci
 - o Rozsah tříděných odděleně sbíraných složek je stejný jako v předchozím zákoně. Nově přibude povinná složka textil, který bude muset být sbírán od r. 2025 v režimu odpadů (textil je v současnosti sbírán většinou v režimu předcházení vzniku odpadů).
 - o U směsných, tzv. multikomoditních sběrů více komodit je nutné se dohodnout s provozovatelem dotřídovací linky, zda je schopen sbíranou směs uspokojivě roztřídit pro využití k recyklaci. Způsob vedení evidence pro multikomoditní sběry jak při soustředování v nádobách, tak při roztřídění a úpravě na dotřídovací lince je stanoven metodickým pokynem MŽP, který je platný od konce října 2023 https://www.mzp.cz/cz/multikomoditni_sber_metodika.
- **Obec je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem.**
 - o Jedná se o cíle na třídění KO, které mají podpořit plnění závazku ČR pro recyklaci KO. Tento závazek je uveden v příloze č. 1 zákona
 1. Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
 2. Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
 3. Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
 - o Výpočet míry třídění je stanoven ve vyhlášce č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady (příl. 18 - množství vytríděných využitelných složek pa, pl, sk, kov, tex, dřev, bio/celková produkce KO, přičemž do odpadů z obce bude připočten

i odpad ze zařízení, ve kterých je odkládán odpad od občanů obce – např. z výkupu, kompostáren, skládek apod.)

- Při neplnění cílů hrozí obci pokuta až do výše 200 000 Kč (§122)

Způsoby a rozsah odděleného soustředování složek KO je stanoven vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady (§33):

- Oddělené soustředování složek komunálních odpadů může obec zajistit prostřednictvím
 - sběrných dvorů,
 - zařízení určených pro nakládání s odpady,
 - velkoobjemových kontejnerů,
 - sběrných nádob,
 - pytlového způsobu sběru, nebo
 - kombinací výše uvedených způsobů

Pokud obec chce určit zařízení pro nakládání s odpady jako místo k odkládání vybraných komunálních odpadů, pak je potřeba uzavřít s provozovatelem smlouvu o zajištění takového místa a o způsobu vedení evidence. Odpad sebraný od občanů obce je pak na základě smlouvy součástí produkce odpadu z obce. Provozovna je pak místem určeným k odkládání KO a měla by být uvedena v OZV o obecním systému OH.

Dle zákona o odpadech je provozovatel zařízení pro nakládání s odpady povinen poskytovat 1x ročně do 15. 1. obci informace o odpadech od fyzických osob, od kterých převzal složky KO (§17, odst. 1, písm. h). Tyto odpady ale obec neuvede ve své evidenci, jelikož není jejich původcem (obec neurčila zařízení jako místo pro odkládání KO). Odpad vykázaný např. z výkupu je ale možné započítat do výpočtu míry třídění KO (viz. výše).

Dle § 59, odst. 4,5 ke splnění uvedených povinností obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém“). Obecní systém obec může nastavit obecně závaznou vyhláškou (OZV).

- Je vhodné nastavit systém vyhláškou. V OZV jsou stanovena pravidla pro sběr a další nakládání s odpady pro všechny účastníky systému. OZV umožňuje lepší vymahatelnost stanovených povinností.
- Pro fyzické osoby plyne povinnost dodržovat pravidla stanovená OZV ze zákona o odpadech. Případy nedodržování těchto povinností mají povahu přestupku dle § 117 odst. 1 písm. t) zákona o odpadech, případně zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích
- Kromě povinných odděleně soustředovaných složek KO může obec nastavit systém pro:
 - stavební odpady (možnost stanovit limity přebíraného množství odpadů, zpoplatnění odpadů podle množství apod. Stavební odpady nejsou KO a podmínky pro ně stanovit lze.)
 - živnostenský KO (viz dále)
 - výrobky ve zpětném odběru (místa zpětného odběru po dohodě s výrobcí a jejich kolektivními systémy)
 - komunitní kompostování, resp. určit místa pro komunitní kompostování. Komunitní kompostování může nahradit systém třídění bioodpadu v obci. Komunitní kompostárna ale musí splňovat podmínky standardních kompostáren nebo malých zařízení. Podrobnosti jsou stanoveny vyhláškou.
 - Přebírání movitých věcí při předcházení vzniku odpadů (např. RE-USE koutky apod.)

Zákon upravuje možnost zapojení podnikajících fyzických a právnických osob do obecního systému (§§ 59, 60, 62).

Úprava vychází z předchozího zákona, je stejně nepružná, protože zachovává povinnost smlouvy mezi obcí a podnikatelem. Pro zapojení podnikatelů se živnostenskými odpady do obecního systému OH platí následující podmínky:

- Obec nastaví systém pro podnikatele v OZV (druhy odpadu, které může právnická nebo podnikající fyzická osoba předávat do obecního systému, způsob určení výše úhrady za zapojení do obecního systému a způsob jejího výběru)
 - o Musí se jednat pouze o KO a jeho složky a odpady z obalů papíru, plastů, skla a kovů (§ 62). Do obecního systému nelze přebírat odpady z výroby a jakékoliv jiné než uvedené odpady. Nejčastěji obce zapojují podnikatele s využitelnými složkami a biopadkem. Případně se směsným KO, objemným odpadem a min. i s nebezpečnými složkami KO.
- podnikatel se zapojí do systému na základě písemné smlouvy s obcí (obec v tomto případě poskytuje podnikateli službu, která podléhá pravidlům o DPH).
- Obec se stává vlastníkem „zapojených“ živnostenských odpadů
- Živnostník nevede evidenci KO pouze v případě, že její obec „zapojí“ se všemi produkovánými KO

Podnikající osoby mají obecnou povinnost (dle § 62) zajistit třídění papíru, plastů, skla, kovů a biologického odpadu pro odpady vznikající činnostmi fyzických osob v provozovně. Kromě toho pro ně platí, stejně jako pro obce, všechny ostatní povinnosti původce (§15 a dále).

Obec je povinna informovat nejméně 1x ročně způsobem umožňujícím dálkový přístup o systému nakládání s KO v obci a o výsledcích a nákladech tohoto systému.

- Nová povinnost pro obce
- 1x ročně je nutné uveřejnit na webových stránkách obce (nebo jiným vhodným způsobem) informace o tom, jaké odpady jsou v obci sbírány, jaká je jejich produkce, jakým způsobem se s odpady dále nakládá, jaké jsou náklady obecního systému. MŽP vydalo Metodické doporučení pro poskytování informací obcemi o odpadovém hospodářství občanům a Soustavu indikátorů odpadového hospodářství obce k rozsahu zveřejňovaných informací https://www.mzp.cz/cz/metodika_ministerstvo_obce.

Školní sběr

Zákon v § 20 definuje školní sběr a upravuje pro něj pravidla

- Škola může od žáků a studentů přebírat odpady papíru, plastů a kovů z domácností.
- Škola je vlastníkem těchto odpadů, původcem je ale obec (uvádí odpady ze školního sběru do své evidence). Škola má ze zákona k těmto odpadům všechny povinnosti původce kromě ohlašovací povinnosti.
- Obec má k těmto odpadům povinnost podat hlášení o produkci a nakládání s odpady
- Škola má povinnost předat obci 1x ročně do 15. 1. údaje o množství sebraných a předaných odpadů

Zákaz skládkování vybraných odpadů

V § 40 je uveden zákaz ukládání využitelných odpadů na skládku.

- Odst. 1) Provozovatel skládky nesmí **od 1. ledna 2030** na skládku ukládat odpady,
 - a) jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg,
 - b) které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4
 - c) které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat.

KO jsou využitelné odpady podle zákona, jejich výhřevnost se pohybuje běžně mezi 8-11 MJ/kg. KO nebude od r. 2030 možné skládkovat. Pro KO je ale stanovena výjimka z absolutního zákazu a to, že do r. 2035 a dále se smí skládkovat maximálně 10 % z produkce KO (*viz Příloha 1 zákona - cíle OH ČR*)

Seznam všech odpadů, které lze recyklovat, jsou uvedeny ve vyhlášce o podrobnostech nakládání s odpady.

Omezení skládkování některých druhů a skupin odpadů od 1. 1. 2021 (§ 36, odst. 5)

- Zákon stanoví, že odděleně soustředované komunální odpady vhodné k opětovnému použití nebo recyklaci, zejména papír, plasty, sklo, kovy, textil a biologický odpad, nesmí být předány k odstranění, s výjimkou odpadu vzniklého při jejich zpracování, pokud
 - a) je jeho výhřevnost v sušině nižší než 6,5 MJ/kg a
 - b) splňuje kritéria stanovená vyhláškou ministerstva, podle kterých odstranění takto vzniklého odpadu přinese nejlepší výsledek z hlediska životního prostředí v souladu s hierarchií odpadového hospodářství.

Dle tohoto ustanovení se veškerý vytríděný KO nesmí skládkovat. Pro část odpadů vznikajících při úpravě vytríděných KO platí dle vyhlášky možnost jejich energetického využití anebo odstranění. Podrobnosti k tomuto zákazu jsou uvedeny ve vyhlášce č. 273/2021 Sb. (příloha č. 7).

- Další omezení skládkování vybraných odpadů je uvedeno v § 41, odst. 3.

Zvýšení a změna skládkovacího poplatku

Zákon definuje v §106 nové principy poplatku za ukládání odpadů na skládku.

Výsledný poplatek je součtem poplatků za množství odpadů dle dílčích základů za ukládání využitelných odpadů, zbytkových odpadů, nebezpečných odpadů, vybraných technologických odpadů a sanačních odpadů. Sazby poplatku jsou uvedeny v příloze č. 9 k zákonu:

Dílčí základ poplatku za ukládání	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
využitelných odpadů ¹⁾	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

- Pro KO platí sazba pro využitelné odpady. U KO z obcí je stanovena výjimka, která umožňuje slevu na poplatku (§ 157 – viz dále).
- Dle § 103 je poplatníkem za svůj produkováný KO obec, a to bez ohledu na to, komu odpad předala a kdo jej vlastní při předání na skládku.
- Poplatkové období je nově stanoveno na kalendářní čtvrtletí.
- Poplatek vyměřuje a vybírá provozovatel skládky od poplatníka. Provozovatel skládky je rovněž plátcem poplatku. Poplatek se odvádí prostřednictvím Celní správy a jeho výnos se dělí mezi SFŽP a obce, na jejichž území leží skládka. Poměr dělení výnosu poplatku je stanoven zákonem (příloha č. 9 k zákonu)
- Výnos ze sanačních odpadů je určen obci se skládkou na svém území, kde se odpady ze sanací skládkují.
- Poplatníkem skládkovacího poplatku je i obec, na jejímž území leží skládka.

Sleva na skládkovacím poplatku (§ 157)

- Zákon stanovil v přechodných ustanoveních výjimku (§ 157), podle které mohou obce uplatňovat na skládkovaný KO, při splnění zákonných podmínek, poplatek za ukládání KO, který je stanoven ve výši 500 Kč/t, a to až do r. 2029. „Sleva“ ale platí pouze pro obce, ostatní původci platí dle př. 12 (a to včetně fyzických osob, které své odpady předají přímo na skládku).

Tento snížený poplatek lze uplatnit na skládkované množství KO (vyjma nebezpečných KO) z obce, které nepřekročí za rok stanovený limit v t/obyv. Podmínky pro uplatnění snížené sazby (limity) jsou stanoveny v příloze č. 12 zákona.

Rok	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu na obyvatele v tunách	0,2	0,19	0,18	0,17	0,16	0,15	0,14	0,13	0,12

- Poplatek se počítá následujícím způsobem:
 - o Obec sleduje průběžně celkové množství KO produkováné v obci, které se skládkuje (SKO, uliční smetky, objemný odpad apod.) většinou na jedné případně na více skládkách. Součet skládkovaných KO podělí počtem trvale bydlících obyvatel dle ČSÚ (definice rozhodného počtu obyvatel je uvedena v příloze 12). Pokud je v r. 2024 průměrné množství skládkovaných odpadů menší než 170 kg/ob., pak může obec na

- toto množství uplatnit nárok na sníženou sazbu u provozovatele skládky (resp. všech skládek, kde její KO končí)
- Sleva na poplatku, resp. použití poplatku za ukládání KO, se uplatňuje následujícím způsobem:
 - o Dosažení limitu pro slevu hlídá obec (nebo jí pověřená organizace). Množství odpadu z obce by se mělo hlásit při každém předání odpadů na skládce. Lze obvykle dohodnout takové hlášení při měsíčním zúčtování, kdy má také obec k dispozici údaje z průběžné evidence odpadů. Pokud svozová firma nenahlásí skládce dle dohodnutého postupu množství odpadů z obce, pak skládkař vyměří poplatek za KO jako za využitelný odpad, tj. 1250 Kč/t v r. 2024.

Vedení evidence odpadů

Povinnost vedení průběžné evidence odpadů pro obce a ostatní původce je uvedena v §§ 94-96). Rozsah evidence je stanoven vyhláškou o podrobnostech nakládání s odpady č. 273/2021 Sb.

- Průběžná evidence
 - o Vede ji každá obec. Záznamy se obvykle dělají 1x měsíčně. Obsahují údaje o druhu a množství jednotlivých produkováných odpadů, způsobu nakládání, osobách, kterým byl odpad předán k dalšímu nakládání. Průběžná evidence se uchovává 5 let od pořízení záznamu.
- Hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence
 - o Ohlašovací povinnost má každá obec, která vyprodukuje nebo nakládá s více než 600 kg nebezpečných odpadů, s více než 100 tunami ostatních odpadů.
 - o Hlášení je třeba podat do 28. 2. následujícího kalendářního roku, a to prostřednictvím ISPOP (Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností)
 - o Obec s ohlašovací povinností musí zaslat do 28. 2. také hlášení o obecním systému

Průběžná evidence odpadů a roční hlášení se do konce roku 2024 (včetně r. 2024) vede podle požadavků § 21 a § 22 původní vyhlášky č. 383/2001 Sb. Nové formuláře pro podání ročního hlášení se poprvé použijí k vykazování až za rok 2025.

Plán odpadového hospodářství

Podle zákona č. 541/2020 Sb. obce nemají povinnost zpracovávat plány odpadového hospodářství. Bez ohledu na zákon je z hlediska dlouhodobého vývoje OH ale vhodné, aby si obce pro vlastní potřebu zpracovaly koncepci/strategii dalšího rozvoje OH.

POH se bude tvořit pro ČR a jednotlivé kraje. V současné době jednotlivé kraje přijaly aktualizované verze POH, které vycházejí z aktualizace POH ČR v květnu 2022. Stávající POH krajů jsou v platnosti do r. 2026. Krajské plány budou pak následně zpracovávat krajské úřady, a to v souladu s novým POH ČR, který se v současné době připravuje. POH tak již nebudou nástrojem samospráv krajů. Plány budou zveřejněny na portálu veřejné správy.

Způsob zpoplatnění obyvatel v OH

S přijetím nového zákona o odpadech v r. 2020 se také změnil způsob zpoplatnění obyvatel za využití systému OH. Byl novelizován zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, kde jsou stanoveny **2 druhy poplatků za komunální odpad**. Oba poplatky vycházejí z předchozích možností zpoplatnění, tj. z paušálního místního poplatku v Kč/trvale hlášený obyvatel, a z poplatku za produkci odpadů dle §17a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech, který byl vázán na obyvatele bydlící v nemovitosti.

V obci lze stanovit pouze jeden typ poplatku. Poplatkovým obdobím je kalendářní rok, dílčím obdobím je kalendářní měsíc

1. Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství

- Předmětem poplatku je jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství
- Poplatníkem je:
 - o fyzická osoba přihlášená v obci
 - o vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.
- Poplatek lze stanovit ročně v maximální výši 1200 Kč/ob.
- Není stanoveno, z jakých nákladů se poplatek vypočte, závisí to na rozhodnutí obce
- Je stanovena možnost osvobození skupin obyvatel od poplatku nebo slev na poplatku. Slevy nesmí být ale diskriminující a musí platit pro vybranou skupinu obyvatel (nelze např. stanovit slevu na poplatku pro poplatníky, kteří jsou trvale hlášené osoby, oproti druhé skupině poplatníků)
- Pokud je občan trvale hlášen v obci, ale prokáže, že v jiné obci, kde bydlí, platí poplatek za odkládání KO z nemovité věci, pak jej od poplatku v obci s trvalým pobytem osvobozen.
- Poplatek se vybírá v daném kalendářním roce, pro který je stanoven.

2. Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci.

- Předmětem poplatku je odkládání směsného komunálního odpadu z jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, která se nachází na území obce
- Poplatníkem je:
 - o fyzická osoba, která má v nemovité věci bydliště (bydlí v ní, ale nemusí být trvale hlášená),
 - o vlastník nemovité věci, kde nemá bydliště žádná fyzická osoba
- Základ dílčího poplatku lze stanovit trojím způsobem:
 1. hmotnost odpadu odloženého z nemovité věci za toto dílčí období v kilogramech připadajícího na poplatníka (předpokládá vážení nádob),
 2. objem odpadu odloženého z nemovité věci za toto dílčí období v litrech připadajícího na poplatníka (předpokládá zřejmě sledování zaplněnosti nádob)
 3. kapacita soustředovacích prostředků pro nemovitou věc na odpad za toto dílčí období v litrech připadající na poplatníka (stanovení potřebné kapacity objemu nádob x frekvence svozu)

- Poplatek je tedy vázán na platbu za směsný KO (platba „za popelnici“). Není určeno, z jakých nákladů by se měl stanovit, závisí to na rozhodnutí obce. V poplatku lze zohlednit např. veškeré náklady na OH obce, které se rozpočítají do poplatku za nádobu na SKO (nebo objem v litrech) nebo za kg produkovaného SKO.
- Obec může v případě potřeby stanovit minimální základ dílčího poplatku. Ten musí zaplatit povinně každý bydlící v obci, a to bez ohledu na tvrzení, že neprodukuje odpad. Minimální základ je tedy jakousi pojistkou pro případné poplatníky, kteří se vyhýbají svojí poplatkové povinnosti. U minimálního základu je ale stanoven limit, a to do výše maximálně 10 kg/měsíc nebo 60 l/měsíc. Při maximálních sazbách poplatku (viz dále) se jedná max. o 720 Kč/rok
- Sazby poplatku jsou stanoveny maximálně na 6 Kč/kg nebo 1 Kč/l
- Dle novely zákona o místních poplatcích č. 252/2023 Sb., došlo k úpravě způsobu plateb tohoto druhu poplatku – u poplatku za kapacitu soustředovacích prostředků (platba za nádobu) lze poplatek vybrat v daném kalendářním roce, pro který si poplatník (příp. prostřednictvím plátce) stanovuje objem nádoby a frekvenci svozu, kterou bude během roku využívat. U poplatků za objem nebo hmotnost odpadu lze poplatek vybrat až po uplynutí poplatkového období (roku), kdy lze určit, jaký objem nebo hmotnost odpadů poplatník vyprodukoval za celé poplatkové období. Poplatek vyměří obec (obvykle platební výměr).

2.2 Vyhláška o systému nakládání s komunálními odpady

Hospodaření s odpady je upraveno obecně závaznou vyhláškou č. 9/2023 (Vyhláška města Příbram o stanovení obecního systému odpadového hospodářství). Vyhláška byla přijata až v říjnu 2023 a nahradila původní vyhlášku o nakládání s KO z r. 2017. Nová vyhláška odpovídá rozsahem znění, který doporučilo Ministerstvo vnitra obcím při implementaci ustanovení zákona o odpadech pro komunální odpady.

Podle vyhlášky se ve městě třídí odpady (čl. 2):

- papír,
- plast,
- sklo (čiré a barevné),
- nápojové kartony
- kovy,
- nebezpečné odpady,
- objemný odpad,
- biologické odpady (zde se jedná pouze o bioodpad rostlinného původu, bez použití obalů včetně kompostovatelných nebo biodegradabilních sáčků),
- jedlé oleje a tuky
- směsný komunální odpad.

V čl. 3 vyhlášky jsou specifikovány způsoby soustředování tříděného odpadu (sběrné nádoby, podzemní kontejnery, pytle, velkoobjemové kontejnery, jiné nádoby). Jsou uvedeny barevné nádoby na využitelné složky včetně bioodpadů. Přehled stanovišť na tříděný odpad je zveřejněn na webových stránkách města (<https://pribram.eu/zivot-ve-meste/zivotni-prostredi/kam-s-vasim-odpadem.html#trideny>). Další možností je odložení na sběrném dvoře, bioodpady na městské kompostárně v rámci sběrného dvora. Obecně jsou zmíněny také sběrný a výkupný. V přehledu sbíraných odpadů v čl. 2 není uveden textil, byť je dále zmiňován u přehledu nádob

na sběr textilních odpadů v čl. 3 a dále pak v čl. 8 u předcházení vzniku odpadů. Bylo by vhodné textil jednoznačně v OZV určit jako komoditu sbíranou v režimu předcházení vzniku odpadů a ze čl. 3 jej odstranit. Od r. 2025 bude pak sběr textilu povinný v rámci nakládání s odpady, v tomto smyslu bude nutné upravit vyhlášku.

Nebezpečné složky komunálního odpadu (čl. 4) jsou sbírány celoročně na sběrném dvoře anebo 2x ročně mobilním svozem na místech určených TSmP. Ve sběrném dvoře jsou sbírány rovněž objemné odpady (čl. 5).

Vyhláška vymezuje popelnice (110-1100 l), velkoobjemové kontejnery a odpadkové koše pro sběr směsných komunálních odpadů. Fyzické osoby si zajišťují dostatečný počet nádob samy.

V čl. 8, který se zabývá předcházením vzniku odpadů, jsou uvedeny pouze nádoby na textil. Chybí informace o RE USE centru, které bylo otevřeno v listopadu 2023. Ve městě jsou provozována ve spolupráci s kolektivními systémy bezplatná místa zpětného odběru pro elektrozařízení (kontejnery, sběrný dvůr), baterie (kontejnery, sběrný dvůr) a pneumatiky (sběrný dvůr)

Vyhláška umožňuje odevzdat stavební odpady od fyzických osob hlášených ve městě nebo majitelů nemovitostí k individuální rekreaci za úplatu do sběrného dvora.

Vyhláška neumožňuje využití městského systému OH podnikajícími fyzickými a právníckými osobami.

2.3 Vyhláška o místním poplatku za obecní systém OH

V listopadu 2023 přijalo zastupitelstvo města Příbram obecně závaznou vyhlášku č. 12/2023 o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

Vyhláška standardně vymezuje poplatníka (1. fyzická osoba přihlášená ve městě, 2. fyzická osoba, která má ve vlastnictví stavbu určenou k individuální rekreaci, byt nebo rodinný dům, ve kterých není přihlášená žádná fyzická osoba), ohlašovací povinnosti poplatníka, splatnost poplatku.

Výše poplatku byla stanovena na 720 Kč/obyvatel. V čl. 6, odst. 1 a 2 vyhlášky jsou stanovena standardní osvobození od poplatku pro zákonem vymezené skupiny obyvatel. V odst. 3 jsou pak uvedena další osvobození:

- pro fyzické osoby trvale hlášené, kterým nejsou vyváženy KO z důvodu nedostupnosti vyjmenovaných objektů a také s pobytem v části obce Bytíz, kde je umístěna skládka odpadů
- pro fyzické osoby trvale hlášené pro každou pátou a další osobu domácnosti se poplatek snižuje na 50 % sazby
- pro fyzické osoby trvale hlášené, které studují a v době studia pobývají mimo město, se poplatek snižuje na 50 % sazby poplatku. Totéž platí pro osoby starší 70 let.
- Poplatník, který je trvale hlášenou osobou ve městě a současně vlastní nemovitost (dle čl. 2 odst. 1 písm. b), platí pouze 1 poplatek

Dle sdělení města se podíl neplatičů poplatku pohybuje každoročně kolem 10 %.

2.4 Plán odpadového hospodářství města Příbram

Plán odpadového hospodářství města (dále jen POH) byl zpracován v listopadu 2017 společností Ing. Pavel Novák, s.r.o., a to na období 10 let (2018-2027). POH se skládá se tří částí: analytická, závazná a směrná část. Analytická část POH popisuje stav OH města, produkci jednotlivých skupin odpadů a nakládání s nimi, zařízení pro nakládání s odpady ve městě a okolí. Rovněž obsahuje informace o aktivitách v oblasti přecházení vzniku odpadů. V závazné části POH je posouzen soulad s plněním krajských cílů POH Středočeského kraje. Závazná část POH ale neobsahuje jednotlivé cíle, pouze stanoví slabé stránky OH města:

- Malá podpora předcházení vzniku odpadů
- Nízký podíl vyříděných využitelných KO
- Vysoká míra skládkovaných BRKO
- Neexistující energetické využití vhodných KO
- Nezapojení živnostenských a podnikatelských KO do systému OH města
- Nízké využití stavebních odpadů
- Menší míra zpětného odběru EEZ

Směrná část obsahuje návrh na zlepšení obecního systému nakládání s KO. Jedná se o soubor opatření z oblastí:

- zajištění komunikace s občany, ekologické výchovy dětí a mládeže,
- zajištění dostatečného počtu sběrných hnízd na papír, plast, sklo (160 hnízd, pytlový sběr od domu od r. 2019),
- rozmístění nádob na sběr bioodpadů do všech sběrných hnízd,
- sledování zaplněnosti nádob na třídění odpadů,
- podpora aktivit na předcházení vzniku odpadů (informovanost, domácí kompostování, RE USE centrum, bazary apod.)
- dlouhodobé plánování v OH (řešení pro odklon SKO od skládkování, zvážení vybudování překládací stanice, vyšší využití stavebních odpadů, rozbory odpadů, kontrola živnostenských odpadů
- podpora města (stanovit odpovědného pracovníka za rozvoj a hodnocení OH)

Byť současný POH města je v platnosti, dle sdělení města není pravidelně vyhodnocován. Povinnost zpracovat POH města byla zákonem č. 541/2020 Sb., o odpadech zrušena. Město má ovšem povinnost dodržovat krajskou vyhlášku, kterou se vyhláší Plán odpadového hospodářství Středočeského kraje, kde jsou obsaženy všechny závazné cíle pro další rozvoj odpadového hospodářství s platností do června 2026.

2.5 Strategický plán rozvoje města Příbram 2022–2030

Některá opatření pro další rozvoj odpadového hospodářství města jsou obsažena ve Strategickém plánu rozvoje města do roku 2030. Cíl B2 Zlepšit kvalitu (životního) prostředí, vč. odpadového a energetického hospodářství města má uvedeno jako dílčí opatření B2.2 Rozvoj a zefektivnění energetického a odpadového hospodářství města.

V zásobníku projektů na podporu dosažení strategického cíle jsou uvedeny: pořízení sběrných nádob (plast, papír, bioodpad), vybudování překládací stanice na SKO, příprava a zavedení

motivačního programu pro občany s cílem zvýšit podíl vytríděného KO, polozapuštěné kontejnery na SKO a tříděný odpad, vybudování RE-USE centra.

Realizovatelnost navržených projektů je posouzena v návrhové části této Strategie OH.

3. Organizace odpadového hospodářství

Provoz odpadového hospodářství pro město zajišťují Technické služby města Příbram. Město má rovněž smlouvy s provozovateli kolektivních systémů, autorizovanou obalovou společností a dalšími dodavateli služeb.

3.1 Zajištění služeb v odpadovém hospodářství

3.1.1 Technické služby města Příbram

Historicky byly Technické služby založeny již v r. 1960. V r. 1990 byly transformovány na příspěvkovou organizaci města. Rozsah činností Technických služeb města Příbram (dále také TSmP) je dán Zřizovací listinou, která byla několikrát aktualizována s rozvojem poskytovaných služeb.

Aktuální Zřizovací listina je z ledna 2017. Dle listiny zajišťují TSmP tyto hlavní činnosti:

- Správa a údržba místních a určených účelových komunikací
- Provoz systému nakládání s komunálním odpadem
- Správa, provoz a údržba veřejného osvětlení a slavnostního osvětlení
- Správa a údržba, opravy a obnova veřejné zeleně, sadovnických a technických prvků a silniční vegetace
- Organizace a provádění veřejně prospěšných činností ve spolupráci s městem, okresním soudem, úřadem práce.
- Správa, provoz a evidence veřejných hřbitovů, válečných hrobů a pietních míst, výběr poplatků za nájem hrobových míst
- Správa, provoz a údržba veřejných WC
- Správa, provoz psího útulku a péče o psy v útulku
- Správa, provoz a údržba městského mobiliáře (hřiště, lavičky, kašny, parkovací automaty)
- Odtahová služba
- Správa a údržba dopravního terminálu autobusového nádraží
- Poskytnutí komerčně nevyužitých reklamních ploch ve prospěch zřizovatele
- Nakládání s vlastním majetkem, majetkem ve výpůjčce, v pronájmu
- Správa, údržba a úpravy autobusových zastávek včetně čekáren
- Další činnosti zadané zřizovatelem

Statutárním zástupcem je ředitel jmenovaný městem, který odpovídá za veškerou činnost organizace. Ve Zřizovací listině je uveden soupis movitého majetku, svěřený městem jako zřizovatelem TS k vlastnímu hospodaření. TSmP může na základě zřizovací listiny poskytovat služby jiným osobám než zřizovateli, a to v oblastech:

- Údržba, oprava a zimní údržba komunikací a parkovišť

- Zajištění svozu KO a NO, vývoz odpadních jímek
- Sekání travnatých porostů, výsadba a údržba keřů a stromů
- Velkoobchod, maloobchod
- Stavební práce
- Další činnosti (zámečnictví, nástrojářství, opravy pracovních strojů a silničních vozidel, truhlářství a podlahářství, pokrývačství a tesařství, malířství a natěračství atd.).

Poskytování vedlejších služeb by mělo probíhat v souladu se zákonem č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek v platném znění, jelikož využívá tzv. in-house výjimky pro poskytování služeb vlastní organizací městu.

Činnost organizace je zajišťována na základě příspěvku od města jako zřizovatele. Dle schváleného rozpočtu města byl příspěvek na veškeré běžné výdaje TSMP ve výši 133,5 mil. Kč, v r. 2024 by příspěvek měl činit 146,177 mil. Kč. Příspěvek na investice v r. 2023 činil 3,45 mil. Kč a pro rok 2024 by měl být ve výši 5 mil. Kč. Město nemá přehled o nákladech TSMP na činnosti spojené se zajištěním hospodaření s odpady, přesné náklady nesleduje.

TSMP zajišťují pro město veškeré činnosti v oblasti nakládání s odpady. Patří sem zejména sběr a svoz SKO, tříděný sběr využitelných složek, sběr a svoz bioodpadů od občanů města. Dále zajišťují provoz sběrného dvora, kompostárny, REUSE centra. Činnosti TSMP ale nejsou ve Zřizovací listině přesněji specifikovány tak, aby to umožnilo kontrolu jejich plnění dle jasné daných ukazatelů.

TSMP poskytují služby svozu a nakládání s KO dalším 21 obcím v okolí města Příbram. Stejně tak uzavírají smlouvy o zajištění nakládání s odpady s podnikatelskými subjekty zejména na území města (cca 600 podnikatelů v r. 2024),

Město nedisponuje vlastní skládkou odpadů ani dalšími zařízeními na nakládání s odpady. TSMP předávají odpady do zařízení, která jsou vybírána na základě výběrových řízení zajišťovaných TSMP. U minoritních komodit (např. oleje, kovy) jsou využity služby firem, která provozují příslušná zařízení a poskytují i další služby.

3.1.2 Smlouvy s provozovateli zařízení na nakládání s odpady

Smlouva města Příbram, obce Dubno a spol. SVZ Centrum s.r.o.

Smlouva byla uzavřena v r. 2012 a jejím předmětem je úprava rozdělení výnosů a případných pohledávek z poplatku za skládkování na skládce Bytíz, jejímž provozovatelem je SVZ Centrum s.r.o. Skládka leží na katastrálních územích obce Dubno a Bytíz, který je součástí území města Příbram. Smlouva určuje poměr, podle kterého má být výnos z poplatku dělen mezi obě katastrální území (73,64 % pro Příbram, 26,36 % pro obec Dubno).

Smlouva o odstraňování odpadů mezi TSMP a SVZ Centrum s.r.o.

SKO, objemné a další složky KO jsou skládkovány na skládce TKO Bytíz, a to na základě smlouvy mezi TSMP a společností SVZ Centrum s.r.o. jako provozovatelem skládky. V době zpracování studie probíhalo výběrové řízení na vhodné zařízení, kde bude možné ukládat odpad z města.

Smlouva s AMT s.r.o. Příbram

Společnost AMT s.r.o. Příbram provozuje v obci Dubno sběrný dvůr a dotřídňovací linku na sklo a v obci Dolní Hbity dotřídňovací linku na papír a plasty. Obě zařízení byla TSMP využívána pro zpracování odpadů z tříděného sběru. V současné době je do firmy AMT předáváno pouze sklo, protože dotřídňovací linka v Hbitech v srpnu 2023 vyhořela a byla mimo provoz. Dle sdělení zástupců AMT bude linka nyní na jaře uvedena opět do provozu.

Ostatní dodavatelé služeb

TSMP v současné době nemají uzavřené smlouvy s provozovateli zařízení na dotřídění a úpravu využitelných složek z tříděného sběru. TSMP dělají pravidelně poptávkové řízení na odběr papíru, plastů, nápojových kartonů a kovů. Dle výsledků poptávky pak předávají odpady na základě objednávek. V době zpracování studie takto TSMP spolupracovaly s firmami:

- ZMPB Recycling s.r.o. (provozovna Háje) – papír, plast, nápojový karton
- Silva CZ s.r.o. – dřevo
- Metallica s.r.o. – kovové odpady
- SVZ Centrum s.r.o. – nebezpečné odpady

3.1.3 Ostatní smlouvy

Smlouva s EKO-KOM, a.s.

Město má dlouhodobě uzavřenou smlouvu o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů s Autorizovanou obalovou společností EKO-KOM, a.s. Smlouva byla nově aktualizována v r. 2023. Na základě smlouvy dostává město odměnu za třídění a zajištění využití obalové složky komunálních odpadů. Město uzavřelo s EKO-KOM a.s. v r. 2015 smlouvu o výpůjčce sběrných nádob, na základě které byly městu bezplatně zapůjčeny nádoby na třídění papíru, plastů, skla čirého a směsi, nápojových kartonů. Výpůjčka byla součástí společného projektu obnovy a rozvoje sběrné sítě, EKO-KOM a.s. v současné době vlastní většinu kontejnerů na tříděný sběr ve městě.

Smlouvy s kolektivními systémy na zpětný odběr vybraných výrobků

ASEKOL, a.s.

Město dlouhodobě spolupracuje se společností ASEKOL, a.s., se kterou uzavřelo v r. 2021 aktuální smlouvu o spolupráci při zajištění zpětného odběru elektrozařízení. Zpětný odběr je zajišťován ve sběrném dvoře. Na území města je umístěno 20 míst zpětného odběru - kontejnerů pro sběr drobného elektrozařízení.

ELEKTROWIN, a.s.

Obdobně město spolupracuje se společností ELEKTROWIN a.s. (většinově velká elektrozařízení), smlouva je aktualizována od konce r. 2023. Místem zpětného odběru je sběrný dvůr.

EKOLAMP s.r.o.

Smlouva o zpětném odběru elektrozařízení byla uzavřena v r. 2012 se společností EKOLAMP s.r.o., která se zaměřuje především na zpětný odběr zářivek a osvětlovacích těles. Místem zpětného odběru je sběrný dvůr.

ECOBAT, s.r.o.

Město má uzavřenou smlouvu (aktualizace v r. 2021) s kolektivním systémem ECOBAT na zpětný odběr přenosných baterií. Místem zpětného odběru je sběrný dvůr.

NEVAJGLUJ a.s.

Město uzavřelo ke konci r. 2023 smlouvu o úhradě nákladů na úklid a nakládání s odpady tabákových výrobků s kolektivním systémem NEVAJGLUJ a.s., který zastupuje výrobce tabákových výrobků s filtry. Kolektivní systém platí městu úhrady na úklid nedopalků a jejich sběr v odpadkových koších.

Jiné smlouvy

Diakonie Broumov s.r.o.

Smlouva je od r. 2012. Diakonie organizuje sběr použitého textilu od obyvatel do 7 kontejnerů na území města, které obsluhuje na vlastní náklady (ulice Nádražní, Jaromíra Zástěry, Ke Kocábě, Pod Čertovým pahorkem, Riegrova, Petra Bezruče a v osadě Žežice – točna). Sběr textilu probíhá v režimu předcházení vzniku odpadů.

KOUTECKÝ, s.r.o.,

V r. 2016 byla uzavřena také smlouva s firmou Koutecký, která bezplatně zajišťuje na území města sběr obnošeného textilu do 29 kontejnerů (Sevastopolské nám., ul. Jeruzalémská, Jungmannova, Podskalí, Lazec náves, nám. J. A. Alise, Kladenská, křížení ulic Okružní a S. K. Neumanna, Politických vězňů, ul. 28. října u č.p. 35, Bratří Čapků, Gen. Kholla, K Drkolnovu, Šachetní, Hanuše Jelínka, Brodská, Brod, Dolní, Ryneček, Legionářů, křížení ulic Mariánská a Pod Haldou, 28. října u č.p. 338, Průběžná, křížení ulic Seifertova a Budovatelů, Borová, křížení ulic Rovná a Poštovní, Jiráskovy sady, U Václava, Fantova louka a nám. Dr. Josefa Theurera). Jedná se rovněž o aktivitu v režimu předcházení vzniku odpadů.

GREEN Logistics CZ s.r.o.

V r. 2022 uzavřelo město smlouvu s firmou GREEN Logistics CZ, jejímž účelem je zřízení veřejného místa zpětného odběru odpadních pneumatik (formou výpůjčky části nemovitě věci). Místem zpětného odběru je část sběrného dvora TSmP, kde jsou pneumatiky shromažďovány a firma je bezplatně odváží k dalšímu zpracování.

Pro město je tato smlouva výhodná s ohledem na bezplatný odběr pneumatik. Existující kolektivní systém zpětného odběru ELTMA totiž smlouvy přímo s městy a obcemi neuzavírá.

3.2 Organizační zajištění OH ve veřejné správě města

Samosprávnou činnost města v oblasti odpadového hospodářství vykonávají většinou TSmP, které spadají do **gesce 2. místostarosty městy**. Ve Zřizovací listině nejsou vymezena konkrétní práva zřizovatele při řízení a kontrole činnosti TSmP. Město tak přímo správu odpadového hospodářství nevykonává.

Do gesce 1. místostarosty pak patří **Odbor životního prostředí**, který vykonává dozor a správní činnosti v přenesené působnosti při výkonu státní správy. Město Příbram je obcí s rozšířenou působností. V rámci Odboru je zřízen **úsek odpadového hospodářství** s jediným pracovníkem. Na úseku odpadového hospodářství se dle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech (§ 146) jedná zejména o tyto činnosti:

- povolení k upuštění od odděleného soustředování ostatních odpadů u původce odpadů
- vyjádření a závazná stanoviska podle zákona o odpadech ve stanovených případech (zejména v územním a stavebním řízení, terénní úpravy a odstranění stavby podléhající ohlášení nebo povolení podle stavebního zákona z hlediska nakládání s odpady),
- zpracování a vedení evidence odpadů a způsobů nakládání s nimi,
- řešení nelegálně odložených odpadů dle § 14
- kontrola, jak jsou právníckými osobami, fyzickými osobami oprávněnými k podnikání a obcemi dodržována ustanovení právních předpisů a rozhodnutí Ministerstva ŽP ČR a jiných správních úřadů v oblasti odpadového hospodářství,
- řízení o přestupcích na úseku odpadového hospodářství.

Úsek má také dle § 147 provádět kontrolu nakládání s odpady a využití obecního systému u podnikajících fyzických a právníckých osob. Pracovník úseku zajišťuje také podání ročního hlášení o produkci a nakládání s odpady za město Příbram, rovněž tak výkaznictví do systému EKO-KOM.

Ekonomický odbor, oddělení poplatků má na starosti agendu poplatků za odpady a vymáhání nedoplatků v rámci této agendy.

3.3 Zapojení ostatních původců odpadů do obecního systému OH

Část produkce komunálních odpadů v ČR představují komunální odpady produkované podnikajícími fyzickými nebo právníckými osobami, tj. ostatními původci podle zákona o odpadech. Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech umožňuje městu stanovit v obecně závazné vyhlášce o obecním systému odpadového hospodářství pravidla pro zapojení podnikajících fyzických a právníckých osob jako původců komunálních odpadů do systému OH města (§ 59, odst. 4, písm. c)). Původci komunálních a využitelných obalových odpadů se mohou dle § 62 zapojit do obecního systému OH. S městem ale musí uzavřít písemnou smlouvu o využití systému při stanoveném rozsahu služby a ceny za tuto službu.

V praxi velká část měst a obcí (cca 2/3) vstup živnostníků do obecního systému OH neumožňuje. Dle různých průzkumů se ale ukazuje, že řada živnostníků a podnikatelů využívá veřejný systém sběru a svozu odpadů bezplatně a v rozporu se zákonem o odpadech. Podnikající fyzické a právnícké osoby musí mít zajištěné nakládání odpady, které produkují, a

to dohodou s osobou oprávněnou k převzetí odpadu (odpadovou firmou) nebo musí prokázat, že odpad takové oprávněné osobě předali (např. do zařízení pro sběr a výkup odpadů).

Město Příbram v současné době neumožňuje podnikatelům účast na systému odpadového hospodářství. Zároveň nejsou ani prováděny pravidelné a systematické kontroly, jak nakládají podnikatelé se svým odpadem a zda nevyužívají neoprávněně systém OH města. Město, resp. městský úřad je přitom dle § 147 zmocněn k provádění takových kontrol. Dle sdělení města jsou kontroly spíše namátkové.

Služby v oblasti nakládání s odpady pro podnikatele poskytují na území města TSmP (cca 600 smluv) a také další odpadové firmy.

Město by mělo prověřit, jak se nakládá s podnikatelskými odpady, vznikajícími na území města. Zároveň je nutné podnikající osoby dostatečně informovat o povinnostech původců podle zákona odpadech.

Pokud by město chtělo zapojit podnikatele se složkami KO do městského systému, pak bude nutné tuto možnost stanovit vyhláškou (druhy a rozsah přijímaných odpadů, ceny za odpady, způsob platby). Dále je potřeba připravit smlouvu, kterou město bude uzavírat s podnikateli. Je potřeba si uvědomit, že na poskytovanou službu se vztahuje DPH (21 %).

3.4 Informování a vzdělávání veřejnosti

Jedním ze základních faktorů, který ovlivňuje výsledky a efektivitu celého systému hospodaření s komunálními odpady ve městě, je účast jeho obyvatel na celém systému.

Základní informace o odpadovém hospodářství města jsou umístěny na webových stránkách města <https://pibram.eu/zivot-ve-meste/zivotni-prostredi/kam-s-vasim-odpadem.html>. Pod tímto odkazem lze nalézt informace o druzích a způsobech sbíraných odpadů. Je zde také odkaz na městskou obecně závaznou vyhlášku o systému odpadového hospodářství, pod odkazem je ale umístěna původní již neplatná vyhláška z r. 2017. Celkově by bylo vhodné informace rozšířit a doplnit, a to včetně jednoduše přístupných informací k místnímu poplatku za odpadové hospodářství (nyní jsou informace k dispozici v sekci Potřebuji vyřídit, kde ale není poplatek přímo uveden).

Ze stránky jsou prolinky na stránku Technických služeb města Příbrami, kde jsou uvedeny další informace k systému odpadového hospodářství města <https://www.ts-pb.cz/svoz-komunalniho-odpadu/>. Na stránkách TSmP lze nalézt informace k realizaci projektu door-to-door, dále pak informace ke svozu jednotlivých druhů komunálních odpadů včetně termínů, informace i pro právnické a podnikající fyzické osoby. Na stránkách je také umístěna mapa sběrných stanovišť na tříděný odpad <https://www.ts-pb.cz/map/2/trideny-odpad/>, je zde ale zobrazeno 113 stanovišť, což neodpovídá aktuálnímu stavu sběrné sítě ve městě. Dle sdělení vedení TSmP je v přípravě nová mapa, která by měla být veřejně dostupná na webových stránkách města. K dispozici jsou podrobnější a přehledné informace k provozu sběrného dvora, kompostárny a také RE-USE centra.

Na úvodní stránce města je umístěn banner na nově zřízenou webovou stránku www.odpady.pibram.eu. Na této stránce jsou umístěny informace k projektu door-to-door, který

bude realizován v městské části Příbram V Zdaboř v zástavbě rodinných domků. Stránka je ve výstavbě, bylo by vhodné na ni umístit popis celého systému OH města, a to včetně mapy sběrných stanovišť a dalších zařízení pro nakládání s odpady (např. sběrný dvůr, kompostárna, Re-use centrum, sběrný a výkupny, místa zpětného odběru elektrozařízení, kontejnery na sběr použitého textilu atd.). Také je vhodné dodat informace o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství.

Město vydává 11x ročně tištěný zpravodaj Kahan v nákladu 15 400 ks. Zpravodaj je distribuován bezplatně do všech domácností a institucí ve městě. Všechna čísla jsou rovněž zveřejněna na webových stránkách města <https://kahan.pribram.eu/>. Ve zpravodaji jsou dle potřeby zveřejňovány aktuální informace k odpadovému hospodářství. Dalším informačním zdrojem je Infoservis města Příbram, ze kterého jsou registrovaným zájemcům zasílány sms a e-mailové zprávy o aktuálním dění ve městě. Zástupci města informují o dění ve městě 1x za 14 dní prostřednictvím Minutek z radnice (<https://www.youtube.com/@mestopribram1671/featured>), které jsou přístupné z webových stránek města. V Minutkách jsou představovány také změny v odpadovém hospodářství města.

Jiné aktivity v oblasti osvěty a informování obyvatel v OH nejsou organizovány.

3.5 Předcházení vzniku odpadů

Předcházení vzniku odpadů je jednou ze zásadních činností, kterou předpokládá hierarchie způsobů nakládání s odpady. Dodržování této hierarchie patří k základním principům evropského oběhového hospodářství. Omezování vzniku odpadů je také asi jediným účinným postupem pro případné snižování nákladů obcí na odpadové hospodářství.

Jedním z opatření na podporu předcházení vzniku odpadů bylo pořízení 828 kompostérů pro domácí kompostování, které město získalo s dotační podporou z OPŽP v r. 2018. Kompostéry byly bezplatně rozmístěny do domácností ve městě, které o ně projevíly zájem. Město současné využití kompostérů občany nemonitoruje.

Na území města jsou rozmístěny kontejnery od Diakonie Broumov, na sběr použitého šatstva a textilu, které je sbíráno v režimu předcházení vzniku odpadů. Obdobně jsou rozmístěny po městě i kontejnery firmy Koutecký s.r.o.

Od listopadu 2023 je v provozu Re-use centrum (kap. 4.1). Je umístěno v areálu sběrného dvora a jeho provoz zajišťují pracovníci TSmP. Příjem po užitých a funkčních věcí je bezplatný, výtěžek z prodeje je využit na provoz psího útulku v Lazci.

Jiné aktivity na předcházení vzniku odpadů nejsou městem organizovány ani podporovány.

3.6 Spolupráce města s okolními obcemi v oblasti OH

V roce 2013 byl založen dobrovolný svazek obcí s názvem DSO ORP Příbram. Jeho hlavním cílem bylo společné řešení odpadového hospodářství v rámci regionu s ohledem na cíle a povinnosti obcí, které byly uvedeny v zákoně o odpadech. DSO řešil především možnosti nakládání se směsným KO s ohledem na zákaz skládkování a také způsob zajištění služeb při

sběru, svozu a dalším nakládáním s KO v obcích svazku. V posledních letech se ale činnost DSO utlumila. V roce 2023 proběhlo za aktivní účasti města Příbram jako člena DSO několik jednání, na kterých se zástupci členských obcí dohodli na uzavření memoranda o dlouhodobé spolupráci při sběru a likvidaci odpadu cestou meziobecní spolupráce na území DSO ORP Příbram. Memorandum bylo v době zpracování studie v přípravě. Jedním z projednávaných záměrů je zajištění svozu a dalšího nakládání s odpady pro obce v DSO prostřednictvím společné odpadové firmy, optimálně TS města Příbram. Dalším záměrem je možnost společně využít ZEVO Příbram, bude-li projekt investorem (Energo Příbram s.r.o.) zrealizován.

Meziobecní spolupráce je důležitý aspekt dalšího rozvoje OH v celém regionu. Podrobněji je popsána v Návrhové části studie.

4. Zařízení pro nakládání s odpady

4.1 Zařízení pro nakládání s odpady ve městě

Ve městě jsou provozována zařízení pro nakládání s odpady povolená podle zákona o odpadech. Přehled povolených zařízení je uveden v tabulce 4. Vychází z Registru zařízení, obchodníků a spisů, která je součástí VISOH2. K nejvýznamnějším zařízením nadregionálního významu patří skládka Bytíz společnosti SVZ Centrum s.r.o. a dále Kovohutě Příbram nástupnická a.s., které zpracovávají kovové odpady, baterie a zářivky a světelné zdroje (Kovohutě jsou také majitelem firmy Recyklace EKOVUK).

Tabulka 4: Přehled zařízení pro nakládání s odpady v Příbrami

IČZ	IČO	Provozovatel	Umístění	Typ zařízení
CZS00870	00002739	DIAMO, státní podnik	p.č. 207/1, k.ú. Brod u Příbramě, Příbram, 26101	Využití odpadu k terénním úpravám
CZS02057	00002739	DIAMO, státní podnik	p.č. 60/1,12,50-53,59-62,64,65-69, k.ú. Bytíz, Příbram, 26101	Využití odpadu k terénním úpravám
CZS00247	00068047	Technické služby města Příbrami, příspěvková organizace	gen.Tesařika 125, Příbram, 26101	Sběr a výkup odpadu kromě autovraků a elektro
CZS01844	00068047	Technické služby města Příbrami, příspěvková organizace	parc.č.3103/19, Příbram, 26101	Sběrný dvůr
CZS01867	00068047	Technické služby města Příbrami, příspěvková organizace	parc.č.3103/19, Příbram, 26101	Kompostování odpadu
CZS00088	07782781	Edwin Corp s.r.o.	Háje - areál šachty č.9, Příbram, 26101	Zpracování plastových odpadů
CZS02644	08712441	ECOPOLYSTYREN, s.r.o.	Areál šachty Příbram - Brod, Příbram, 26101	Sběr a recyklace polystyrenu
CZS02451	24237574	TROX KS Filter s.r.o.	Evropská , Příbram, 26101	Sběr filtračních a textilních materiálů
CZS00240	25697293	MARC WASTE s.r.o.	p.č.4326/9 a 4326/16 k.ú. Příbram-Zdaboř, Příbram, 26101	Kovošrot
CZS01397	26092212	SVZ Centrum s.r.o.	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	Skládka S-OO (ostatní odpad)
CZS01656	26092212	SVZ Centrum s.r.o.	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	Kompostování odpadu
CZS01856	26092212	SVZ Centrum s.r.o.	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	Skládka S-OO, rekultivace
CZS01857	26092212	SVZ Centrum s.r.o.	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	Drcení odpadu (stavební odpady, dřevo, objemný odpad)
CZS01858	26092212	SVZ Centrum s.r.o.	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	Sběrný dvůr
CZS01531	26725851	RECYKLACE EKOVUK, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Zpracování zářivek
CZS01192	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Sběr, úprava, drcení, třídění kovy, NO, baterie
CZS01193	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Sběr, úprava, drcení, třídění kovy, NO, baterie
CZS01195	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Sběr, úprava, drcení, třídění kovy, NO, baterie
CZS01878	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Sběr a výkup odpadu - baterie a akumulátory
CZS02232	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26181	Zpracování kovových odpadů
CZS02759	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	Demontáž a zpracování elektrozařízení

CZS01614	27258564	KOVO SDS s.r.o.	Zdabořská 583, Příbram, 26101	Výkupna
CZS01943	27258564	KOVO SDS s.r.o.	Zdabořská 583, Příbram, 26101	Zpracování vozidel s ukončenou životností
CZS01331	28893204	KALNEX CZ s.r.o.	K Podlesí 550, Příbram, 26101	Zpracování kalů, NO
CZS02155	28893204	KALNEX CZ s.r.o.	K Podlesí 550, Příbram, 26101	Demontáž elektroodpadu
CZS00862	47548347	METALLICA s.r.o.	Za Balonkou 270, Příbram, 26101	Výkupna, kovošrot
CZS00974	47549793	1. SčV, a.s.	ČOV Příbram, Příbram, 26101	ČOV
CZS00924	62581678	ALFA SYSTEM s.r.o.	areál šachty č.16 - Příbram - Háje, Příbram, 26101	Zpracování NO

Zdroj: VISOH2

Velká část uvedených zařízení nemá význam pro odpadové hospodářství města. V následujícím textu jsou uvedena zařízení, ve kterých jsou nebo mohou být zpracovány komunální odpady produkované městem a jeho občany. Součástí je i provozované Re-use centrum, které je aktivitou města k předcházení vzniku odpadů.

Technické služby města Příbram p. o.

Jsou hlavním partnerem pro město při zajišťování většiny činností nakládání s odpady. Tyto činnosti jsou zahrnuty do přehledu činností ve Zřizovací listině (kap. 3.1.1), podrobnější vymezení ale chybí. TSmP vedou průběžnou evidenci odpadů a poskytují městu podklady pro roční hlášení o produkci a nakládání s odpady. Rovněž poskytují městu podklady pro čtvrtletní hlášení do systému EKO-KOM.

Kromě mobilních zařízení (svozové automobily) provozují TSmP několik zařízení pro nakládání s odpady, která jsou povolena v souladu se zákonem o odpadech.

Sběrný dvůr

Sběrný dvůr je v majetku města Příbram a je provozován TSmP od r. 2015. Sběrný dvůr byl vybudován s dotací z OPŽP a jeho provoz byl povolen se souhlasem Krajského úřadu Středočeského kraje (IČZ CZS01844). Areál sběrného dvora je umístěn v severní okrajové části města v Mlynářské ulici. Jedná se o oplocenou zpevněnou plochu, na které jsou vybudovány skladovací objekty, areál je vybaven pojezdovou váhou. V areálu je provozována také kompostárna (viz dále) a Re-use centrum (viz dále).

Roční kapacita skladovaných odpadů kategorie Ostatní je předpokládána do 3 000 t (okamžitá max. kapacita do 250 t). Maximální množství skladovaných odpadů kategorie Nebezpečný činí 20 t (okamžitá max. kapacita do 2 t). Druhy přijímaných odpadů jsou dány schváleným provozním řádem a jsou rovněž zveřejněny na webových stránkách TSmP. Jedná se o obalové odpady, komunální odpady včetně jejich nebezpečných složek, pneumatiky (ty jsou ale od r. 2022 sbírány v režimu zpětného odběru na základě smlouvy s firmou Green Logistics CZ). Na sběrném dvoře je možné odevzdat občanům města také stavební odpady uvedené v provozním řádu. Podle obecně závazné vyhlášky je odevzdání stavebních odpadů ve sběrném dvoře zpoplatněno. Informace o aktuální výši zpoplatnění však není nikde zveřejněna, dle sdělení TSmP se jedná o 909 Kč/t + DPH.

Sběrný dvůr je využíván pouze občany města, a to v rámci poplatku za obecní systém OH. Jiné subjekty nemají na sběrný dvůr přístup.

Obrázek 1: Plánek sběrného dvora v Příbrami (umístěný u vjezdu do SD)

Obrázek 2: Pojezdová váha ve sběrném dvoře v Příbrami

Sběrný dvůr je na základě smluv s kolektivními systémy místem zpětného odběru pro elektrozařízení, baterie, svítidla a také pneumatiky (viz výše).

Objemný odpad ze sběrného dvora je předtříděván na využitelné části (zejména dřevo). Odpady ze sběrného dvora jsou předávány smluvním odběratelům.

Otevírací doba sběrného dvora je v pracovních dnech pondělí až pátek 9.00–17.00 hodin a v sobotu 9,00–13,00 hod.

Kompostárna

V areálu sběrného dvora je umístěna také kompostárna, která je provozována od dubna 2015 jako zařízení podle zákona o odpadech (IČZ CZS01867). Kompostárna byla vybudována obdobně jako sběrný dvůr s dotací z OPŽP (součástí dotace byl také nesený překopávač a drtič biologicky rozložitelného odpadu).

Obrázek 3: Provoz kompostárny v Příbrami

Jedná se kompostárnu s aerobním kompostováním na pásových hromadách. Zakládky jsou položeny na zpevněné ploše (2 864 m²), která je vybavena jímkou k zachytu znečištěné vody z kompostování. Kompostuje se v zakládkách vysokých 120 cm, na plochu lze umístit 8 zakládek (každá zakládka pojme cca 35 m³ materiálu). V sezóně se zpracuje cca 37 zakládek.

Celková kapacita kompostárny je 2 500 t/rok zpracovaných bioodpadů (odpady z údržby veřejné zeleně, hřbitovů, ze zahrad). Občané Příbrami mohou v kompostárně zdarma uložit zelený odpad ze zahrad (trávu, listí, odpadní kůru, dřevo, odřezky, zeminu a odpad z rostlinných pletiv), a to neznečištěný a bez nekompostovatelných příměsí. Na kvalitu přijímaného odpadu dohlíží obsluha kompostárny. Bioodpady z domácností nejsou na kompostárně prozatím zpracovávány, a to z důvodů jejich nižší kvality a množství. Produktem je kompost, který využíván výhradně k údržbě a obnově veřejné zeleně na území města. Kompost není nabízen pro jiné využití (obyvatelům města, zemědělcům apod.). Dle sdělení provozovatele nesplňuje plně vlastnosti kompostů podle zákona o hnojivech a dalších odpovídajících předpisů.

Kompostárna je otevřena v otevírací době sběrného dvora. Přístup do kompostárny není ale oddělený od sběrného dvora, což představuje ztížené podmínky pro obsluhu kompostárny, zejména pak ohledně kontroly kvality přebíraných bioodpadů od obyvatel města, které jsou často znehodnoceny jinými druhy odpadů a nežádoucích příměsí.

Vzhledem k předpokládanému nárůstu odděleně sbíraných bioodpadů z města a případně i z okolních obcí bude nutné kapacitu kompostárny rozšířit a upravit technologii tak, aby měl výsledný produkt odpovídající kvalitu pro širší využití.

Re-use centrum

V listopadu 2023 bylo otevřeno v Příbrami Re-use centrum. Je umístěno v areálu sběrného dvora v Mlynářské ulici. Jeho provoz zajišťují pracovníci TSmP. Otevírací doba je: úterý, čtvrtek, pátek 13-17 hod., sobota 9-13 hod.

Obrázek 4: Re-use centrum v Příbrami

Re-use centrum mohou pro odložení věcí využívat občané města s trvalým pobytem nebo vlastníci nemovitost, kteří hradí místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Do Re-use centra lze předat:

- nábytek (židle, stoly, skřínky, nečalouněný nábytek)
- bižuterie, hodiny, budíky
- kuchyňské potřeby (keramické, porcelánové i skleněné nádoby, hrnce, plechy na pečení, talíře, hrnečky, příbory)
- dekorace (obrazy, rámy, vázy, květináče)
- mediální produkty (CD, DVD, videokazety, vinylové desky, knihy, časopisy)
- hračky, sportovní vybavení, kola, koloběžky, kočárky
- zahradní náčiní a dekorace
- vybavení pro chov domácích zvířat (akvária, klece)

Do Re-use centra nejsou přijímány elektronické přístroje, čalouněný nábytek, oblečení – obuv, matrace, peřiny, zvířecí hračky a pelechy.

Předměty v centru jsou volně nabízeny k prodeji za symbolické poplatky. Výnos z poplatků je určen na podporu Psího útulku Lazec.

Nevyužitě věci se po uplynutí 6 měsíců následně stanou odpadem a jsou evidovány v produkci odpadů města. Hodnocení návštěvnosti a celkového provozu centra je vhodné provést až po delší době od otevření (nejlépe 6 měsíců - 1 rok). TSmP mají k dispozici stručné hodnocení po 3 měsících provozu.

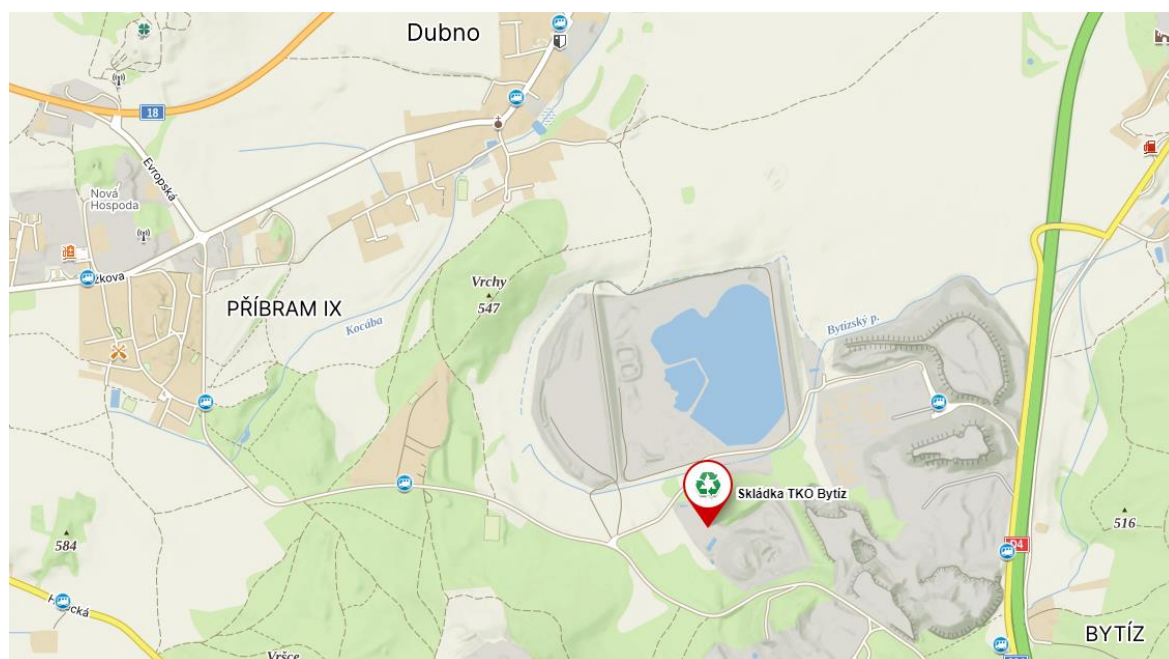
SVZ Centrum s.r.o.

Skládka

Soukromá firma SVZ centrum s.r.o. provozuje skládku S-OO v lokalitě kalových polí v areálu bývalé šachty č. 10 u Bytíže asi 3 km od města. Skládku se nachází z větší části na katastrálním území Příbrami, z menší části na území obce Dubno.

Skládka byla uvedena do provozu v r. 2011 s kapacitou první etapy kolem 95 tis. m³. Plánovaná II. etapa rozšířila kapacitu skládku o dalších 600 tis. m³. Na skládku se ročně ukládá cca 25 tis. t odpadů. Skládku patří ve Středočeském kraji ke skládkám s nejdelší plánovanou životností.

Obrázek 5: Umístění skládky SVZ Centrum Bytíz

Zdroj: *Mapy.cz*

Na skládku je ukládán veškerý SKO, část objemných odpadů, uliční smetky a další odpady z města Příbram. Město je také příjemcem části výnosu ze skládkovacího poplatku.

Odpadové centrum skládka TKO Bytíz

V areálu skládky je provozováno několik dalších zařízení pro nakládání s odpady. Podrobné informace o Odpadovém centru nejsou k dispozici, jediné informace jsou uvedeny na <https://bytiz.business.site>, jedná se ale spíše o aktuality z provozu. Dle Registru zařízení (VISOH2) je provozován v areálu povolený sběrný dvůr, kompostárna a zařízení na drcení odpadu (stavební odpad, dřevo, objemný odpad).

Sběrný dvůr není součástí obecního systému OH města. Občané a další subjekty mohou odpad do zařízení odevzdat v souladu s jeho provozním řádem, a to ve všední dny mezi 6,30-15 hod. Sběrný dvůr přijímá velkou škálu všech odpadů včetně nebezpečných. Pro odpadové hospodářství města není ale zásadním zařízením. Podrobné informace o sběrném dvoře nejsou k dispozici. Dle ročních hlášení provozovatelů zařízení, která jsou zasílána městu, není tento sběrný dvůr občany města nijak využíván.

Obrázek 6: Odpadové centrum skládka TKO Bytíz

Zdroj: <https://www.betonserver.cz/svz-centrum>

Dalším zařízením je **kompostárna**, která je v provozu od r. 2014. Podrobnosti k provozované kompostárně nejsou k dispozici. Otevírací doba je 7,00-15,30 hod (https://www.facebook.com/SkladkaBytiz/?locale=cs_CZ). Dle uvedeného internetového zdroje je zřejmé, že kompostárna nabízí k prodeji kompost (aktuálně za 700 Kč + DPH/tuna). Dle sdělení vedení TSmP jsou do Odpadového centra odváženy biologicky rozložitelné odpady z města, které kvalitativně neodpovídají požadavkům městské kompostárny. Není ale zřejmé, zda jsou tyto odpady zpracovány na kompostárně, dle zákona o odpadech by ale neměly být skládkovány.

V areálu je zřejmě zřízena deponie stavebních a demoličních odpadů, které jsou zpracovávány na lince **drcením na prodejní recyklát**. Recykláty jsou nabízeny k prodeji. Podrobnější informace nejsou k dispozici.

Dle informací na internetu byla v listopadu 2023 do areálu instalována nová dotřídovací linka na plasty, papír a další odpady. Další informace k zařízení nejsou ale k dispozici.

Výkupny odpadů

Na území města je provozováno několik výkopen/sběren odpadů (viz tabulka 5). Hlavními komoditami jsou kovové odpady, papír a některé další druhy využitelných odpadů.

Tabulka 5: Sběrny a výkupny odpadů na území města Příbram

IČZ	IČO	Aktuální provozovatel	Adresa	Typ zařízení
CZS00240	25697293	MARC WASTE s.r.o.	p.č.4326/9 a 4326/16 k.ú. Příbram-Zdaboř, Příbram, 26101	kovošrot
CZS01878	27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	Kovohutě 530, Příbram, 26101	sběr a výkup baterií a akumulátorů
CZS01614	27258564	KOVO SDS s.r.o.	Zdabořská 583, Příbram, 26101	sběrna kovy, papír
CZS00862	47548347	METALLICA s.r.o.	Za Balonkou 270, Příbram, 26101	sběrna kovy, papír

Zdroj: Registr zařízení, VISOH2

TSmP předávají do firmy Metallica s.r.o. kovové odpady získané v rámci tříděného sběru kovových odpadů ve městě. Občané využívají služeb výkupu na území města jen ojediněle (viz roční hlášení provozovatelů zařízení).

Výkupny nejsou zařazeny do obecního systému odpadového hospodářství, občané i další subjekty do nich mohou odevzdávat odpady dle provozního řádu. Výkupny a také další zařízení pro nakládání s odpady poskytují městu dle zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech hlášení o druzích a množství odpadů převzatých od obyvatel města. Tyto odpady lze započítat dle výpočtu míry třídění KO dle zákona (kap. 5). Nejedná se ale o odpad produkováný městem.

4.2 Zařízení pro nakládání s odpady v okolí města

V širším okolí města je provozována řada dalších zařízení pro nakládání s odpady. Jedná se o skládky, dotřídovací linky na využitelné složky komunálních odpadů, kompostárny, sběrné dvory atd.

Sběrné dvory

Na území ORP Příbram je provozováno pouze 6 sběrných dvorů, z toho 2 v Příbrami (tabulka 6). Vybavenost území pro další rozvoj OH v obcích je v tomto ohledu velmi nízká.

Tabulka 6: Sběrné dvory v území ORP Příbram

IČZ	IČO	Adresa zařízení	Provozovatel
CZS00041	47053925	Dubno - kalové pole, Dubno, 26101	AMT s.r.o. Příbram
CZS01081	243221	Pod Topoly 801, Rožmitál pod Třemšínem, 26242	Město Rožmitál pod Třemšínem
CZS01468	242381	Pod Váhou, Jince, 26223	Městys JINCE
CZS01577	242004	Rožmitálská č.p.94, Březnice, 26272	Město Březnice
CZS01844	68047	parc.č.3103/19, Příbram, 26101	Technické služby města Příbrami, příspěvková organizace
CZS01858	26092212	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	SVZ Centrum s.r.o.

Zdroj: Aktualizace POH Středočeského kraje, 2023

Dotřídovací linky (papír, plast, sklo)

Jedná se o zařízení s ručním dotříděním papíru, plastů, nápojových kartonů, případně dalších druhů odpadů. V území ORP Příbram (Dubno) se nachází linka firmy AMT s.r.o. na dotřídění skleněných odpadů. Jedná se o zařízení nadregionálního významu, kde je upravován skleněný odpad z několika krajů ČR pro potřeby koncových zpracovatelů, především skláren.

Tato firma provozuje také dotřídovací linku na papír (včetně nápojového kartonu) a plast v Dolních Hbitech s kapacitou cca 12 tis./rok. Linka zpracovávala odpad z města Příbram, v srpnu 2023 ale vyhořela. Dle slov zástupců firmy proběhla rekonstrukce linky a linka bude opět uvedena do provozu na jaře 2024.

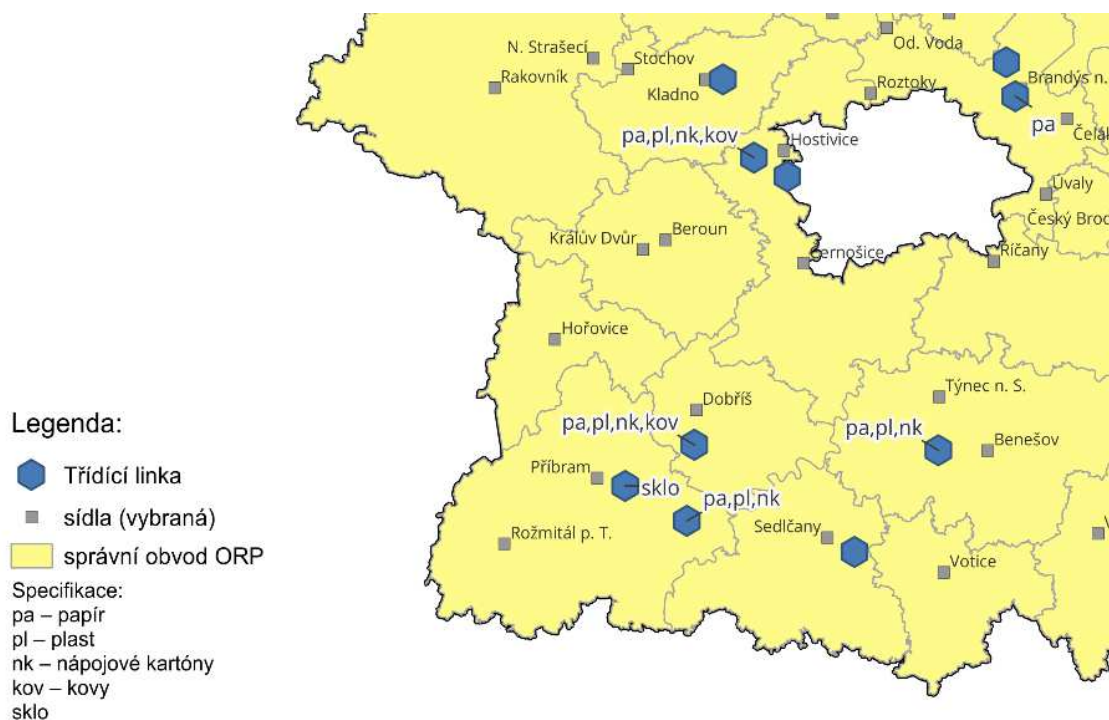
Významnější dotřídovací linky s vyšší kapacitou jsou uvedeny v tabulce 7 a v mapě 4. O okolí města provozují předtřídění papíru a plastů také další menší zařízení (např. ZMPB recycling s.r.o CZS02845).

Tabulka 7: Dotřídovací linky na papír, plast, sklo v okolí Příbrami

IČZ	IČO	Adresa zařízení	Provozovatel	ORP
CZS00041	47053925	Dubno - kalové pole, Dubno, 26101	AMT s.r.o. Příbram	Příbram
CZS01550	47053925	k.ú. Dolní Hbity, Dolní Hbity, 26262	AMT s.r.o. Příbram	Příbram
CZS00343	671151	Libušina 157, Kladno, 27201	AVE sběrné suroviny a.s.	Kladno
CZS01057	25144251	poz. k.ú. Svaté Pole, Svaté Pole, 26301	DOKAS Dobříš, s.r.o.	Dobříš
CZS01113	60194120	k.ú. Chrástřany, 378/5,6,8, Chrástřany, 25219	Pražské služby, a.s.	Černošice
CZS02018	47543655	k.ú. Příbyšice, Neveklov, 25756	Technické služby Benešov, s.r.o.	Benešov
CZS02817	40612724	Pražská , Brandýs nad Labem-Stará Boleslav, 25001	CIUR a.s.	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
CZS01267	27167127	areál skládky Kosova Hora, Kosova Hora, 26291	Sedlčanské technické služby,s.r.o.	Sedlčany

Zdroj: Aktualizace POH Středočeského kraje, 2023

Mapa 4: Dotřídovací linky (papír, plast, sklo) v okolí Příbrami

Zdroj: Aktualizace POH Středočeského kraje, 2023

Kompostárny

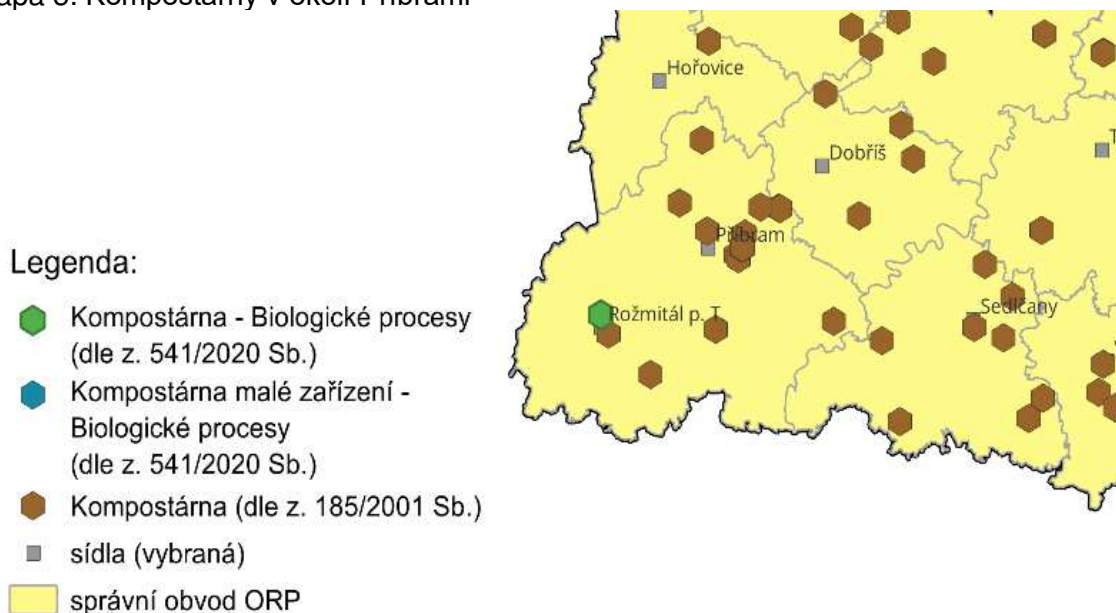
S ohledem na předpokládaný nárůst produkce odděleně sbíraných komunálních bioodpadů je důležité kapacita a územní dostupnost kompostáren. V území ORP Příbram a dalších okolních ORP se nachází řada kompostáren, z nichž ale některé jsou určené především pro kompostování zemědělských odpadů a nemají pro město a obce v ORP Příbram význam. Přehled kompostáren je uveden v tabulce 8 a v mapě 5.

Tabulka 8: Kompostárny v okolí Příbrami

IČZ	IČO	Adresa zařízení	Aktuální provozovatel	ORP
CZS01985	68422440	k.ú.Nová ves pod Pleší, Nová Ves pod Pleší, 26204	Pavel Pleiner	Dobříš
CZS02156	2413001	Vědeckotechnologický park Dobříš, Dobříš, 26301	BIOPRO PLUS s.r.o.	Dobříš
CZS02185	108146	k.ú. Drhovy, Drhovy, 26301	Zemědělské družstvo Nečín	Dobříš
CZS02203	27396321	k.ú. Velká Hraštica, Malá Hraštica, 26203	Ekofarma Kosařův mlýn, s.r.o.	Dobříš
CZS01879	28523016	k.ú. Rožmitál pod Třemšínem, Rožmitál pod Třemšínem, 26242	MV AGRO s.r.o.	Příbram
CZS00702	63984661	Bytíz , areál odkaliště č.II., pod správou DIAMO s.p. , SUL , Dubno, 26101	K .R. K. Hájek s.r.o.	Příbram
CZS01558	72544066	Pod Váhou, Jince, 26223	Vodohospodářské služby městse Jince, příspěvková organizace	Příbram
CZS01656	26092212	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	SVZ Centrum s.r.o.	Příbram
CZS01866	243221	k.ú.Rožmitál pod Třemšínem, Rožmitál pod Třemšínem, 26242	Město Rožmitál pod Třemšínem	Příbram
CZS01867	68047	parc.č.3103/19, Příbram, 26101	Technické služby města Příbrami, příspěvková organizace	Příbram
CZS02028	16905865	k.ú.Zduchovice, Zduchovice, 26263	Ing. LADISLAV KRULICH - La-Bohème	Příbram
CZS02038	242004	lokality u židovského hřbitova, Březnice, 26272	Město Březnice	Příbram
CZS02292, CZS02314	47048328	Kotenčice, Kotenčice, 26223	Zemědělské družstvo se sídlem v Suchodole	Příbram
CZS02293, CZS02313, CZS02477	47048328	Občov, Občov, 26101	Zemědělské družstvo se sídlem v Suchodole	Příbram
CZS02438	663026	k.ú. Vrančice, Vrančice, 26231	Obec Vrančice	Příbram
CZS02476, CZS02573, CZS02571	47048328	Dubno, Dubno, 26101	Zemědělské družstvo se sídlem v Suchodole	Příbram
CZS02502	3879798	k.ú. Drahlín, Drahlín, 26101	Farma Koldín s.r.o.	Příbram
CZS02570	47048328	Suchodol, Suchodol, 26101	Zemědělské družstvo se sídlem v Suchodole	Příbram
CZS01869	27167127	Areál skládky Kosova Hora, Kosova Hora, 26401	Sedlčanské technické služby,s.r.o.	Sedlčany
CZS02084	27167127	Karla Hynka Máchy 651, Sedlčany, 26401	Sedlčanské technické služby,s.r.o.	Sedlčany
CZS02097	75132273	k.ú. Bražná, Svatý Jan, 26256	Václav Kloud	Sedlčany
CZS02191	61904384	k.ú. Radíč, Radíč, 26401	František Hurtík	Sedlčany
CZS02243	243116	k.ú. Prosenická Lhota, Prosenická Lhota, 26401	Obec Prosenická Lhota	Sedlčany
CZS02269	76212521	pozemky p.č. 725/5, 725/6, 742/9 a 787/1 v k.ú. Divišovice, Sedlec-Prčice, 25789	Pavel Háša	Sedlčany
CZS02419	243027	Petrovice, 26255	Obec Petrovice	Sedlčany
CZS02507	26173671	kompostárna parc.č. 177/2, Sedlec-Prčice, 25791	Služby Sedlec-Prčice s.r.o.	Sedlčany

Zdroj: Aktualizace POH Středočeského kraje, 2023

Mapa 5: Kompostárny v okolí Příbrami

Zdroj: Aktualizace POH Středočeského kraje, 2023

Skládky

Na skládky S-OO je v současnosti ukládán SKO a další nevyužitelné KO z města. Přímo na katastrálním území města je provozována skládka SVZ Centrum Bytíz, která má dostatečnou kapacitu pro skládkování i po roce 2030. V době zpracování této studie probíhalo výběrové řízení na zařízení, kam bude odpad z města nadále ukládán. V tabulce 9 a mapě 6 jsou uvedeny provozované skládky skupiny S-OO, které jsou v dojezdové vzdálenosti od města Příbram. Jedná se ale o vzdálenosti vyšší než 25-30 km, přeprava odpadů by musela být zajištěna s využitím překládky odpadů nejlépe na překládací stanici, kterou ale město nedisponuje. Kromě toho je kapacita a tím i živostnost většiny skládek omezená.

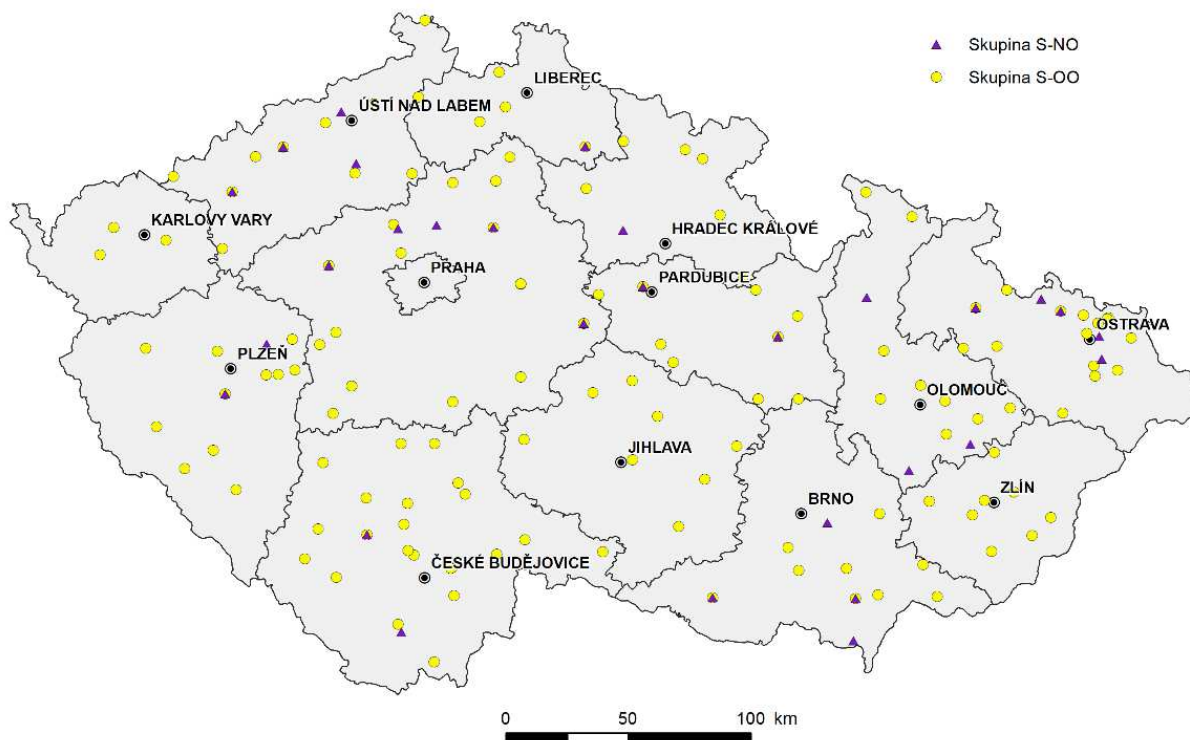
Tabulka 9: Skládky v okolí města

IČZ	IČO	Adresa zařízení	Aktuální provozovatel	ORP
CZS00748	49356089	p.č. 2388/1-11, 2389 k.ú.Hořovice, Hořovice, 26801	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Hořovice
CZS00805	49356089	k.ú. Stašov, Stašov, 26751	AVE CZ odpadové hospodářství s.r.o.	Beroun
CZS01397	26092212	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	SVZ Centrum s.r.o.	Příbram
CZS01856	26092212	Šachta č. 10 - kalové pole, Příbram, 26101	SVZ Centrum s.r.o.	Příbram
CZS00068	61778516	k.ú. Chrást u Březnice, k.ú. Přední Poříčí, Chrást, 26272	RUMPOLD-P s.r.o.	Příbram
CZS00709	47542080	k.ú.Votice, Votice, 25901	COMPAG VOTICE s.r.o.	Votice
CZC00492	49062417	Smrkovice - Vydlabý, Písek, Písek, 39701, 549240	ODPADY PÍSEK s.r.o.	Písek
CZC00494	49061186	Skládka Jenišovice, Milevsko, 39901	Služby Města Milevska, spol. s r.o.	Milevsko
CZC00501	63250748	Hněvkov, Blatná, 38801	Technické služby města Blatné s.r.o.	Blatná
CZC00505	61459364	Skládka Želeč, Želeč, Želeč, 39174, 553417	RUMPOLD s.r.o.	Tábor

CZC00521	252425	lokality Hranice, Jistebnice, Jistebnice, 39133, 552534	Město Jistebnice	Tábor
CZP00658	26331705	skládky Strašice, Strašice, Strašice, 33845, 560162	SLUŽBY OBCE STRAŠICE s.r.o.	Rokycany
CZP00662	62619357	skládky Němčičky, Rokycany, Rokycany, 33701, 559717	Rumpold - R Rokycany s.r.o.	Rokycany
CZP00663	29064236	skládky Chotětín, Zbiroh, Zbiroh, 33808, 560260	Služby a obchod města ZBIROH s.r.o.	Rokycany
CZP00665	45359016	skládky ŽH a.s., Hrádek, Hrádek, 33842, 559822	Reality Hrádek, a.s.	Rokycany

Zdroj: Registr zařízení, VISOH2

Mapa 6: Skládky v ČR

Zdroj: Statistická ročenka životního prostředí, 2022

ZEVO

Na území Středočeského kraje není v současné době provozováno žádné zařízení na energetické využití zbytkových KO (ZEVO). Nejbližší (cca 70 km) je ZEVO Pražské služby a.s., jehož vlastníkem je hl. m. Praha. Toto zařízení je v současné době využíváno zejména pro potřeby Prahy a části obcí ze Středočeského kraje.

V obdobné vzdálenosti (cca 76 km) je provozováno ZEVO Chotíkov, které je určeno k energetickému využití odpadů především z města Plzeň a obcí Plzeňského kraje.

Před zahájením stavby je projekt ZEVO ČEZ Mělník v lokalitě Horní Počaply (cca 120 km) v areálu elektrárny EMĚ I-III. Jedná se velkokapacitní ZEVO s plánovanou kapacitou cca 320 tis. t/rok, které by mělo pojmout velkou část vhodných KO ze Středočeského kraje. Předpokládané uvedení do provozu je kolem r. 2028.

Na území Středočeského kraje je připravován také projekt Průmyslového energetického centra Neratovice, v jehož rámci bude vybudováno ZEVO s roční kapacitou 160 tis. t spalovaných odpadů. Jedná se o projekt firmy FCC, ZEVO bude umístěno v průmyslovém areálu Spolany Neratovice. Investor očekává stanovisko z veřejného projednání EIA. Předpokládané uvedení do provozu je kolem r. 2029.

Připravovaným projektem (kladné stanovisko EIA) je projekt ZEVO Vrátu, a.s. Vlastníkem a budoucím investorem je město České Budějovice, res. jeho společnost Teplárny České Budějovice, a.s. Spalovna má mít kapacitu cca 160 tis. t/rok. ZEVO Vrátu (cca 101 km) by mohlo být potenciálně využíváno městem Příbram. Uvedení do provozu se předpokládá kolem r. 2028.

Dalším projektem v Jihočeském kraji, který je před výstavbou, je projekt firmy C-Energy s.r.o. v Plané nad Lužnicí. Jedná se ale o zařízení s menší kapacitou, vybavené fluidním multipalivovým kotlem, který předpokládá úpravu SKO na vhodné palivo. Uvedení do provozu se předpokládá kolem r. 2026.

Přehled provozovaných a připravovaných ZEVO, který by mohla být případně využívána Příbramí pro energetické využití zbytkových KO, je uveden v tabulce 10.

Tabulka 10: Přehled provozovaných a připravovaných ZEVO potenciálně využitelných pro Příbram

ZEVO	Kraj	stávající kapacita v tis. t/rok	plánovaná kapacita v tis.t/rok	Vzdálenost od Příbrami (km)
PS Malešice Praha	Praha	394	394	70
PT Zevo Chotíkov	Plzeňský	105	105	76
ČEZ Mělník - Horní Počaply	Středočeský	0	320	120
PECeN FCC Neratovice	Středočeský	0	160	90
Vrátu České Budějovice	Jihočeský	0	160	101
C-Energy Planá nad Lužnicí	Jihočeský	0	55	90
EU Komořany	Ústecký	0	150	150

Zdroj: vlastní zpracování

Všechna uvedená ZEVO jsou ve vzdálenostech, které budou vyžadovat překládku odpadů do velkokapacitních kontejnerů a jejich následnou přepravu do koncových zařízení. U vzdáleností nad cca 80-100 km lze využít také železniční dopravu.

ZEVO Příbram

V květnu 2023 bylo zahájeno zjišťovací řízení dle zákona o EIA k záměru Spalovna TKO Příbram - Zařízení pro energetické využití odpadu. Dle oznamovatele, kterým je společnost Energo Příbram s.r.o., se bude jednat o ZEVO s roční kapacitou cca 34,4 tis. t odpadů, s instalovaným příkonem kotle 15 MW. ZEVO by mělo být vybudováno v areálu současné teplárny v Příbrami, která používá k výrobě tepla 2 kotle na biomasu a 1 kotel na plyn. Přijímaný odpad (především SKO) by měl být po magnetické separaci kovů pouze podrcen, nepředpokládá se jeho další úprava. Zdrojem odpadů by mělo být město Příbram případně jeho nejbližší okolí. V dokumentaci nejsou uvedeny bližší údaje k samotné technologii.

Prakticky se bude jednat o malokapacitní ZEVO (pod 100 kt/rok). Tato zařízení nejsou v ČR provozována. Obecně malokapacitní ZEVO spalují v evropských státech pouze kolem 5 % všech spalovaných odpadů. Při realizaci je většinou obtížné zajistit dostatečný celoroční odbyt

vyrobeného tepla tak, aby spalovna splnila zákonné parametry energetické účinnosti pro energetické využití odpadů v rámci menších teplárenských soustav. Zároveň jsou většinou projekty obtížně ekonomicky udržitelné. Podle vyjádření zástupců investora je odbyt veškerého vyrobeného tepla zajištěn v soustavě provozované investorem. Technologie, která by měla být použita, je poměrně unikátní. Jedná se o zplyňování odpadů s omezeným přístupem kyslíku na roštu při teplotách kolem 900 °C a následném energetickém využití výhřevného plynu. Technologie má dle dostupných informací několik funkčních instalací v severských zemích a Velké Británii.

Podle závěrů zjišťovacího řízení bude nutné zpracovat standardní hodnocení vlivu stavby na životní prostředí (EIA). V době zpracování studie byla připravována investorem dokumentace EIA. Realizace připravovaného projektu a následné uvedení do provozu se předpokládá kolem druhé poloviny roku 2026.

Možnosti využití ZEVO Příbram pro další rozvoj OH Příbram jsou rozvedeny v Návrhové části studie.

5. Produkce a nakládání s odpady

Údaje o produkci odpadů města Příbram vycházejí z ročních hlášení o produkci a nakládání s odpady dle zákonné evidence odpadů, a to za období 2018/2019 až 2023. Dalším zdrojem údajů o produkovaných odpadech je evidence v systému EKO-KOM a doplňkové informace s TSmpP a městského úřadu.

Přehled produkovaných odpadů evidovaných ve městě je uveden v tabulce 11.

Tabulka 11.: Produkce odpadů města Příbram v letech 2019-2023 (v t/rok).

N/O	kód odpadu	název odpadu	2019	2020	2021	2022	2023
O	150101	Papírové a lepenkové obaly	383,64	546,57			
O	150102	Plastové obaly	287,13	474,03			
O	150104	Kovové obaly	7,82	17,00			
O	150105	Kompozitní obaly	15,27	13,64			
O	150107	Skleněné obaly	346,12	383,78			
N	150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	13,90	12,26	4,66	0,10	10,71
O	160103	Pneumatiky			7,26		
O	170101	Beton		20,04	21,48	12,84	3,82
O	170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 170106	617,30	356,12	347,80	335,33	343,34
O	170202	Sklo		7,06	17,02	18,94	9,69
O	170402	Hliník	1,15				
O	170504	Zemina a kamení neuvedené pod číslem 170503	19,56	24,22	49,54	3,06	
N	170605	Stavební materiály obsahující azbest	1,96	6,04			
O	170904	Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod číslem 170901, 170902, 170903	6,30	99,18	242,34	4,12	
O	200101	Papír a lepenka	140,81	4,16	560,79	581,11	571,62
O	200102	Sklo	43,31		401,41	352,30	359,73
O	200110	Oděvy		7,16	4,19	2,48	
O	200111	Textilní materiály	9,31				
O	200125	Jedlý olej a tuk			1,80	4,15	2,30
N	200127	Barvy, tiskařské barvy, lepidle, pryskyřice obsahující nebezpečné látky	15,14	13,75	19,65	17,37	13,06
O	200138	Dřevo neuvedené pod číslem 20 01 37	256,66	122,58	251,62	260,17	156,18
O	200139	Plasty	108,28	0,70	519,48	502,05	496,23
O	200140	Kovy	68,69	58,27	61,44	52,49	80,98
O	200201	Biologicky rozložitelný odpad	434,98	786,68	1948,00	1690,03	1598,78
O	200301	Směsný komunální odpad	6879,87	7283,78	7408,31	6934,38	6771,23
O	200303	Uliční smetky			285,58	194,52	81,90
O	200307	Objemný odpad	1180,45	1501,50	1252,54	1173,22	927,55
		celkem	10837,65	11738,52	13404,90	12138,66	11427,12
		kg/ob.	333,44	364,01	423,52	370,73	348,99
		KO	9137,50	9778,58	12714,80	11764,27	11059,56
		kg/ob.	281,13	303,23	401,72	359,29	337,77
		KO+1501 využ.	10177,48	11213,60	12714,80	11764,27	11059,56
		kg/ob.	313,12	347,73	401,72	359,29	337,77

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Celková evidovaná produkce odpadů v Příbrami činila v r. 2023 více než 11,4 tis. odpadů ročně (349 kg/obyvatel). Produkce v posledních 5 letech kolísá. **Produkce komunálních odpadů** (skupina 20 včetně tříděných využitelných obalových odpadů podsk.1501) byla v r. 2023 kolem 11,06 tis. t (338 kg/obyvatel). KO představují téměř 97 % všech odpadů produkovaných městem. Množství komunálních odpadů se v čase nijak zásadně nemění.

Největší podíl na produkci KO (včetně obalů) má **směsný komunální odpad**, který představuje 61,2 %. Druhou největší skupinou je odděleně sbíraný **biologicky rozložitelný odpad** (14,5 %). Jeho produkce v čase velmi kolísá (více v kap. 5.2).

Využitelné složky komunálních odpadů (papír, plasty, sklo, nápojové kartony, kovy) jsou sbírány nádobovým sběrem a ve sběrném dvoře. Evidovaná produkce těchto komodit byla v r. 2023 kolem 1509 t, tj 13,6 % z celkové produkce KO. V posledních 4 letech produkce využitelných odpadů z odděleného sběru kolísá kolem 1500 tun ročně.

Objemné odpady představují 8,4 % z celkové produkce KO. V posledních dvou letech se produkce snižuje.

Produkce nebezpečných odpadů ve městě je velmi nízká, zahrnuje odpad sbíraný ve sběrném dvoře. V r. 2023 se jednalo o cca 23,8 t odpadů (0,2 % z celkové produkce odpadů města).

Přehled vybraných skupin produkovaných odpadů a vývoj jejich produkce je uveden v tabulce 12. Do recyklovatelných komunálních odpadů jsou započteny i recyklovatelné obalové odpady podsk. 15 01. S přijetím nového zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech je nutné evidovat veškerý tříděný odpad v obecním systému OH jako komunální, od r. 2021 již tedy nejsou obalové odpady evidovány.

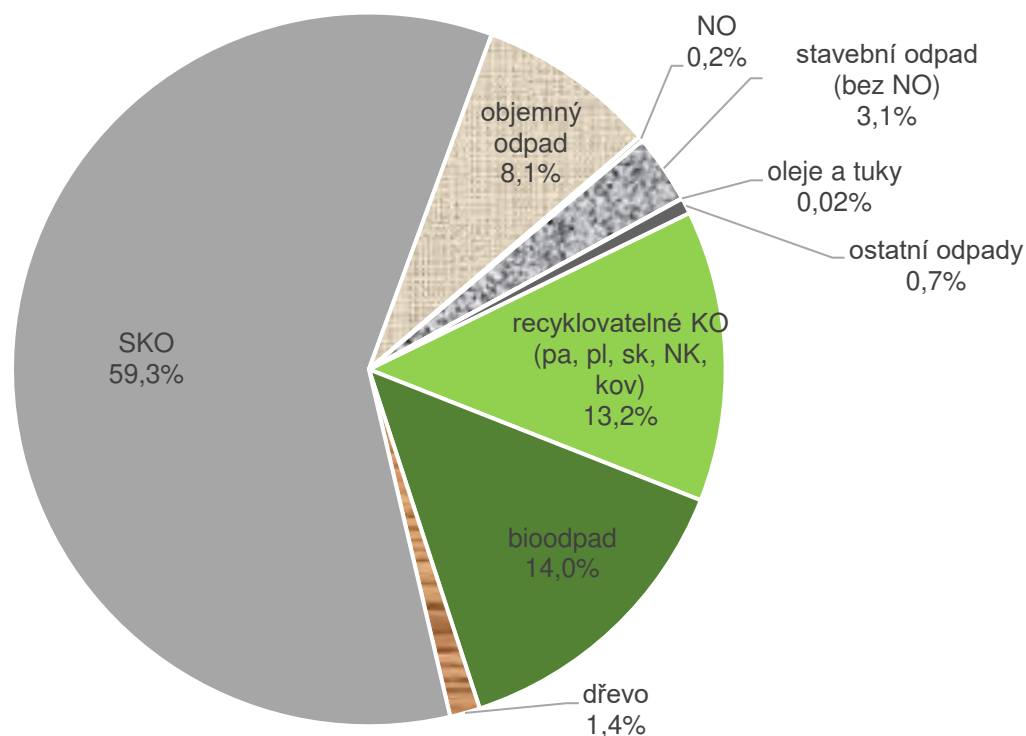
Tabulka 12.: Přehled produkce vybraných skupin odpadů v Příbrami v období 2019–2023 (kg/obyvatel a rok)

Skupiny KO	2019	2020	2021	2022	2023
recyklovatelné KO (pa, pl, sk, NK, kov)	36,2	32,5	34,6	48,8	45,4
textil	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
bioodpad	40,6	13,4	24,4	61,5	51,6
dřevo	15,8	7,9	3,8	7,9	7,9
SKO	224,1	211,7	225,9	234,1	211,8
objemný odpad	27,7	36,3	46,6	39,6	35,8
NO	0,63	0,95	0,99	0,77	0,53
stavební odpad (bez NO, kov)	24,6	19,8	15,7	21,4	11,4
oleje a tuky	0,01	0,00	0,00	0,06	0,13

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Podíly jednotlivých skupin odpadů na celkové produkci pak ukazuje graf 2.

Graf 2: Složení produkovaných odpadů v Příbrami, v % hmotn., r. 2023

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Způsoby nakládání se všemi produkovanými odpady na území města byly stanoveny na základě dostupných informací. Veškerý produkovaný bioodpad je započten do materiálového využití, byť dle sdělení zástupců TSmP není možné všechny bioodpad díky nízké kvalitě zkompostovat na městské kompostárně a je předáván částečně do Odpadového centra SVZ Bytíz. V tabulce 13 je uveden vývoj nakládání se všemi produkovanými odpady (tedy včetně stavebních odpadů a dalších skupin odpadů), v tabulce 14 pak vývoj způsobů nakládání s komunálními odpady (včetně obalových).

Tabulka 13: Způsoby nakládání s produkovanými odpady celkem

	2019	2020	2021	2022	2023
Materiálové využití (t)	3114	2109	2541	4037	3481
V kg/obyv.	95,4	64,9	78,8	127,5	106,3
V %	25,3 %	19,5 %	21,6 %	30,1 %	28,7 %
Odstranění (skládka, spalovna) (t)	9176	8728	9198	9368	8658
V kg/obyv.	281,1	268,5	285,2	296,0	264,4
V %	74,7 %	80,5 %	78,4 %	69,9 %	71,3 %

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, dopočet

Podíl využitých odpadů z celkové produkce je dosti nízký, město skládkuje více než 71 % všech produkovaných odpadů. Pro město je důležité sledovat míru třídění (povinný cíl dle zákona o odpadech) a materiálového využití komunálních odpadů (viz tab. 14).

Tabulka 14: Způsoby nakládání s produkovanými komunálními odpady (včetně obalových)

	2019	2020	2021	2022	2023
Materiálové využití (t)	3038	2102	2415	3749	3445
V kg/obyv.	93,1	64,7	74,9	118,4	105,2

V %	26,5 %	20,7 %	21,5 %	29,5 %	29,3 %
Odstranění skládkováním (t)	8427	8075	8799	8966	8319
V kg/obyv.	258,2	248,5	272,9	283,3	254,1
V %	73,5 %	79,3 %	78,5 %	70,5 %	70,7 %

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, dopočet

Jak ukazuje tabulka 14, míra třídění KO ve městě je nedostatečná s ohledem na zákonné cíle. Město skládkuje cca 254 kg KO na obyvatele (r. 2023). Skládkování je zatíženo zákonným poplatkem za ukládání odpadů na skládku, který nově platí pro všechny obce (i ty, na jejichž území leží skládka). V r. 2023 bylo možné podle zákona uplatnit sníženou sazbu poplatku (§ 157) ve výši 500 Kč/t na 180 kg/obyvatel, na ostatní skládkovaný KO se vztahuje sazba 1000 Kč/t. Vývoj výše skládkovacího poplatku hrazeného městem Příbram ukazuje tabulka 15. V posledním sloupci tabulky je uveden předpoklad na rok 2024 za teoretických podmínek, kdy by se nezměnila produkce skládkovaných KO ve městě.

Tabulka 15: Skládkovací poplatek hrazený městem Příbram

	2021	2022	2023	Předpoklad 2024
<i>limit pro slevu na poplatek v kg/ob.</i>	200	190	180	170
produkce skládkovaného KO do limitu (t)	6 330	6 221	5 894	5 566
produkce skládkovaného KO nad limit (t)	2 636	2 098	1 900	2 227
<i>sazba poplatků dle § 157 v Kč/t</i>	500	500	500	500
<i>sazba poplatků za využitelný odpad v Kč/t</i>	800	900	1 000	1 250
poplatek se slevou	3 165 100	3 110 585	2 946 870	2 783 155
poplatek bez slevy	2 108 704	1 888 486	1 900 003	2 784 291
celkem	5 273 804	4 999 071	4 846 873	5 567 446

Zdroj: vlastní dopočet

Pokud se ve městě zásadně neomezí skládkování KO, pak je nutné počítat s výrazným zdražením nakládání s KO vzhledem k tomu, že sazby poplatku za využitelné odpady mají narůstat až na 1850 Kč/t a úměrně tomu se bude snižovat limit pro uplatnění slevy (na 120 kg/obyvatel). Je potřeba také počítat s poklesem jednotkových výnosů ze skládkovacího poplatku pro město.

Stanovení míry odděleného soustředování recyklovatelných složek KO

Cíle pro podíl odděleně soustředovaných recyklovatelných složek KO (dále také „míra třídění KO“) jsou stanoveny v § 59 zákona a to na 60 % v r. 2025, 65 % v r. 2030 a 70 % v r. 2035. Neplnění zákonných cílů může být sankcionováno pokuto pro město do výše 200 tis. Kč.

Pro potřeby města je stanovena míra třídění KO za rok 2023 a 2022. Výpočet je proveden podle přílohy 18 vyhlášky č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady. Do výpočtu jsou zahrnuty také odpady, které občané města odevzdali do zařízení pro nakládání s odpady v okolí města i v jiných krajích. Údaje jsou převzaty z ročních hlášení, které zasílají provozovatelé zařízení na městský úřad vždy v lednu (v r. 2022 to bylo 43 hlášení, v roce 2023 celkem 42 hlášení). Do využitelných odpadů jsou započteny také odpady ze školních sběrů, které školy nahlásily městu. Stanovení míry třídění recyklovatelných složek KO je uvedeno v tabulce 16.

Tabulka 16: Míra třídění recyklovatelných KO

Produkce KO	2022	2023
eidovaná produkce z města celkem (t)	11764,3	11059,6
<i>z toho třídění (t)</i>	<i>3444,8</i>	<i>3265,8</i>
odpady mimo evidenci města celkem (t)	544,7	995,1
<i>kovy</i>	<i>348,1</i>	<i>886,3</i>
<i>papír</i>	<i>193,3</i>	<i>104,8</i>
<i>plast</i>		<i>0,0</i>
<i>sklo</i>		<i>0,1</i>
<i>bioodpady</i>		<i>0,5</i>
<i>objemný odpad</i>	<i>2,9</i>	<i>3,0</i>
<i>SKO</i>	<i>0,5</i>	<i>0,4</i>
<i>oleje</i>		<i>0,0</i>
produkce KO celkem	12309,0	12054,6
<i>z toho třídění</i>	<i>3986,1</i>	<i>4257,5</i>
míra třídění KO v %	32,4 %	35,3 %

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, oznámení o převzatých KO od provozovatelů zařízení

Dle tabulky 15 je zřejmé, že město by do roku 2025 muselo zvýšit třídění recyklovatelných složek KO téměř na dvojnásobek. Cíl pro rok 2025 zřejmě nebude splněn.

Pozn.: v některých hlášeních od provozovatelů jsou uvedeny údaje v řádu stovek tun odevzdaných odpadů od občanů. Bylo by vhodné prověřit, zda se nejedná o chyby v evidenci

Shrnutí:

- Celková produkce odpadů ve městě se pohybuje kolem 11,43 tis. t (r. 2023), tj 349 kg/obyv.
- Komunální odpad tvoří 97 % veškeré produkce. Měrná produkce KO (337,8 kg/ob.) je podprůměrná ve srovnání s průměrnými hodnotami z obcí Středočeského kraje (421 kg kg/obyv. v r. 2022, ČSÚ).
- Celková eidovaná produkce odpadů a produkce komunálních odpadů ve městě se v posledních 5 letech nijak zásadně nemění.
- Z produkovaných komunálních odpadů města se vytřídí pouze 29,3 %, většina vytříděných odpadů je předávána k materiálovému využití. Většina KO se ale skládkuje (přes 70 %). Město vytřídí a předá k využití výrazně méně KO, než je průměr obcí Středočeského kraje (38 % v r. 2021).
- Měrné množství skládkovaných KO se pohybuje kolem 254 kg/obyvatel (r. 2023). Na skládkovaný odpad nad 180 kg/obyvatel (r. 2023) se vztahuje vyšší sazba skládkovacího poplatku. Bez zásadního omezení množství skládkovaných odpadů budou narůstat celkové náklady na OH města.
- Způsob evidence produkovaných odpadů je u některých položek nekonzistentní. Rozdíly jsou především u bioodpadů a odděleně sbíraných využitelných složek z města a ze sběrného dvora.

5.1 Směsný komunální odpad (SKO)

Nejvýznamnějším druhem produkovaných odpadů je směsný komunální odpad. V r. 2023 tvořil 59,3 % z celkového množství všech produkovaných odpadů, 61,2 % z komunálních odpadů. Evidovaná celková produkce SKO ve sledovaném období kolísá.

V tabulce 17 je uvedeno porovnání měrné produkce v kg/obyvatel v Příbrami, v kraji, ČR a velikostní skupině měst. Jsou uvedeny údaje za období 2018-2021 (rok 2022 nebyl v době zpracování studie v některých srovnávacích skupinách k dispozici).

Tabulka 17: Vývoj produkce směsného komunálního odpadu v Příbrami

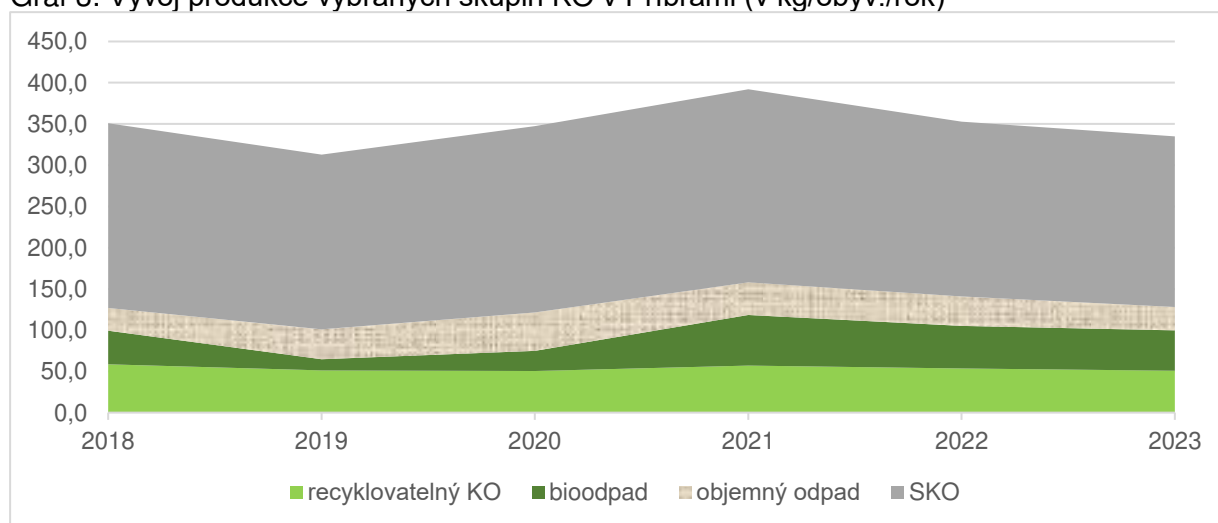
Rok	Město Příbram		Vel. skupina měst 20-50 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
	t/rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok
2018	7 314,8	224,1	177,0	220,6	198,2
2019	6 879,9	211,7	173,2	217,8	198,5
2020	7 283,8	225,9	176,7	219,1	195,6
2021	7 408,3	234,1	179,5	223,7	198,0
2022	6 934,4	211,8	178,5	-	-
2023	6 771,2	206,8	-	-	-

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města, Středočeský kraj, EKO-KOM

Měrná produkce SKO (v kg/obyvatel) ve městě je vyšší než u srovnávacích skupin. Rozdíl je zřetelný zejména při srovnání s městy obdobné velikosti nebo průměrem obcí ČR. Produkce SKO v obcích Středočeského kraje je dlouhodobě nejvyšší v ČR.

Porovnání vývoje produkce SKO a dalších hlavních skupin KO, které mohou vliv na produkci SKO, je ukázáno v grafu 3. Nejvyšší produkce uvedených odpadů byla evidována v r. 2021, což může souviset se změnou chování obyvatel v době epidemie Covid. Měrná produkce SKO se nijak zásadně nesnižuje.

Graf 3: Vývoj produkce vybraných skupin KO v Příbrami (v kg/obyv./rok)

Zdroj: Evidence odpadů města

SKO je sbírán do nádob 110, 120, 240 l a kontejnerů o objemu 1100 l s horním výsypem. Na sídlištích jsou také používány velkoobjemové kontejnery o objemu 6 600 l. Od počátku roku 2024 je SKO sbírán také do 7 ks polopodzemních kontejnerů. Nádobu u rodinných domů (2123 nádob) jsou ve vlastnictví občanů, kontejnery u bytových domů patří TSMP a polopodzemní kontejnery městu (celkem 404 nádob). Přehled obsluhovaných nádob na SKO a frekvence jejich svozu je uvedena v tabulce 18.

Tabulka 18: Počty nádob na SKO a frekvence svozu (stav 2024)

typ nádoby	objem	frekvence svozu	počty nádob (ks)	Druh zástavby
popelnice (kov)	110 l	1 x týdně	1 546	rodinné domy
Popelnice (plast)	120 l	1 x týdně	458	rodinné domy
Popelnice (plast)	240 l	1 x týdně	119	rodinné domy
Kontejner (kov, plast)	1 100 l	2 x týdně	375	sídliště
velkoobjemový kontejner (kov)	6 600 l	2 x týdně	20	sídliště
polopodzemní kontejnery	5 000 l	1 x týdně	9	sídliště

Zdroj: TSMP

Pozn.: Počty nádob odpovídají současnému stavu zjištěnému TSMP. Jsou ale odlišné od údajů, které město uvádí v dotazníku pro EKO-KOM a.s.

Vzhledem k nárokům na techniku k výsypu nádob je vhodnější používat ve městě nádoby s jedním typem výsypu. Podzemní kontejnery nejsou obvykle pro sběr SKO příliš vhodné (vyšší objemová hmotnost odpadu, nevyužití celého objemu nádoby díky násypovému kuželu pod vyhazovacím otvorem, vyšší nároky na obsluhu).

TSMP svážejí SKO také od dalších původců, se kterými mají uzavřenou smlouvu. Tento odpad ale není součástí produkce města.

Drobný směsný KO je odkládán do pouličních odpadkových košů, kterých je na území města umístěno 390 (stav r. 2022). Produkce SKO z odpadkových košů byla 102,7 t, tj. cca 3,14 kg/obyvatel.

Svoz SKO zajišťují TSMP. Veškerý odpad je odvážen na skládku SVZ Centrum s.r.o. Bytíz.

V evidenci města jsou uvedeny také uliční smetky, které jsou součástí skupiny směsných KO určených ke skládkování. Evidovaná produkce je v jednotlivých letech značně rozdílná. Souvisí také s přechodným umístěním smetků na mezideponii před jejich likvidací na skládce.

Shrnutí:

- Směsný komunální odpad tvoří kolem 59 % z celkového množství produkováných odpadů, 61 % z produkce KO. Evidovaná produkce směsného komunálního odpadu v roce 2023 činila cca 6,77 tis. tun.
- Průměrná produkce SKO na jednoho obyvatele města se v posledních dvou letech snižuje na 206,8 kg/obyvatel (r. 2023). Při srovnání z předchozích let je měrná produkce SKO v Příbrami výrazně vyšší než ve městech obdobné velikosti (178,5 kg/obyvatel, r. 2022) a vyšší i ve srovnání s ostatními srovnávacími skupinami.

- Směsný komunální odpad je sbírán do menších sběrných nádob ve vlastnictví občanů, kontejnerů (1100 l) ve vlastnictví TSmP, velkoobjemových a polopodzemních kontejnerů ve vlastnictví města.
- Veškerý směsný komunální odpad je skládkován na skládce SVZ Centrum s.r.o. Bytíz.
- Vzhledem k zákonnému omezení skládkování KO bude muset město zajistit vyšší materiálové využití KO, a především energetické využití zbytkových KO.

5.2 Biologicky rozložitelné odpady (bioodpady)

Zdrojem biologicky rozložitelných odpadů produkovaných městem jsou bioodpady z odděleného nádobového sběru od obyvatel, dále bioodpady, které mohou občané města odložit na sběrném dvoře a také bioodpady, které vznikají při údržbě veřejné zeleně.

Ve městě jsou rozmístěny nádoby a kontejnery s horním výsypem na 100 stanovištích, na 6 stanovištích jsou instalovány polopodzemní kontejnery a na 3 stanovištích jsou umístěny velkoobjemové kontejnery. V zástavbě rodinných domků je ale nádob minimum, přitom právě tento typ zástavby je pro sběr bioodpadů obzvláště vhodný a bioodpady mají obvykle dobrou kvalitu. Přehled instalovaných nádob je uveden v tabulce 19.

Tabulka 19: Počty nádob na bioodpady a frekvence svozu (stav 1/2024)

typ nádoby	Objem	Frekvence svozu	Počty nádob (ks)	Zástavba
popelnice	120 l	1 x týdně	9	rodinné domy
popelnice	240 l	1 x týdně	27	rodinné domy
kontejner	1 100 l	2 x týdně	124	sídlště
velkoobjemový kontejner	6 600 l	2 x týdně	3	rodinné domy
polopodzemní kontejnery	1 300 l	1 x týdně	6	sídlště

Zdroj: TSmP

Bioodpady z nádobového sběru jsou sváženy sezónně od dubna do října (max. listopadu) 1-2 x týdně – viz tabulka 19. V zimním období od listopadu do března svoz není zajištěn. Zákon o odpadech a vyhláška o podrobnostech nakládání s odpady požaduje zajištění celoročního sběru bioodpadů. Tuto povinnost lze plnit např. určením sběrného dvora k celoročnímu odkládání bioodpadů. Vhodnější je ale ponechat možnost nádobového sběru i v zimním období s výrazným omezením frekvence svozu 1x 2-3 týdně. Způsoby sběru bioodpadů jsou řešeny v Návrhové části studie.

Specifickým sběrem byl odvoz větví z prořezu a kácení dřevin, na který si mohli občané objednat velkoobjemový kontejner od TSmP. Tento odpad byl odvážen na Teplárnu Příbram a využit dále jako energetická štěpka. V r. 2024 budou tyto odpady odváženy do provozu městské kompostárny, kde budou naštěpkovány pro další kompostování.

Dle sdělení TSmP je sbíráný bioodpad z nádobového sběru kvůli nízké kvalitě odvážen na kompostárnu SVZ Centrum s.r.o. jako „nekompostovatelný“ bioodpad. V městské kompostárně jsou zpracovávány bioodpady sbírané do 3 VOK u rodinných domků a dále pak bioodpady z údržby městské zeleně, kterou zajišťuje středisko Veřejné zeleně TSmP.

Evidovaná produkce bioodpadů z města, která je uvedena v ročních hlášeních, je velmi problematická. Uvedené údaje v některých letech neodpovídají údajům, které uvedlo město do ročních dotazníků pro EKO-KOM, a.s. Údaje o produkci odpadů jsou v tabulce 20. V prvních 4 sloupcích jsou uvedeny údaje z dotazníku EKO-KOM a v posledním sloupci pak údaje z ročních hlášení dle zákona o odpadech.

Tabulka 20: Produkce odděleně sbíraných bioodpadů v Příbrami

Rok	Nádoby (t)	sběrný dvůr (t)	VOK (t)	Celkem (t)	Evidovaná produkce (t)	Evidovaná produkce v kg/obyvatel
2019	380	1250	318	1948	435,0	13,4
2020	230	393	163	786	786,7	24,4
2021	340	95	510	945	1948,0	61,5
2022	340	1060	290	1690	1690,0	51,6
2023					1598,8	48,8

Zdroj: dotazníky EKO-KOM, roční hlášení

Pozn.: V r. 2023 nejsou údaje o množství sbíraných údajů podle způsobu sběru k dispozici.

V r. 2023 bylo na základě údajů od města sebráno 602 t bioodpadů od občanů (domácnosti a zahrady) a 981 t bioodpadů z údržby veřejné zeleně.

Vzhledem k tomu, že údaje o produkci bioodpadů jsou v jednotlivých letech nevyrovnané, nelze s určitostí stanovit, jaké je měrná produkce bioodpadů v kg/obyvatel. V posledních dvou letech se produkce odděleně sbíraných bioodpadů (včetně bioodpadů z veřejné zeleně) v Příbrami pohybuje kolem 50 kg/obyvatel. To je ve srovnání s průměrem obcí ve Středočeském kraji (99,5 kg/obyvatel, r. 2021) poloviční množství. Právě bioodpady ale patří mezi složky KO, které významně přispívají k plnění zákonných cílů pro třídění a recyklaci KO.

Město v r. 2018 podpořilo domácí kompostování rozdáním kompostérů do domácností pořízených s dotační podporou OPŽP. Stávající využití kompostérů není známo.

Shrnutí:

- Město je nedostatečně vybavené pro oddělený sběr bioodpadů, a to zejména v zástavbě rodinných domů. Sběr do nádob, které jsou umístěny především u části bytových domů, probíhá pouze ve vegetačním období, i když zákon vyžaduje celoroční sběr bioodpadů.
- Občané mohou bioodpad bezplatně odevzdat do městské kompostárny v areálu sběrného dvora.
- Větší část bioodpadu je zpracována v městské kompostárně, část bioodpadu od obyvatel je díky nízké kvalitě odvážena do areálu SVZ Centrum. Kompost z městské kompostárny je používán pouze pro potřeby údržby městské zeleně, nemá dle sdělení obsluhy kompostárny potřebou kvalitu k distribuci zemědělcům nebo občanům.
- Produkce biologicky rozložitelných odpadů z města (cca 50 kg/obv.) je velmi nízká, než je průměrná produkce v obcích Středočeského kraje (99,5 kg/obv.). Odděleně sbírané bioodpady tvoří pouze 14,5 % z celkové produkce KO v Příbrami.
- Evidence produkce bioodpadů vykazuje nedostatky. Je třeba do ní zahrnout veškeré produkované bioodpady ve městě, sledovat produkci podle způsobů sběru a pravidelně ji vyhodnocovat

- Město podpořilo v r. 2018 domácí kompostování nákupem kompostérů do domácností, ale nemá žádné informace o jejich současném využití.

5.3 Objemný odpad

Objemné odpady mohou občané celoročně odložit do městského sběrného dvora. Odpady jsou obsluhou přetříděny – je z nich vytříděn využitelný dřevěný odpad, který je předáván dále k využití. Ostatní odpady jsou shromažďovány ve velkoobjemových kontejnerech a odváženy na skládku SVZ Centrum.

Město neorganizuje mobilní sběr objemných odpadů. Občané si mohou jako doplňkovou zpoplatněnou službu objednat přistavení velkoobjemového kontejneru, který je následně odvážen přímo na skládku. Vývoj produkce objemných odpadů je uveden v tabulce 21.

Tabulka 21.: Vývoj produkce objemného odpadu (v t/rok) v Příbrami

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem t/rok	902,6	1180,5	1501,5	1252,5	1173,2	927,6
Kg/obyvatel	27,7	36,3	46,6	39,6	35,8	28,3

Zdroj: Roční hlášení o produkci odpadů města

Část objemných odpadů je odvážena také při úklidu skládek v okolí stanovišť sběrných nádob nebo na jiných méně přístupných částech města, kam občané odpad nelegálně odkládají. Úklid pak následně zajišťují TSMP na náklady města. Množství objemných odpadů odkládaných mimo sběrný dvůr je uvedeno v tabulce 22. Jedná se zřejmě o odpady z nelegálních skládek, zejména v blízkosti stanovišť sběrných nádob, které uklízejí TSMP.

Tabulka 22: Množství objemných odpadů sbíraných v Příbrami

	2021	2022	2023
Sběrný dvůr (t/rok)	1025,92	966,92	722,38
Město (t/rok)	226,62	206,3	205,17

Zdroj: evidence odpadů MěÚ Příbram

Tyto odpady tvoří kolem pětiny (18-22 %) veškerých evidovaných objemných odpadů z města.

Produkce objemných odpadů se zvýšila v letech 2020 a 2021. Město má ale celkově nižší měrnou produkci objemných odpadů (28,3 kg/obyv.), než je průměr obcí Středočeského kraje (45,8 kg/obyv., r. 2021). Může to být ovlivněno také odkládáním odpadů na černých skládkách a částečně i dotříděním na sběrném dvoře.

Město otevřelo v r. 2023 RE-USE centrum (kap. 4.1), kam mohou občané bezplatně odevzdat funkční nábytek, vybavení z domácnosti, knihy apod. a všechny věci opětovně využít.

Shrnutí:

- Produkce objemného odpadu v r. 2023 činila necelých 928 t, tj. cca 28,3 kg/obyvatel. Měrná produkce objemných odpadů (v kg/obyvatel) je ve srovnání s průměrem obcí Středočeského kraje (45,8 kg/ob.) významně nižší. Objemné odpady tvoří 8,4 % produkovaných komunálních odpadů.

- Objemný odpad je sbírán celoročně do sběrného dvora. Kolem pětiny všeho objemného odpadu je ale sbírána na nelegálních skládkách při úklidu stanovišť nádob, byť je to v rozporu s OZV o obecním systému OH.
- Objemný odpad je částečně dotříděn na využitelné složky (dřevo) a větší část odvážena na skládku SVZ Centrum s.r.o. Bytíz.
- Město, resp. TSmP provozují REU-SE centrum, které napomáhá k předcházení vzniku odpadů znovupoužitím věcí.

5.4 Nebezpečné odpady (NO)

Nebezpečné složky komunálních odpadů, příp. další druhy nebezpečných odpadů, je možné celoročně odevzdat do městského sběrného dvora. Nebezpečný odpad je sbírán také 2x ročně mobilním sběrem (období duben-květen, září-říjen) a to společně s použitými výrobky v rámci zpětného odběru (elektrozařízení). Rozpis zastávek (datum, hodiny svozu) je uveřejněn na webových stránkách TSmP a města. Nebezpečné odpady a výrobky jsou přebrány vyškolenou obsluhou. Mobilní sběr je značně neefektivní, převážná většina nebezpečných odpadů je občany odvážena přímo do sběrného dvora.

Odpad z mobilního sběru je odvezen do sběrného dvora, kde je následně dotříděn podle druhů a dočasně uskladněn s ostatními NO před jejich odvozem do koncového zařízení. Veškerý nebezpečný odpad je na sběrném dvoře zvážen a umístován do určených shromažďovacích nádob odděleně podle druhů. Sběrný dvůr je vybaven skladem nebezpečných odpadů. Odvoz nebezpečných odpadů ze sběrného dvora probíhá cca 1x měsíčně. Odpady jsou předávány do SVZ Centrum s.r.o.

Produkce nebezpečných odpadů ve městě je nízká. Hlavním zdrojem nebezpečných odpadů jsou obaly se zbytky nebezpečných látek tvoří cca 45 % všech nebezpečných odpadů a odpady barev, lepidel, pryskyřic (200127), které představují téměř 55 % produkce. Vývoj produkce NO je uveden v tabulce 23.

Tabulka 23.: Vývoj produkce nebezpečných odpadů v t/rok v Příbrami

Kat.	Kód odpadu	název	2018	2019	2020	2021	2022	2023
N	150110	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	7,85	13,90	12,26	4,66	0,10	10,71
N	150202	Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	2,16					
N	170603	Jiné izolační materiály, které jsou nebo obsahují nebezpečné látky						
N	170605	Stavební materiály obsahující azbest	0,65	1,96	6,04			
N	180103	Odpady, na jejichž sběr a odstraňování jsou kladeny zvláštní požadavky s ohledem na prevenci infekce	0,0005					
N	200113	Rozpouštědla	0,78					
N	200127	Barvy, tiskařské barvy, lepidla, pryskyřice obsahující nebezpečné látky	9,11	15,14	13,75	19,65	17,37	13,06
		Celkem v t	20,55	31,00	32,05	24,31	17,47	23,77
		V kg/obyvatel	0,63	0,95	0,99	0,77	0,53	0,73

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Shrnutí:

- Město zajišťuje celoroční sběr nebezpečných odpadů do sběrného dvora a 2x ročně mobilním sběrem s vyškolenou obsluhou.
- Produkce nebezpečných odpadů je velmi nízká, v r. 2023 se jednalo o cca 24 t (0,73 kg/obyv.). Nebezpečné odpady tvoří 0,2 % z produkce všech odpadů ve městě.

5.5 Materiálově využitelné složky komunálního odpadu

Pro hodnocení produkce materiálově využitelných, resp. recyklovatelných složek KO byly využity informace ze zákonné evidence odpadů vedené městem, údaje poskytnuté TSmP a údaje od společností EKO-KOM, a.s.

Základním zdrojem odděleně sbíraných využitelných odpadů je nádobový sběr na sběrných stanovištích určených městem. Kontejnery se využívají pro sběr papíru, plastů, skla barevného a čirého, nápojových kartonů a kovů. Využitelné složky KO lze odevzdat také ve sběrném dvoře.

Množství evidovaných vytríděných recyklovatelných složek KO dle zákonné evidence ve městě ukazuje tabulka 24.

Tabulka 24: Vývoj evidované produkce recyklovatelných složek KO (včetně obal. odpadů) v Příbrami (t/rok)

Komodita	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Papír	490,6	524,5	550,7	560,8	581,1	571,6
Plast	425,6	395,4	474,7	519,5	502,1	496,2
Sklo	364,4	389,4	383,8	401,4	352,3	359,7
Nápojové kartony*	17,5	15,3	13,6	0,0	0,0	0,0
Kovy	85,6	76,5	75,3	61,4	52,5	81,0
Celkem	1383,7	1401,1	1498,2	1543,1	1488,0	1508,6
kg/obyv.	42,4	43,1	46,5	48,8	45,4	46,1

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Pozn.: Nápojové kartony jsou podle zákona 541/2020 Sb. zařazovány do komodity papír. Od r. 2021 nejsou tedy uváděny samostatně

Údaje o množství vytríděných komunálních odpadů (včetně jejich obalové složky) vykazuje město do systému EKO-KOM. Vykazované údaje jsou uvedeny v tabulce 25. Do výkazů pro AOS EKO-KOM byly do r. 2021 vykazovány u některých komodit vyšší výkony tříděného sběru (papír, kov), což bylo zřejmě způsobeno započítáním odpadů sbíraných ve výkupnách, které ale nejsou určeny OZV o systému OH jako místa pro odkládání KO.

Tabulka 25: Produkce využitelných KO z Příbrami vykazovaných do systému EKO-KOM (t/rok)

Komodita	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Papír	770,9	808,7	737,6	682,7	568,0	554,1
Plast	343,0	484,3	472,9	519,6	502,1	494,7
Sklo	369,7	408,8	385,4	405,9	356,4	354,3
Nápojové kartony	14,9	15,3	13,6	13,7	13,1	11,5
Kovy	567,1	747,3	1165,0	984,1	52,6	79,1

Celkem	2065,6	2464,4	2774,4	2605,9	1492,2	1493,9
kg/obyv.	63,3	75,8	86,0	82,3	45,6	45,6

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Papír, v menší míře kovy a plasty jsou sbírány také v základních školách a mateřské škole. V r. 2022 se u papíru se jednalo o 37,9 t, u kovů 0,41 t. Odděleně sbírané odpady ze školních sběrů lze započítat do produkce města a rovněž tak vykázat do systému EKO-KOM. Z evidence odpadů ale není zřejmé, zda byly tyto odpady započteny.

Komunální odpady sbírané od občanů ve výkupnách vykazují od r. 2021 provozovatelé zařízení podle zákona o odpadech vždy do poloviny ledna městu. Vykázané množství se započte do vyříděných odpadů z města při výpočtu míry třídění podle zákona o odpadech, tyto odpady ale nejsou součástí produkce města a nelze je vykázat do systému EKO-KOM (do výkazů lze uplatnit pouze odpad ze smluvních výkupen, které jsou dle OZV místy pro odkládání vybraných KO určenými městem).

Produkce odpadů podle způsobu sběru není sledována. Dle údajů dodaných městem lze odlišit odpady sbírané ve sběrném dvoře a odpady sbírané městem – zde se jedná zřejmě o odpady z nádobového systému sběru. V tabulce 26 je uveden přehled sbíraného množství využitelných odpadů podle způsobů sběru.

Tabulka 26: Množství využitelných KO (v t/rok) podle způsobů sběru v Příbrami

	2021	2022	2023
papír			
kontejnery	515,2	504,9	490,1
sběrný dvůr	0,0	18,3	25,0
<i>celkem</i>	<i>515,2</i>	<i>523,2</i>	<i>515,1</i>
plast			
kontejnery	519,5	495,8	487,6
sběrný dvůr	0,0	6,2	8,4
<i>celkem</i>	<i>519,5</i>	<i>502,0</i>	<i>496,0</i>
sklo barevné			
kontejnery	220,9	206,3	241,6
<i>celkem</i>	<i>220,9</i>	<i>206,3</i>	<i>241,6</i>
sklo čiré			
kontejnery	180,5	146,0	108,5
sběrný dvůr	0,0	0,0	9,7
<i>celkem</i>	<i>180,5</i>	<i>146,0</i>	<i>118,2</i>
nápojové kartony			
kontejnery	13,7	13,1	12,8
<i>celkem</i>	<i>13,7</i>	<i>13,1</i>	<i>12,8</i>
kovy			
kontejnery	18,6	16,0	18,5
sběrný dvůr	42,8	36,1	62,3
<i>celkem</i>	<i>61,4</i>	<i>52,1</i>	<i>80,8</i>

Zdroj: Údaje MěÚ Příbram

Většina využitelných odpadů se sebere do sběrných nádob, v r. 2023 to bylo 93 % veškerých sebraných využitelných odpadů. Sběrný dvůr je spíše doplňkovým zařízením pro sběr některých komodit (papír, plast, sklo bílé, kovy). Větší význam má jen u kovových odpadů, 77 % veškeré evidované produkce kovových odpadů pochází právě ze sběrného dvora.

Pro porovnání účinnosti, resp. výkonu tříděného sběru se používá ukazatel měrné hmotnosti v kg/obyvatel/rok celkem a případně pro jednotlivé komodity (tzv. výtěžnost tříděného sběru). Výkon tříděného sběru (dle údajů EKO-KOM a. s.) v Příbrami v porovnání s průměrem ČR, Středočeského kraje a odpovídající velikostní skupiny měst ukazuje tabulka 27. Výkon tříděného sběru sběr využitelných složek KO (bez kovů) dosahuje nižší úrovně než u všech uvedených skupin.

Tabulka 27.: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru recyklovatelných složek KO (kg/obyvatel/rok)

Rok	Příbram		20-50 tis. obyv.		Středočeský kraj		ČR	
	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů
2018	42,4	39,8	75,4	51,0	57,5	52,3	62,9	49,0
2019	43,1	40,8	77,6	53,2	61,6	55,4	65,3	51,3
2020	46,5	44,1	73,7	51,5	66,9	60,4	66,8	53,2
2021	48,8	46,8	77,6	52,8	67,9	61,8	71,7	54,9
2022	45,4	43,8	76,0	51,9	66,4	61,5	69,2	54,9

Zdroj: EKO-KOM, a.s., evidence odpadů města

Srovnání výtěžnosti sběru jednotlivých komodit za rok 2022 je uvedeno v tabulce 28. Město má v porovnání se všemi srovnávacími skupinami nižší výkon v třídění papíru, skla, kovů, plastů (kromě skupiny obdobně velkých měst). Výkon třídění ve městě je slabší i ve srovnání s průměrem obcí v ORP Příbram, kde obyvatelé města tvoří cca 46 % obyvatel celého území ORP. Je tedy zřejmé, že zbylé obce mají lepší výkon v třídění než samotné město.

Tabulka 28: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru podle komodit v kg/obv., r. 2022

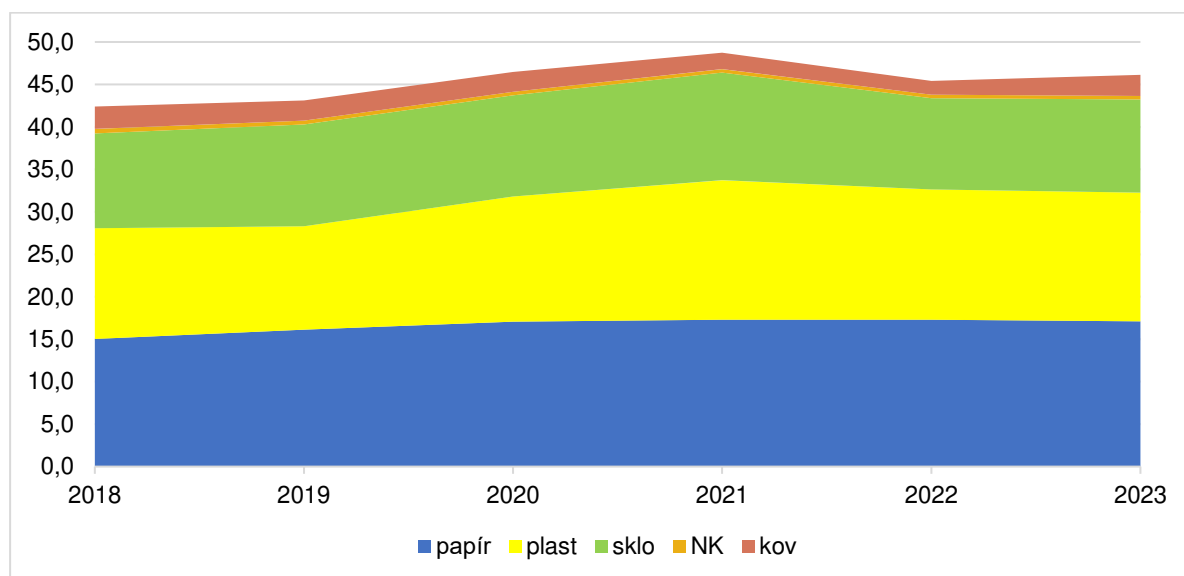
	Papír	Plast	Sklo	NK	Kov
Příbram	17,3	15,3	10,8	0,4	1,6
Vel.sk.20-50 tis. ob.	24,9	13,7	12,9	0,4	24,3
Středočeský kraj	23,3	21,2	16,6	0,4	4,8
ORP Příbram	18,3	19,0	15,7	0,4	2,8
ČR	22,1	17,2	15,2	0,4	14,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s., evidence odpadů města

U kovových odpadů a částečně u papíru je rozdíl způsobem zejména tím, že většina měst zahrnuje výkupny na základě smluvního vztahu do obecního systému, což znamená, že odpady kovů a také papíru od občanů jsou započteny do primární produkce odpadů měst.

Výkon tříděného sběru ve městě v posledních letech kolísá, nedochází k žádnému podstatnému nárůstu. Vývoj celkového sběru podle jednotlivých složek je zobrazen v grafu 4.

Graf 4: Vývoj měrné produkce využitelných složek KO v Příbrami (kg/obyvatel)

Zdroj: Evidence odpadů města

5.5.1 Sběrná síť na materiálově využitelné složky KO

Hlavním způsobem sběru papíru, plastů, skla (sklo čiré, barevné) a nápojových kartonů jsou kontejnery, které jsou umístěny na stanovištích určených městem. Kontejnery jsou použity i pro sběr kovových odpadů.

Pro sběr plastů a částečně papíru jsou použity kontejnery o objemu 1100 l s horním výsypem. V projektu door-to-door u rodinných domků jsou použity sběrné nádoby o objemu 120 l pro sběr papíru a plastů (viz dále Projekt door-to-door). Ostatní komodity včetně papíru jsou většinou sbírány do kontejnerů se spodním výsypem s objemy od 1075-3200 l (včetně 11 DUO kontejnerů na sběr obou druhů skla). Ve městě jsou používány také podzemní a polopodzemní kontejnery (celkem 11 stanovišť) a rovněž velkoobjemové kontejnery. Taková kombinace druhů a typů nádob samozřejmě klade vyšší nároky na svozovou techniku. Přehled počtu kontejnerů pro sběr jednotlivých komodit je uveden v tabulce 29.

Tabulka 29: Počty kontejnerů podle komodit v Příbrami (4Q/2024)

Komodita	HV1100l	HV240l	SV	Ni	VOK	podzem
papír	77	1	101	150	3	11
plast	217	1	4	150	3	12
sklo barevné	0	3	126	0	2	11
sklo čiré	0	1	115	0	0	11
NK	0	0	83	0	0	0
kov	0	0	44	0	2	4

Zdroj: Výkaz EKO-KOM

Vysv.: HV – horní výsyp, SV – spodní výsyp, Ni – nádoby 120 l door-to-door, VOK – velkoobjemové kontejnery, podzem – podzemní a polopodzemní kontejnery

Stanoviště jsou nerovnoměrně vybavená pro sběr jednotlivých komodit. Dle údajů uvedených městem v dotazníku pro systém EKO-KOM bylo ke konci roku 2023 ve městě zřízeno celkem 200 stanovišť, v r. 2022 to bylo 167 stanovišť.

Podle přehledu stanovišť sběrných nádob, který byl poskytnut ke konci ledna 2024 zástupci TSMP, je ale na území města evidováno celkem 203 stanovišť, z nichž je jen 185 vybaveno nádobami na sběr využitelných odpadů (papír, plast, sklo, NK, kov). Na ostatních stanovištích jsou umístěny samostatně nádoby na bioodpady nebo oleje. Pouze 114 stanovišť je plně vybaveno pro sběr všech základních komodit, tj. papír, plast, sklo směsné. U ostatních stanovišť vždy některá z těchto komodit chybí, dokonce 48 stanovišť je tvořeno pouze nádobami na sběr jediné komodity (nejčastěji plastů). Přehled kombinací sbíraných komodit na stanovištích je uveden v tabulce 30.

Tabulka 30: Kombinace sbíraných komodit na stanovištích v Příbrami (leden 2024)

	Příbram I-IX	Části	celkem
počet stanovišť	180	23	203
pa+pl+sk+skbi+NK+kov	31	2	33
pa+pl+sk+skbi+NK	33	6	39
pa+pl+sk+skbi+kov	10	0	10
pa+sk+skbi+NK+kov	1	0	1
pa+pl+sk+kov	2	1	3
pa+pl+skbi+NK	1	0	1
pa+pl+sk+skbi	21	3	24
pa+sk+skbi+NK	2	0	2
pa+pl+sk	4	1	5
pa+pl+kov	1	0	1
pa+pl+skbi	1	0	1
pa+sk+skbi	1	0	1
pl+sk+skbi	1	1	2
sk+skbi+kov	1	0	1
pa+pl	11	2	13
pl	40	3	43
pa	2	0	2
sk	1	1	2
NK	1	0	1
bez nádob	15	3	18
pa+pl+sk	101	13	114
jednokomoditní	44	4	48

Zdroj: přehled nádob TSMP, 2024

Vysv.: pa – papír, pl - plast, sk – sklo barevné, skbi – sklo čiré, NK – nápojový karton

Zeleně jsou v tabulce označena stanoviště, na kterých je umožněn sběr základních komodit papír + plast + sklo barevné. Na ostatních stanovištích vždy některá z komodit chybí, jsou tedy neúplná. Význam těchto neúplných stanovišť není zřejmý, z pohledu občana uživatele jsou taková stanoviště nedostatečná, protože nemůže odevzdat hlavní tříděné komodity na jednom místě.

Evidence sběrných nádob je nedostatečná, město a TSMP používají rozdílné údaje o stavu sběrné sítě. Informace je nutné sjednotit. V době zpracování studie probíhala ze strany TSMP revize jednotlivých stanovišť. Instalované nádoby jsou v různém stavu opotřebovanosti. Určitě by bylo vhodné používané nádoby co nejvíce typově sjednotit. Rovněž tak je vhodné přehodnotit

umístění některých stanovišť na nezpevněných plochách, v blízkosti vozovky, pod stromy apod. Je také vhodné aktualizovat interaktivní mapu rozmístění sběrných stanovišť s uvedením popisu jednotlivých stanovišť. Mapa by měla být jedním z výstupů prováděné revize stavu sběrné sítě a měla by být k dispozici na webových stránkách města. Původní mapa umístěná na stránkách TSMP <https://www.ts-pb.cz/map/2/trideny-odpad/> je neaktuální.

Frekvence svozu je stanovena odlišně dle typů používaných sběrných nádob a sbíraných komodit. Liší se také ve městě a místních částech:

- papír – kontejnery 1100 l s horním výsypem – 2x týdně
- papír – kontejnery se spodním výsypem – průběžně během týdne (min. 2x týdně)
- papír – podzemní a polopodzemní kontejnery – 1x týdně
- papír – nádoby door-to-door – 1x měsíc
- plast – kontejnery 1100 l s horním výsypem – 2x týdně
- plast – podzemní a polopodzemní kontejnery – 1x týdně
- plast – nádoby door-to-door – 1x 14 dní
- sklo – kontejnery se spodním výsypem – 1x 3 týdny
- sklo – podzemní a polopodzemní kontejnery – 1x 3 týdny
- kovy – kontejnery se spodním výsypem – 1x měsíc
- nápojový karton – kontejnery se spodním výsypem – 1x měsíc

Dostupná sběrná síť je základním předpokladem pro aktivní zapojení obyvatel do třídění odpadů. Pro porovnání se používá ukazatel tzv. hustoty/dostupnosti sběrné sítě, který se stanoví jako počet obyvatel/sběrné hnízdo s tím, že průměrné sběrné hnízdo (stanoviště) se vypočte jako třetinový podíl součtu počtu nádob na sběr papíru, plastů a skla. Podle údaje EKO-KOM a.s. byla dostupnost sběrné sítě v Příbrami v r. 2023 kolem 178 obyvatel na sběrné hnízdo, což je výrazně méně, než je průměr ČR pro danou velikostní skupinu, tj. 138 obyvatel/sběrné hnízdo (r. 2022). Sběrná síť má tedy nedostatečný počet kompletních stanovišť vybavených pro sběr hlavních komodit (papír, plast, sklo).

Dostupnost sběrné sítě tedy není zcela optimální. S tím souvisí zřejmě i nižší výkon města ve sběru všech hlavních komodit. S ohledem na zákonné cíle pro třídění a využití KO bude nutné rozsah, vybavenost a využitelnost sběrné sítě přehodnotit a např. doplnit podle možností v zástavbách kontejnery na sběr hlavních komodit, zredukovat rozsah samostatně sbíraných komodit (možnost směsných sběrů číreho skla, nápojových kartonů, kovů). Podrobnosti jsou uvedeny v návrhové části.

Projekt door to door Zdaboř

V době zpracování studie TSMP zahájily realizaci projektu zavedení sběru využitelných složek KO v individuálních domácnostech (door to door). Projekt bude probíhat v lokalitě Zdaboř v zástavbě rodinných domů v cca 430 domácnostech, které budou vybaveny plastovými nádobami o objemu 240 l na sběr papíru, plastů a bioodpadu (celkem cca 1350 nádob). Frekvence svozu je stanovena na 1x 14 dní pro papír a plast, bioodpad 1x týdně ve vegetačním období a 1x měsíc po zbývající část roku. V době realizace projektu budou získány údaje o změnách skladby SKO a bude sledována produkce využitelných složek. Údaje by měly být následně využity pro rozšíření projektu do dalších částí města.

Pro využitelnost dat z projektu je nutné sledovat také produkce SKO před zavedením projektu a v jeho průběhu. Systém door to door je obecně úspěšný (zvýšení množství vyříděných využitelných KO a zásadní snížení množství produkovaných SKO) pouze v případě, že s poskytnutím nádob na třídění je zároveň omezena frekvence svozu SKO na 1x 14 dní. Jen tak dojde k motivaci obyvatel odpady skutečně třídít. V území je také potřeba sledovat využití veřejných stanovišť s kontejnery na tříděný sběr a případně upravit frekvenci svozu nebo redukcí počtu kontejnerů. Veřejná stanoviště ale není vhodné zcela zrušit (zachování sběru skla a dalších komodit, možnost odložení odpadu pro nezapojené domácnosti a účastníky systému OH).

Město ve spolupráci s TSmP připravilo podklady pro poskytnutí dotace na nákup individuálních nádob pro rozšíření door to door do zbývajících zástavby rodinných domů v Příbrami a jejich částech.

Je potřeba si ale uvědomit, že vzhledem k malému podílu obyvatel žijících v Příbrami v rodinných domech bude nutné se zaměřit na optimalizaci celé veřejné sběrné sítě, zejména pak u bytových domů.

5.5.2 Textil, dřevo, oleje

Textil je v Příbrami sbírán v režimu předcházení vzniku odpadů. Město má smlouvu s firmami Diakonie Broumov a Koutecký s.r.o. Tyto firmy mají rozmístěno na území 36 sběrných kontejnerů, kam mohou občané odkládat použitý textil a oděvy. V evidované produkci odpadů města jsou textilní odpady vykazovány jen minimálně. Dle sdělení města se v r. 2023 sebralo 224,5 t textilu v režimu předcházení vzniku odpadů. Od r. 2025 bude platit pro obce povinnost zavedení odděleného sběru (soustředování) textilních odpadů. Zatím není zřejmé, jakým způsobem bude sběr použitého textilu (předcházení vzniku odpadů) a sběr textilních odpadů řešen.

Dřevo (kód 200138) je sbíráno na sběrném dvoře. Část dřevěných odpadů je získávána předtříděním objemných odpadů nebo bioodpadů, které jsou dovezeny na sběrný dvůr. Takto získané dřevo je evidováno samostatně mimo objemné odpady a ostatní druhy odpadů. Vývoj produkce odpadního dřeva je uveden v tabulce 31.

Tabulka 31: Vývoj produkce odpadů dřeva v Příbrami

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
t/rok	517,1	256,7	122,6	251,6	260,2	156,2
kg/obyvatel	15,8	7,9	3,8	7,9	7,9	4,8

Zdroj: evidence odpadů města

Vytříděné dřevo je předáváno k recyklaci a dalšímu využití. Hlavním odběratelem je společnost Silva CZ s.r.o., která zajišťuje nákup odpadního dřeva pro společnost Kronospan zabývající se recyklací dřeva.

Další komoditou, pro kterou je město povinné zajistit oddělený sběr, jsou jedlé oleje a tuky (kód 200127). Tento odpad je možné odevzdat celoročně do sběrného dvora. Na území města je dále umístěno na stanovištích sběrných nádob na třídění 11 světle hnědých nádob (240 l) a 6 polopodzemních kontejnerů (1/3 z 0,7 m³), kam lze olej v uzavřených plastových lahvích odložit (pro sběr olejů v lahvích jsou polopodzemní kontejnery zcela nevhodné, lahve je třeba přeložit

tak, aby nedošlo k jejich poškození a vylití obsahu, což je u těchto kontejnerů velmi obtížné). Produkce odpadních olejů je uvedena v tabulce 32. Sebrané oleje jsou předávány k dalšímu zpracování firmě Marek Křest'an (IČP/IČZ CZH01031).

Tabulka 32: Vývoj produkce odpadů jedlých olejů a tuků v Příbrami

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
t/rok	0,47			1,80	4,15	2,30
kg/obyvatel	0,01	0,00	0,00	0,06	0,13	0,07

Zdroj: evidence odpadů města

Shrnutí

- Produkce využitelných složek KO (papír, plast, sklo, nápojový karton, kovy) v r. 2023 činila cca 1509 t, tj. 46,1 kg/obyvatel. Tyto složky tvoří pouze 13,6 % z celkové produkce KO ve městě. Produkce v posledních letech kolísá, nedochází ale k žádnému výraznému nárůstu.
- Výkon tříděného sběru, tj. výtěžnost v kg/obyvatel, je ve srovnání s průměrem obcí ČR, Středočeského kraje a obdobně velkými městy slabý (o třetinu nižší než srovnávací skupiny)
- Hlavním způsobem sběru je nádobový sběr, sběr ve sběrném dvoře je jen doplňkový (větší význam má pouze u kovových odpadů). Kontejnery jsou určené na samostatný sběr komodit (papír, plast, sklo barevné, sklo čiré, nápojový karton, kovy). Typy používaných kontejnerů jsou velmi nesteriorodé, což zvyšuje nároky na svozovou techniku.
- Dle údajů TSMP je ve městě 185 stanovišť vybavených pro sběr využitelných složek. Z toho je ale jen 114 stanovišť vybaveno kontejnery na sběr všech hlavních komodit, tj. papír+plast+sklo barevné. Ostatní stanoviště jsou neúplná a jejich využití pro občany je tudíž méně pohodlné. Dostupnost sběrné sítě ve městě není optimální (hustota sběrné sítě ve městě 178 obyvatel/sběrné hnízdo vers. 138 obyvatel/sběrné hnízdo v obdobně velkých městech). Málo dostupná sběrná síť je jednou z příčin slabého výkonu třídění odpadů.
- Evidence o stavu sběrné sítě je nepřehledná, je nutné sjednotit údaje TSMP a města.
- TSMP zahájily na počátku r. 2024 realizaci projektu sběru využitelných složek KO v individuálních domácnostech (door-to-door) v rodinných domech ve Zdaboři (cca 430 domácností). Domácnosti obdrží nádoby na papír, plast a bioodpad. Aby byl projekt funkční a měl prokazatelný dopad na pokles produkce SKO, je vhodné snížit frekvenci svozu SKO na 1x 14 dní.
- Na území města je sbírán textil v režimu předcházení vzniku odpadů do 36 kontejnerů, jejichž provoz zajišťují na vlastní náklady dvě firmy Diakonie Broumov a Koutecký s.r.o.
- Ve sběrném dvoře města je zajišťován sběr dřevěných odpadů. Ve městě jsou na 17 místech umístěny sběrné nádoby (240 l) a polopodzemní kontejnery na sběr použitých olejů.

5.6 Zpětný odběr vybraných výrobků

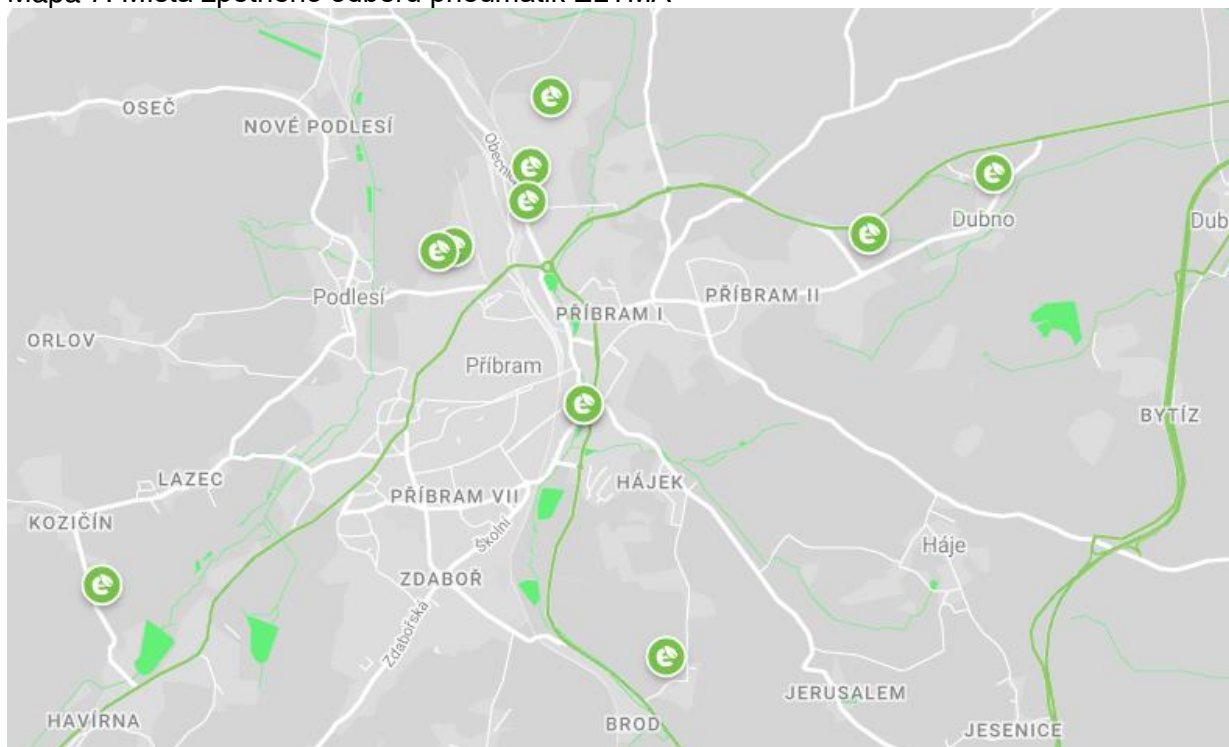
Město má v současné době uzavřenou smlouvu s kolektivními systémy Asekol, Elektrowin a EKOLAMP (viz kap. 3.1.3), které zajišťují na území zpětný odběr použitých elektrospotřebičů. Zpětný odběr je ve spolupráci s městem zajišťován ve sběrném dvoře a do 20 speciálních

kontejnerech Asekol. Město má rovněž smlouvy s kolektivním systémem Ecobat na zpětný odběr baterií.

5.6.1 Pneumatiky

Povinnost zpětného odběru se vztahuje také na pneumatiky. V ČR je největším funkčním systémem ELTMA (www.eltma.cz), který zajišťuje zpětný odběr použitých pneumatik v síti smluvních autoservisů a pneuservisů. Na území města Příbram a okolí se nachází 10 servisů, kde mohou občané bezplatně odevzdat pneumatiky bez vazby na předchozí nákup v daném servisu (viz mapa sběrných míst ELTMA). Dle poznatků z praxe ale ne všechny servisy ochotně přijímají.

Mapa 7: Místa zpětného odběru pneumatik ELTMA

Zdroj: www.eltma.cz

Město uzavřelo smlouvu s firmou GREEN Logistics CZ o zřízení veřejného místa zpětného odběru odpadních pneumatik (kap. 3.1.3). Firma odebírá bezplatně pneumatiky přímo ze sběrného dvora města.

6. Ekonomika odpadového hospodářství města

6.1 Náklady na odpadové hospodářství města

Údaje o nákladech na odpadové hospodářství města byly převzaty z ročního dotazníku, který město pravidelně zasílá do systému EKO-KOM. Podklady pro dotazník zpracovávají TSmP.

V přehledech o hospodaření města nejsou náklady na odpadového hospodářství vyčísleny (rozpočet města) a dle vyjádření zástupců města je město nezná a nesleduje. Město poskytuje TSmP provozní příspěvek, který pokrývá část nákladů, zbytek nákladů je hrazen z výnosu ostatních činností, které TSmP realizují v rámci své ekonomické činnosti. Přehled nákladů na činnost sledují TSmP podle středisek Svoz odpadu, Sběrný dvůr a Kompostárna. Náklady jsou rozděleny na hlavní činnost (pro potřeby města) a vedlejší činnost (poskytování služeb ostatním subjektům). Kompostárna je provozována v areálu sběrného dvora. Přehled nákladů podle středisek dle vnitropodnikové evidence je uveden v tabulce 33.

Tabulka 33: Náklady na služby v OH TSmP

	2018	2019	2020	2021	2022
Svoz odpadu					
hlavní činnost	31 552 929	33 745 469	35 479 418	42 366 168	48 489 942
vedlejší činnost	13 822 222	15 805 766	16 856 887	17 781 803	19 575 889
Sběrný dvůr					
hlavní činnost	6 877 587	8 446 267	10 356 489	10 750 704	12 340 397
vedlejší činnost	2 271 592	3 577 868	5 140 882	5 268 551	5 966 532
hl. č. bez vnitra a kompost.	6 877 587	8 446 267	10 356 489	10 750 704	12 340 397
Kompostárna					
hl. č. (prvotní nákl.)	582 066	628 058	614 018	484 591	1 091 257
vnitro	199 484	176 208	257 611	344 245	344 977
celkem (prvotní nákl. + vnitro)	781 550	804 266	871 629	828 836	1 436 234

Zdroj: TSmP

Některé vybrané nákladové ukazatele jsou porovnány v rámci srovnávacích skupin, a to za rok 2022 (případně roky předcházející). Údaje za rok 2023 nebyly v době zpracování studie ve srovnávacích skupinách k dispozici. Náklady obcí na odpadové hospodářství jsou vyjádřením cen, které obce platí za poskytované služby, a to včetně DPH (většina obcí není plátcem DPH v této oblasti). Zdrojem srovnávacích údajů je EKO-KOM, a.s., která sleduje náklady obcí na OH dlouhodobě a pravidelně je vyhodnocuje.

Celkové náklady města na OH byly vyčísleny z dotazníků EKO-KOM. Z uvedených položek byly do celkových nákladů započteny položky, které představují hlavní provozní náklady na OH (viz tabulka 34) a jsou srovnatelné s náklady obcí a měst v ČR. Je potřeba poznamenat, že v dotaznících EKO-KOM došlo v r. 2022 ke změně některých výdajových položek, které jsou spojeny s úklidy obcí, a to v souvislosti s novými povinnostmi výrobců obalů a balených výrobků podle zákona č. 243/2022 S., o jednorázových plastech. V dotazníku nejsou nově uvedeny náklady na provoz odpadkových košů, které ale město musí sledovat s ohledem na smlouvu s KS NEVAJGLUJ, kterému tento údaj poskytuje.

Tabulka 34: Náklady na OH města Příbram v tis. Kč/rok

	2019	2020	2021	2022	2023
tříděný sběr (papír, plast, sklo, nápojový karton)	4 457 395	6 235 194	6 045 063	6 756 436	7 352 956
biodpady	566 135	370 871	368 878	859 007	1 243 068
směsný komunální odpad	17 273 484	18 013 623	24 167 266	28 310 079	30 609 094
objemný odpad	951 662	968 888	748 894	2 940 156	2 658 212
nebezpečné odpady	398 091	368 000	369 824	390 066	522 658
odpadkové koše	1 208 281	1 235 802	1 252 972	1 353 427	1 548 089
úklid veřejných prostranství	2 652 287	2 811 012	2 462 716	2 769 967	2 983 816
černé skládky (včetně skládek kolem stanovišť)	17 313	56 669	64 652	362 040	366 652
stavební odpad	172 941	171 796	267 579	292 291	329 682
celkem	27 697 589	30 231 855	35 747 844	44 033 469	47 614 227
Kč/obyvatel	852,2	937,5	1 129,4	1 344,8	1454,2

Zdroj: Dotazníky EKO-KOM

Pozn.: V nákladech na úklid veřejných prostranství byly uváděny pouze náklady na tzv. suché čištění (zametání, suché smetky). Je potřeba vydefinovat, jaké druhy činností se budou do nákladů na čištění veřejných prostranství do budoucna zahrnovat i s ohledem na změny v dotazníku EKO-KOM (viz výše).

K výraznějšímu nárůstu nákladů došlo od r. 2021, kdy začal platit nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech. Náklady zvýšily zejména u SKO a částečně i u objemných odpadů, a to v souvislosti se skutečností, že se město stalo poplatníkem skládkovacího poplatku. K výraznému nárůstu došlo také u zajištění úklidu veřejných prostranství. Vzrostly také náklady na úklid nelegálních skládek, které zahrnují také odpady odložené u stanovišť se sběrnými nádobami.

Porovnání s průměrnými náklady obcí obdobné velikostní skupiny, Středočeského kraje a ČR je uvedeno v tabulce 35.

Tabulka 35: Porovnání celkových nákladů na OH v Kč/obyvatel

Rok	Příbram	20-50 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
2019	852	1 089	1 247	1 032
2020	937	1 139	1 245	1 064
2021	1 129	1 243	1 421	1167
2022	1 345	1 464	1 541	1 319

Zdroj: Údaje TSMP, EKO-KOM, a.s.

Celkové náklady v Kč/obyvatel ve městě jsou nižší, než je tomu v případě srovnatelných měst a Středočeského kraje, a mírně vyšší, než je průměr ČR. Náklady na OH obcí ve Středočeském kraji jsou ale jedny z nejvyšších v ČR.

6.1.1 Směsný komunální odpad

Nejvýznamnější nákladovou položkou v OH města (kolem 66 % všech nákladů v r. 2023) jsou náklady spojené se sběrem, svozem a odstraněním SKO. Evidovaná produkce SKO se meziročně nijak zásadně nemění, v r. 2023 došlo k poklesu oproti předchozím rokům.

Náklady spojené s SKO by měly být tvořeny částkou za obsluhu nádob a kontejnerů na SKO v Kč/výsyp a za počet výsypů ročně na svoz SKO po městě, a částkou za dopravu na skládku a odstranění množství SKO. Vývoj nákladů na SKO je uveden v tabulce 36.

Tabulka 36: Vývoj nákladů na sběr, svoz, přepravu a odstranění SKO v Příbrami

	2019	2020	2021	2022	2023
Celkem Kč/rok	17 273 484	18 013 623	24 167 266	28 310 079	30 609 094
Kč/ob	531,4	558,6	763,6	864,6	934,8
t/rok	6 880	7 284	7 408	6 934	6 771
Kg/ob	212	226	234	212	207
Kč/t	2 511	2 473	3 262	4 083	4 520

Zdroj: Dotazník EKO-KOM, evidence města

Pro srovnání je uvedena tabulka 37 vývoje nákladů na SKO ve srovnávacích skupinách.

Tabulka 37: Porovnání nákladů na SKO

	Kč/obyvatel	kg/obyvatel	Kč/t
rok 2019			
Příbram	531	212	2 511
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	497	173	2 744
Středočeský kraj	581	218	2 754
ČR	548	196	2 844
rok 2020			
Příbram	559	226	2 473
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	516	177	2 921
Středočeský kraj	646	219	2 920
ČR	574	194	2 945
Rok 2021			
Příbram	764	234	3 262
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	566	179	3 153
Středočeský kraj	698	220	3 172
ČR	611	194	3 150
Rok 2022			
Příbram	865	212	4 083
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	640	175	3 643
Středočeský kraj	748	212	3 529
ČR	652	188	3 466

Zdroj: Údaje města, podklady EKO-KOM, a.s.

Příbram má od r. 2021 vyšší jednotkové náklady v Kč/t, než je tomu u ostatních srovnávacích skupin. Náklady jsou ovlivněny částečně cenou skládky, v r. 2022 to bylo 1 527 Kč/t (v r. 2023 to bylo 2 027 Kč/t), přičemž průměr ceny skládek v kraji byl kolem 1 292 Kč/t. Cena skládky v sobě zahrnuje skládkovací poplatek. Vzhledem k tomu, že v Příbrami je vysoká produkce SKO, pak je také celková cena i po uplatnění „skládkovací slevy“ (viz kap. 5. tabulka 15) vyšší.

Celkové náklady jsou na SKO jsou i v přepočtu v Kč/obyvatel nejvyšší ve srovnávacích skupinách, a to díky vysoké produkci SKO v kg/obyvatel a vysoké jednotkové ceně za nakládání s SKO (Kč/t).

Možné úpravy nakládání s SKO jsou předmětem řešení v Návrhové části.

Shrnutí:

- Příbram má ve srovnání se srovnávacími skupinami nejvyšší náklady na nakládání se směsným KO (sběr, svoz, přeprava, skládkování) v přepočtu v Kč/obyvatele a stejně tak v Kč/t. Vyšší náklady jsou způsobeny především vysokou produkcí SKO ve městě a také vyššími náklady na skládku.

6.1.2 Odděleně sbírané využitelné složky komunálního odpadu

Náklady na tříděný sběr využitelných složek jsou obecně tvořeny náklady na sběr, svoz, přepravu a předání odpadů k jejich úpravě na druhotnou surovinu. U obcí jsou do nákladů započteny pouze ty odpady, u kterých je pro obec stanovena cena (většinou nejsou tedy zahrnuty odpady sebrané ve školách a ve výkupnách). V případě Příbrami se jedná o náklady na papír, plast, sklo, nápojový karton a kovy z nádobového sběru a ze sběrného dvora.

Vývoj nákladů na tříděný sběr využitelných KO ve městě ukazuje tabulka 38.

Tabulka 38: Vývoj nákladů na tříděný sběr využitelných složek KO v Příbrami

	2019	2020	2021	2022	2023
náklady celkem	4 457 395	6 235 194	6 045 063	6 756 436	7 352 956
Kč/obyv.	137,1	193,4	191,0	206,3	224,6
t/rok	1 401	1 498	1 543	1 488	1 509
kg/obyv.	43,1	46,5	48,8	45,4	46,1
Kč/t	3 181	4 162	3 917	4 541	4 874

Zdroj: Údaje TSMP, evidence odpadů

Porovnání nákladů města na odděleně sbíraný využitelný KO (tříděný sběr) s referenčními skupinami za období 2019-2022 ukazuje tabulka 39.

Tabulka 39: Srovnávací ukazatele nákladů tříděného sběru využitelných složek KO

	Kč/obyvatel	kg/obyvatel	Kč/t celkem
rok 2019			
Příbram	137	43	3 181
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	229	55	5 048
Středočeský kraj	303	55	5 592
ČR	220	51	5 025
rok 2020			
Příbram	193	47	4 162
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	214	52	4 828
Středočeský kraj	332	56	5 708
ČR	253	53	5 184

Rok 2021			
Příbram	191	49	3917
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	238	45	5300
Středočeský kraj	374	59	6324
ČR	278	50	5595
Rok 2022			
Příbram	206	45	4541
Vel. skup. 20-50 tis. obyv.	262	44	5955
Středočeský kraj	410	59	7000
ČR	307	50	6157

Zdroj: TSmP, evidence odpadů, EKO-KOM, a.s.

Z tabulky 39 je zřejmé, že náklady na tříděný sběr využitelných složek KO jsou ve sledovaném období nižší, než je tomu u ostatních srovnávacích skupin. Částečně je to způsobeno malým výkonem tříděného sběru, a to jsou u Příbrami započteny i kovy sbírané jak do nádob, tak do sběrného dvora, kdežto ve srovnávacích skupinách započteny nejsou. TSmP ale zasmluvnila v minulých letech odběratele, kteří upravovali odpad k dalšímu využití za velmi přijatelné ceny, které byly nižší, než bylo obvyklé.

Nízké jednotkové ceny (náklady) v Kč/t potvrzuje i tabulka 40, ve které je provedeno porovnání nákladů na sběr a další nakládání s hlavními komodity využitelných složek KO (papír, plast, sklo).

Tabulka 40: porovnání nákladů na tříděný sběr papíru, plastů skla (období 2021, 2022)

	Papír		Plast		Sklo	
	Kč/t	kg/ob.	Kč/t	kg/ob.	Kč/t	kg/ob.
2021						
Příbram	2 816	17,7	7 394	16,4	1 011	12,7
Středočeský kraj	5 977	23,6	10 278	20,7	1 679	17,0
ČR	5 327	22,5	8 875	16,8	1 948	15,2
2022						
Příbram	3 493	17,7	7 865	15,3	1 219	10,8
Středočeský kraj	6 834	23,3	10 598	21,2	1 737	16,6
ČR	6 069	22,1	9 422	17,2	2 018	15,2

Zdroj: TSmP, evidence odpadů, EKO-KOM a.s.

Shrnutí:

- Město Příbram má ve srovnání s průměrnými náklady ve srovnávacích skupinách náklady na tříděný sběr využitelných odpadů (papír, plast, sklo) nižší, má ale také nejnižší výtěžnosti tříděného sběru ze všech srovnávacích skupin.

6.2 Příjmy a bilance odpadového hospodářství města

Celkové příjmy do odpadového hospodářství města Příbram jsou tvořeny příjmem z poplatků od obyvatel, resp. od obou skupin poplatníků dle OZV, odměnou AOS EKO-KOM, a.s. a výnosem z prodeje některých druhotných surovin a textilu, příjmy od kolektivních systémů. Přehled příjmů do odpadového hospodářství města ukazuje tabulka 41.

Tabulka 41: Přehled příjmů do odpadového hospodářství města Příbram (v Kč)

	2019	2020	2021	2022	2023
Poplatky od občanů a ost. poplatníků	16 868 997	16 472 567	18 264 754	18 049 350	20 946 989
EKO-KOM	4 347 163	4 352 020	4 926 790	5 599 028	6 389 683
příjem druhotné suroviny	666 811	550 038	1 339 710	1 344 679	900 615
příjem kolektivní systémy	179 174	184 279	191 142	140 053	230 158
Celkem	22 062 145	21 558 904	24 722 396	25 133 110	28 467 445
Kč/obyvatel	678,8	668,5	781,1	767,6	869,4

Zdroj: dotazník EKO-KOM

Město je příjemcem části výnosů ze skládkovacího poplatku ze skládky SVZ Centrum Bytíz. Přehled příjmu z poplatku je uveden v tabulce 42. Jedná se však o daňový výnos podle zákona o odpadech, nikoliv o příjem do OH města. V r. 2023 došlo k výraznému nárůstu výnosu z poplatku, což je způsobeno zřejmě tím, že na skládce bylo uloženo násobné množství odpadů, než v minulých letech. Jednotkový výnos z poplatku v Kč/t se bude v následujících letech pro obce se skládkou na území podle zákona snižovat.

Tabulka 42: Příjem ze skládkovacího poplatku

	2019	2020	2021	2022	2023
Výnos v Kč/rok	5 756 620	7 922 032	7 489 804	7 437 162	15 531 823

Zdroj: dotazník EKO-KOM

V tabulce 43 je provedena celková bilance ekonomiky odpadového hospodářství města, tj. porovnání výdajů (nákladů) a příjmů (bez výnosu skládkovacího poplatku). U nákladů jsou použity údaje z dotazníku pro systém EKO-KOM, které zpracovávají pro město TSMP.

Tabulka 43: Bilance výdajů a příjmů do odpadového hospodářství Příbrami

	2019	2020	2021	2022	2023
náklady v Kč	27 697 589	30 231 855	35 747 844	44 033 469	47 614 227
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>852,2</i>	<i>937,5</i>	<i>1129,4</i>	<i>1344,8</i>	<i>1 454,2</i>
příjmy v Kč	22 062 145	21 558 904	24 722 396	25 133 110	28 467 445
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>678,8</i>	<i>668,5</i>	<i>781,1</i>	<i>767,6</i>	<i>869,4</i>
Rozdíl v Kč	5 635 444	8 672 951	11 025 448	18 900 359	19 146 782
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>172,6</i>	<i>266,8</i>	<i>341,9</i>	<i>597,1</i>	<i>584,8</i>
Doplatek z rozpočtu v %	20,3 %	28,5 %	30,3 %	44,4 %	40,2 %

Zdroj: dotazník EKO-KOM, dopočet

Samotný poplatek od obyvatel a ostatních poplatníků pokrývá pouze 44 % nákladů města na odpadové hospodářství (r. 2023). Celkově město doplácí v posledních dvou letech z rozpočtu

kolem 40 % z celkových nákladů na odpadové hospodářství. To je obdobné, jako u velikostně srovnatelných měst (doplatek měst obdobné velikosti bývá kolem 41 %, průměr ČR je 31 %).

Shrnutí:

- Bilance příjmů a nákladů města je záporná, náklady města na odpadové hospodářství se v roce 2023 pohybovaly zhruba kolem 47,6 mil. Kč, příjmy byly okolo 28,5 mil. Kč.
- Příjmový deficit v bilanci odpadového hospodářství je 19,1 mil. Kč, což je průměrně 585 Kč na obyvatele. Město tedy v r. 2023 doplácelo 40 % nákladů na OH ze svého rozpočtu.

7. Shrnutí analytické části

V analytické části byl posouzen systém nakládání s odpady ve městě Příbram ke konci r. 2023 a z počátku roku 2024. Charakteristiky OH většinou vycházejí z dat za období let 2018-2022, a to zejména pro možnost porovnání města s referenčními skupinami obcí v ČR.

Celkově lze hodnotit systém odpadového hospodářství města jako funkční a také odpovídající zákonným požadavkům dle zákona o odpadech. Způsob zajištění služeb v OH je u většiny činností efektivní z hlediska nákladů (s výjimkou SKO). Nedostatkem systému je nižší účinnost třídění recyklovatelných komunálních odpadů a zejména odděleně sbíraných bioodpadů. Zásadním nedostatkem je vysoká produkce směsných komunálních odpadů, která vede k tomu, že se většina KO skládkuje a město tak nemá předpoklady plnit zákonné cíle pro třídění KO.

Příbram měla v době zpracování studie 32 743 obyvatel (r. 2023), přičemž asi kolem 79 % obyvatel žije v bytových domech a sídlištích.

System odpadového hospodářství

- Obecní systém odpadového hospodářství je upraven obecně závaznou vyhláškou č. 9/2023. Vyhláška odpovídá požadavkům MV na obsah vyhlášky a stanoví obecní systém dle §59 zákona o odpadech.
- Občané jsou za provoz obecního systému odpadového hospodářství města zpoplatněni místním poplatkem na základě obecně závazné vyhlášky č. 12/2023. Poplatek pro obě skupiny poplatníků činí 720 Kč/obyvatel. Od poplatku jsou osvobozeny zákonem stanovené skupiny obyvatel. Dále jsou stanoveny slevy pro vybrané skupiny obyvatel.

Organizace odpadového hospodářství

- Provoz odpadového hospodářství je zajišťován vlastní příspěvkovou organizací. Jedná se o Technické služby města Příbram, které byly zřízeny městem již v r. 1960 a byly transformovány v r. 1990 na příspěvkovou organizaci. TSMP provozují přímo na území města zařízení pro nakládání s odpady, a to sběrný dvůr (včetně RE USE centra) a kompostárnu. TSMP poskytuje v rámci vedlejší činnosti služby v OH dalším 21 obcím v okolí Příbrami.
- Město má uzavřenou smlouvu s obcí Dubno a provozovatelem skládky SVZ Centrum s.r.o. o rozdělení výnosů ze skládkovacího poplatku.
- TSMP mají smlouvu v SVZ Centrum s.r.o. o odstraňování odpadů na skládce Bytíz. V době zpracování studie probíhalo výběrové řízení na vhodnou skládku.
- Město má smlouvu s EKO-KOM, a.s. na zajištění zpětného odběru obalových odpadů, odměna ze smlouvy je v současné době příjmem města.
- Smlouvy jsou uzavřeny mezi městem a kolektivními systémy Asekol, Elektrowin, a EKOLAMP na zpětný odběr elektrozařízení. Zpětný odběr baterií je smluvně zajištěn s kolektivním systémem ECOBAT. Město má od r. 2023 smlouvu s kolektivním systémem NEVAJGLUJ na úhradu nákladů na úklid nedopalků.
- Město uzavřelo v r. 2022 smlouvu s firmou GREEN Logistics na zřízení místa zpětného odběru na pneumatiky.

- Sběr použitého textilu (předcházení vzniku odpadů) je smluvně zajištěn mezi městem a firmami Diakonie Broumov a Koutecký s.r.o.
- Správa odpadového hospodářství města je převedena většinou na TSmP a město ji nevykonává. Kontrola činnosti TSmP patří do gesce 2. místostarosty města, který zastupuje zřizovatele. Město aktivně neřídí OH.
- Město neumožňuje právníkům a podnikajícím fyzickým osobám zapojení do systému svého OH.
Město neprovádí pravidelnou kontrolu, jak tito původci nakládají se svým odpadem a zda nezneužívají systém OH města.
- Obyvatelé města jsou informováni o systému OH s využitím webových stránek města a TSmP, příležitostně také městského zpravodaje Kahan. K aktuálním informacím město využívá internetové Minutky z radnice (Youtube). Nově je zřízena webová stránka www.odpady.pribram.eu, která zatím informuje o začínajícím projektu door-to-door sběru ve Zdaboři. Informace o systému OH je potřeba doplnit, aby komplexně popisovaly činnosti města v OH.
- V oblasti předcházení vzniku odpadů je ve městě zaveden sběr použitého textilu. Město podpořilo v r. 2018 domácí kompostování, kdy bylo do domácností bezplatně rozdáno 828 kompostérů. TSmP provozují od konce r. 2023 Re-use centrum.

Zařízení pro nakládání s odpady

- Na území města je provozováno několik zařízení pro nakládání s odpady, povolených dle zákona o odpadech. K nejvýznamnějším zařízením nadregionálního významu patří Odpadové centrum skládka TKO Bytíz společnosti SVZ Centrum s.r.o. a dále Kovohutě Příbram nástupnická a.s., které zpracovávají kovové odpady, baterie a zářivky a světelné zdroje.
- Technické služby města Příbram provozují sběrný dvůr a kompostárnu.
- Na území města je provozováno několik výkupen a sběrů odpadů (především kovy, papír apod.).
- V okolí města je provozováno několik sběrných dvorů, dotřídovacích linky na papír, plast (zejména firma AMT), kompostáren (většinou na zemědělské odpady).
- Nejbližší ZEVO je provozováno Pražskými službami a.s. v Praze, v obdobné vzdálenosti je ZEVO Chotíkov (Plzeňský kraj). Ve Středočeském kraji jsou připravovány projekty ZEVO Mělník, PECeN Neratovice, v Jihočeském kraji ZEVO Vráto České Budějovice a ZEVO C-Energy Planá nad Lužnicí. V Příbrami je připravován projekt malokapacitního ZEVO (cca 34 kt/rok) firmou Energo Příbram s.r.o., která provozuje ve městě teplárnu a CZT. Možnosti zajištění energetického využití zbytkových KO z města (příp. od okolních obcí) v uvedených ZEVO je posouzeno v Návrhové části studie.

Produkce a nakládání s odpady

- Celková produkce odpadů v Příbrami činila v r. 2023 více než 11,4 tis. odpadů ročně (349 kg/obyvatel)
- Komunální odpad (včetně využitelných obal. odpadů) tvoří 97 % veškeré produkce odpadů. Měrná produkce KO (337,8 kg/ob.) je podprůměrná ve srovnání s průměrnými hodnotami z obcí Středočeského kraje (421 kg kg/ob. v r. 2022, ČSÚ).

- Celková produkce odpadů a produkce komunálních odpadů ve městě se v posledních 5 letech nijak zásadně nemění.
- Z produkovaných komunálních odpadů se pouze 29,3 % vytrídí a předá k materiálovému využití. Většina KO se skládkuje (přes 70 %). Město vytrídí a předá k využití výrazně méně KO, než je průměr obcí Středočeského kraje (38 % v r. 2021).
- Měrné množství skládkovaných KO se pohybuje kolem 254 kg/obyvatel (r. 2023). Na skládkovaný odpad nad 180 kg/obyvatel (r. 2023) se vztahuje vyšší sazba skládkovacího poplatku. Bez zásadního omezení množství skládkovaných odpadů budou narůstat celkové náklady na OH města.
- Způsob evidence produkovaných odpadů je u některých položek nekonzistentní. Rozdíly jsou především i bioodpadů a odděleně sbíraných využitelných složek z města a ze sběrného dvora.
- **Produkce SKO**
 - o Směsný komunální odpad tvoří kolem 59 % z celkového množství produkovaných odpadů, 61 % z produkce KO. Evidovaná produkce směsného komunálního odpadu v roce 2023 činila cca 6,77 tis. tun.
 - o Průměrná produkce SKO na jednoho obyvatele města se v posledních dvou letech snižuje na 206,8 kg/obyvatel (r. 2023). Při srovnání z předchozích let je měrná produkce SKO v Příbrami výrazně vyšší než ve městech obdobné velikosti (178,5 kg/obyvatel, r. 2022) a vyšší i ve srovnání s ostatními srovnávacími skupinami.

Rok	Město Příbram		Vel. skupina měst 20-50 tis. obyv.	Středočeský kraj	ČR
	t/rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok	kg/obyv./rok
2018	7 314,8	224,1	177,0	220,6	198,2
2019	6 879,9	211,7	173,2	217,8	198,5
2020	7 283,8	225,9	176,7	219,1	195,6
2021	7 408,3	234,1	179,5	223,7	198,0
2022	6 934,4	211,8	178,5	*212,2	*188,4

*předběžné údaje

- o Směsný komunální odpad je sbírán do menších sběrných nádob ve vlastnictví občanů, kontejnerů (1100 l) ve vlastnictví TSmP, velkoobjemových a polopodzemních kontejnerů ve vlastnictví města. Frekvence svozu je 1x – 2x týdně.
- o Veškerý směsný komunální odpad je skládkován na skládce SVZ Centrum s.r.o. Bytíz.
- o Vzhledem k zákonnému omezení skládkování KO bude muset město zajistit vyšší materiálové využití KO, a především energetické využití zbytkových KO (nerecyklovatelný SKO, objemný odpad).
- **Biologicky rozložitelné odpady**
 - o Město je nedostatečně vybavené pro oddělený sběr bioodpadů, a to zejména v zástavbě rodinných domů. Sběr do nádob, které jsou umístěny především u části bytových domů, probíhá pouze ve vegetačním období, i když zákon vyžaduje celoroční sběr bioodpadů.
 - o Občané mohou bioodpad bezplatně odevzdat do městské kompostárny v areálu sběrného dvora.
 - o Větší část bioodpadu je zpracována v městské kompostárně, část bioodpadu od obyvatel je díky nízké kvalitě odvážena do areálu SVZ Centrum. Kompost z městské

kompostárny je používán pouze pro potřeby údržby městské zeleně, nemá dle sdělení obsluhy kompostárny potřebou kvalitu k distribuci zemědělcům nebo občanům.

- Produkce biologicky rozložitelných odpadů z města (cca 50 kg/obyv.) je velmi nízká, než je průměrná produkce v obcích Středočeského kraje (99,5 kg/obyv.). Odděleně sbírané bioodpady tvoří pouze 14,5 % z celkové produkce KO v Příbrami.
 - Evidence produkce bioodpadů vykazuje nedostatky. Je třeba do ní zahrnout veškeré produkováné bioodpady ve městě, sledovat produkci podle způsobů sběru a pravidelně ji vyhodnocovat
 - Město podpořilo v r. 2018 domácí kompostování nákupem kompostérů do domácností, ale nemá žádné informace o jejich současném využití.
- **Objemný odpad**
- Produkce objemného odpadu v r. 2023 činila necelých 928 t, tj. cca 28,3 kg/obyvatel. Měrná produkce objemných odpadů (v kg/obyvatel) je ve srovnání s průměrem obcí Středočeského kraje (45,8 kg/ob.) významně nižší. Objemné odpady tvoří 8,4 % produkováných komunálních odpadů.
 - Objemný odpad je sbírán celoročně do sběrného dvora. Kolem pětiny všeho objemného odpadu je ale sbírána na nelegálních skládkách při úklidu stanovišť nádob, byť je to v rozporu s OZV o obecním systému OH.
 - Objemný odpad je částečně dotříděn na využitelné složky (dřevo) a větší část odvážena na skládku SVZ Centrum s.r.o. Bytíz.
 - Město, resp. TSMP provozují Re-use centrum, které napomáhá k předcházení vzniku odpadů znovupoužitím věcí.
- **Nebezpečné odpady**
- Město zajišťuje celoroční sběr nebezpečných odpadů do sběrného dvora a 2x ročně mobilním sběrem s vyškolenou obsluhou. Mobilní sběr je nevýznamný.
 - Produkce nebezpečných odpadů je velmi nízká, v r. 2023 se jednalo o cca 24 t (0,73 kg/obyv.). Nebezpečné odpady tvoří 0,2 % z produkce všech odpadů ve městě.
- **Materiálově využitelné složky KO**
- Produkce využitelných složek KO (papír, plast, sklo, nápojový karton, kovy) v r. 2023 činila cca 1509 t, tj. 46,1 kg/obyvatel. Tyto složky tvoří pouze 13,6 % z celkové produkce KO ve městě. Produkce v posledních letech kolísá, nedochází ale k žádnému výraznému nárůstu.
 - Výkon tříděného sběru, tj. výtěžnost v kg/obyvatel, je ve srovnání s průměrem obcí ČR, Středočeského kraje a obdobně velkými městy slabý (o třetinu nižší než srovnávací skupiny)

rok	Příbram		20-50 tis. obyv.		Středočeský kraj		ČR	
	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů	celkem	celkem bez kovů
2018	42,4	39,8	75,4	51,0	57,5	52,3	62,9	49,0
2019	43,1	40,8	77,6	53,2	61,6	55,4	65,3	51,3
2020	46,5	44,1	73,7	51,5	66,9	60,4	66,8	53,2
2021	48,8	46,8	77,6	52,8	67,9	61,8	71,7	54,9
2022	45,4	43,8	76,0	51,9	66,4	61,5	69,2	54,9

- Hlavním způsobem sběru je nádobový sběr, sběr ve sběrném dvoře je jen doplňkový (větší význam má pouze u kovových odpadů). Kontejnery jsou určeny na samostatný sběr komodit (papír, plast, sklo barevné, sklo čiré, nápojový karton, kovy). Typy

používaných kontejnerů jsou velmi nestejnorodé, což zvyšuje nároky na svozovou techniku.

- Dle údajů TSMP je ve městě 185 stanovišť vybavených pro sběr využitelných složek. Z toho je ale jen 114 stanovišť vybaveno kontejnery na sběr všech hlavních komodit, tj. papír+plast+sklo barevné. Ostatní stanoviště jsou neúplná a jejich využití pro občany je tudíž méně pohodlné. Dostupnost sběrné sítě ve městě není optimální (hustota sběrné sítě ve městě 178 obyvatel/sběrné hnízdo vers. 138 obyvatel/sběrné hnízdo v obdobně velkých městech). Málo dostupná sběrná síť je jednou z příčin slabého výkonu třídění odpadů.
- Evidence o stavu sběrné sítě je nepřehledná, je nutné sjednotit údaje TSMP a města.
- TSMP zahájily na počátku r. 2024 realizaci projektu sběru využitelných složek KO v individuálních domácnostech (door-to-door) v rodinných domech ve Zdaboři (cca 430 domácností). Domácnosti obdržely nádoby na papír, plast a bioodpad. Aby byl projekt funkční a měl prokazatelný dopad na poklad produkce SKO, je vhodné snížit frekvenci svozu SKO na 1x 14 dní.
- Na území města je sbírán textil v režimu předcházení vzniku odpadů do 36 kontejnerů, jejichž provoz zajišťují na vlastní náklady dvě firmy Diakonie Broumov a Koutecký s.r.o.
- Ve sběrném dvoře města je zajišťován sběr dřevěných odpadů. Ve městě jsou na 17 místech umístěny sběrné nádoby (240 l) a polopodzemní kontejnery na sběr použitých olejů (polopodzemní kontejnery jsou pro sběr olejů nevhodné).

Ekonomika odpadového hospodářství města

- Celkové náklady v Kč/obyvatel ve městě jsou nižší, než je tomu v případě srovnatelných měst a Středočeského kraje, a mírně vyšší, než je průměr ČR. Náklady na OH obcí ve Středočeském kraji jsou ale jedny z nejvyšších v ČR.
- Příbram má ve srovnání se srovnávacími skupinami nejvyšší náklady na nakládání se smíšeným KO (sběr, svoz, přeprava, skládkování) v přepočtu v Kč/obyvatel a stejně tak v Kč/t. Vyšší náklady jsou způsobeny především vysokou produkcí SKO ve městě a také vyššími náklady na skládku
- Město Příbram má ve srovnání s průměrnými náklady ve srovnávacích skupinách náklady na tříděný sběr využitelných odpadů (papír, plast, sklo) nižší, má ale také nejnižší výtěžnosti tříděného sběru ze všech srovnávacích skupin

	2019	2020	2021	2022	2023
náklady v Kč	27 697 589	30 231 855	35 747 844	44 033 469	47 614 227
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>852,2</i>	<i>937,5</i>	<i>1129,4</i>	<i>1344,8</i>	<i>1 454,2</i>
příjmy v Kč	22 062 145	21 558 904	24 722 396	25 133 110	28 467 445
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>678,8</i>	<i>668,5</i>	<i>781,1</i>	<i>767,6</i>	<i>869,4</i>
Rozdíl v Kč	5 635 444	8 672 951	11 025 448	18 900 359	19 146 782
<i>Kč/obyvatel</i>	<i>172,6</i>	<i>266,8</i>	<i>341,9</i>	<i>597,1</i>	<i>584,8</i>
<i>Doplatek z rozpočtu v %</i>	<i>20,3 %</i>	<i>28,5 %</i>	<i>30,3 %</i>	<i>44,4 %</i>	<i>40,2 %</i>

- Bilance příjmů a nákladů města je záporná, náklady města na odpadové hospodářství se v roce 2023 pohybovaly zhruba kolem 47,6 mil. Kč, příjmy byly okolo 28,5 mil. Kč.
- Příjmový deficit v bilanci odpadového hospodářství je 19,1 mil. Kč, což je průměrně 538 Kč na obyvatele. Město tedy v r. 2023 doplácelo 40 % nákladů na OH ze svého rozpočtu.

- Město nemá přehled o konkrétních nákladech na odpadové hospodářství, náklady jsou sledovány jen v rámci TSMP. Město neprovádí porovnání dílčích nákladů na OH.

7.1 SWOT

Následná SWOT analýza (tabulka 44) shrnuje na základě všech uvedených skutečností silné a slabé stránky odpadového hospodářství v Příbrami. Uvedeny jsou také příležitosti k jeho dalšímu rozvoji a hrozby spojené se zachováním současného stavu bez reakce na zjištěné nedostatky a očekávané změny OH v ČR.

Tabulka 44: SWOT analýza OH města Příbram

<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systém odpadového hospodářství splňuje zákonné požadavky - Plně funkční Technické služby ve vlastnictví města - Většinově efektivní nákladovost zajištění služeb v OH - Zájem vedení města OH řešit - Spolupráce s okolními obcemi při řešení OH 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nižší výkon třídění recyklovatelných KO (papír, plast, sklo) - Nízký výkon třídění bioodpadů, menší využitelnost kompostu z kompostárny díky nízké kvalitě - Vysoká produkce SKO a s tím spojené většinové skládkování KO - Nedostatečná vybavenost města pro sběr využitelných složek KO, bioodpadů a objemných odpadů - Vyšší ceny (Kč/t) za nakládání s SKO - Malá účast města na řízení a kontrole OH (předání veškerých samosprávných úkonů na TSMP) - Nedostatečné informování obyvatel o systému OH
<p>Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Revize a posílení systému tříděného sběru využitelných KO (směsné sběry komodit, optimalizace sběrných stanišť) - Rozšíření odděleného sběru bioodpadů do všech zástaveb - Rozšíření a zefektivnění provozu kompostárny. - Omezení frekvence svozu (RD) a počtu nádob na SKO (BD) - Rozšíření možností sběru objemných odpadů a jejich využití - Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů - Informování a motivace obyvatel - Řešení živnostenských odpadů - Zajištění smluvního energetického využití zbytkových KO - Větší účast města na aktivním řízení OH - Spolupráce obcí v ORP při společném zajištění služeb v OH 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neplnění zákonných povinností a cílů v OH a sankce s tím související - Významné zdražení OH města zejména ve vazbě na zvýšení skládkovacího poplatku a pokračující skládkování

II. NÁVRHOVÁ ČÁST

1. Výchozí podmínky pro úpravu odpadového hospodářství města

V Návrhové části studie jsou uvedena opatření, která by měla vést k zefektivnění některých oblastí s důrazem na platnou hierarchii způsobů nakládání s odpady, tzn.:

- Předcházení vzniku odpadů (prevence)
- Opětovné využití
- Materiálové využití (recyklace, kompostování)
- Energetické využití
- Skládání

Pro město je nutné zaměřit se především na oblast komunálních odpadů a sledovat cíle, které jsou dány evropskými oběhovými směrnici a zákonem 541/2020 Sb., o odpadech (především třídění a recyklace KO, omezení a zákaz skládání).

Cílem je zajistit funkční systém hospodaření s odpady, který bude postaven na principech oběhového hospodářství, tj. podpoří předcházení vzniku odpadů, třídění a recyklaci vhodných odpadů, využití nerecyklovatelných složek KO, které nebude možné skládat, a použití recyklovaných výrobků a výstupů ze zpracování odpadů (např. komposty) pro potřeby města. V rámci Strategie jsou uvedeny i možnosti rozvoje spolupráce v oblasti nakládání s odpady s obcemi v širším regionu, zejména pak s obcemi v DSO ORP Příbram, jejímž členem je i město Příbram.

1.1 Výchozí stav odpadového hospodářství města

Stav OH ve městě byl hodnocen v Analytické části Strategie. Na základě analýzy lze konstatovat:

- Systém odpadového hospodářství města je funkční a také odpovídající zákonným požadavkům dle zákona o odpadech.
- Způsob zajištění služeb v OH je u většiny činností efektivní z hlediska nákladů (s výjimkou SKO).
- Nedostatkem systému je nižší účinnost třídění recyklovatelných komunálních odpadů a zejména odděleně sbíraných bioodpadů.
- Zásadním nedostatkem je vysoká produkce směsných komunálních odpadů, která vede k tomu, že se většina KO skládá a město tak nemá předpoklady plnit zákonné cíle pro třídění KO.

Pro vlastní Návrhovou část jsou zásadní některé vybrané charakteristiky systému, které jsou uvedeny v následujícím textu.

Systém nakládání s odpady

- + Systém OH je funkční a splňuje zákonné požadavky
- + Město vlastní Technické služby města Příbram (příspěvková organizace zřízená městem), které zajišťují provoz OH. TSmP provozují sběrný dvůr a městskou kompostárnu.
- + Náklady na systém OH jsou většinou efektivní v porovnání se srovnávacími skupinami obcí v ČR
- + Provoz REUSE centra
- + Projekt doplnění sběrné sítě na využitelné složky KO v rodinných domech

- Nižší výkon odděleného sběru recyklovatelných odpadů (papír, plast, sklo, kovy)
 - o Nerovnoměrně vybavená sběrná síť, zbytečný rozsah sbíraných komodit
- Nízký výkon odděleného sběru bioodpadů
 - o Nedostatečná sběrná síť, není zajištěn celoroční sběr (vyjma lokality Zdaboř, kde bude sběr probíhat 1x měsíčně v zimním období)
- Vysoká produkce SKO v kg/obyv.
- Většina (přes 70 %) produkovaného KO se skládkuje
- Vysoké náklady za nakládání s SKO (vyšší cena za skládku, vysoký skládkovací poplatek)
- Nedostatečná sběrná síť pro sběr objemných odpadů (cca 20 % je odkládáno na černých skládkách)
- Město nemá stanovené řešení živnostenských odpadů, tj. neprovádí systematické kontroly původců, ani jim neumožňuje vstup do systému

Organizace odpadového hospodářství

- + Město má zájem aktivně řešit další rozvoj OH

- Město delegovalo většinou řízení OH na TSM, aktivně se koordinace činností v OH neúčastní, na městě není vyčleněný pracovník, který se zajištěním OH z pohledu samosprávy zabývá
- Město nesleduje náklady na OH, nehodnotí efektivitu jednotlivých činností v OH z hlediska plnění cílů OH
- Město nemá jednoznačnou koncepci nakládání s KO, který nebude možné skládkovat

1.2 Zákonné cíle odpadového hospodářství

V r. 2018 přijala EU novou strategii dalšího rozvoje – oběhové hospodářství. Principy této strategie jsou založeny na omezení vzniku odpadů, opakovaném použití výrobků, které lze po ukončení životnosti recyklovat, maximálním využitím odpadů jako zdroje materiálů a energie a zásadním omezením skládkování především komunálních odpadů. Cílem je dlouhodobá surovinová bezpečnost Evropy s důrazem na ochranu životního prostředí, lidského zdraví a primárních zdrojů.

Nová strategie byla podpořena přijetím nových směrnic pro oblast odpadů a nakládání s nimi a dalších vybraných výrobků, na které se vztahuje rozšíření odpovědnosti výrobce, který participuje krom jiného na zajištění recyklace a využití odpadů z výrobků vznikajících. Řada cílů a opatření se vztahuje na komunální odpady. Cíle směrnic byly implementovány do českých

právních norem, zejména zákona o odpadech, který stanoví povinnosti obcím. K hlavním cílům a povinnostem v OH patří:

- Cíle na recyklaci KO (příloha 1 zákona) a s tím spojená zákonná povinnost obcí v letech 2025–2035 a dále třídít 60 % - 70 % komunálních odpadů. S neplněním povinnosti jsou svázané peněžité sankce v zákoně.
- Zákaz skládkování využitelných odpadů včetně komunálních odpadů do r. 2030 (cíle na omezení skládkování max. 10 % KO v r. 2035)
 - o Tento cíl je podpořen ekonomickým nástrojem v podobě skládkovacího poplatku, který se bude od r. 2021 výrazně zvyšovat z původních 500 Kč/t na 1850 Kč/t v r. 2029. Bez zásadního omezení skládkování dojde k nárůstu nákladů na OH města.
- Stanovení obecního systému odpadového hospodářství
- Stanovení poplatku pro obyvatele dle novelizovaného zákona o místních poplatcích
- Povinnost informování obyvatel o stavu OH min. 1x ročně

Novou povinností obcí je také přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob. V praxi toto ustanovení znamená, že obec nemá téměř žádnou možnost omezit produkci odpadů od obyvatel, protože musí jejich veškerý KO přebrat a zajistit nakládání s ním podle zákona o odpadech.

Nedostatkem zákona je krom jiného neprovázanost možnosti užití obecního systému OH se zaplacením poplatku na KO. V praxi to znamená, že i když obyvatele nezaplátí stanovený poplatek, může i tak využívat celý systém obce. Obec od něj může poplatek vymáhat dle pravidel daňového řádu.

Příležitosti k dalšímu rozvoji OH jsou uvedeny ve SWOT analýze (viz. kap. 7.1 Analytické části) Patří k nim provedení některých změn v systému hospodaření s odpady ve městě, především:

- Optimalizace systému odděleného sběru (soustředování) recyklovatelných KO
- Rozšíření odděleného sběru bioodpadů do všech zástaveb
- Rozšíření a zefektivnění provozu kompostárny.
- Úprava sběru a svozu SKO, objemných odpadů
- Úprava sběru a následného dotřídění objemných odpadů za účelem jejich využití
- Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů
- Informování a motivace obyvatel k účasti na systému OH
- Zajištění energetického využití zbytkových KO, které nebude možné recyklovat ani skládkovat, a to včetně případné přepravy odpadů do ZEVO
- Větší účast města na aktivním řízení OH
- Spolupráce obcí v ORP při společném zajištění služeb v OH

2. Návrh opatření na změny hospodaření s odpady ve městě

Návrh vychází ze zjištění Analytické části studie a zohledňuje nové povinnosti, které bude město mít především v oblasti využití KO. Návrh je rozdělen do dvou částí:

- Výčet vhodných opatření na změnu systému OH a jeho složek
- Výčet opatření na změnu organizace systému OH a jeho kontroly

Opatření jsou navržena s cílem dosáhnout zlepšení v uvedených oblastech tak, aby se město přiblížilo k plnění zákonných cílů především v oblasti třídění a recyklace komunálních odpadů.

Některá opatření by měla přispět k přechodu města na oběhové hospodářství – v systému hospodaření s odpady jde především o podporu znovupoužívání věcí, využití výrobků z recyklátu pro potřeby města, využití kompostů na zlepšení kvality porostů a půdy apod.

Vlastní realizace opatření pak bude záviset na místních podmínkách a technických, personálních a finančních možnostech města.

2.1 Zvýšení míry třídění využitelných KO

Revize vybavenosti a dostupnosti veřejných stanovišť na tříděný sběr (papír, plast, sklo)

Ve městě je 185 stanovišť vybavených pro sběr využitelných složek KO. Z toho je ale jen 114 stanovišť vybaveno kontejnery na sběr všech hlavních komodit, tj. papír+plast+sklo barevné. Ostatní stanoviště jsou neúplná. Stanovišť je nedostatek (jedním z důvodů je nedostatek vhodných městských pozemků k jejich umístění). Jejich dostupnost je nižší než ve srovnatelných velkých městech. Ke sběru jsou používány různé typy a objemy kontejnerů, což zvyšuje nároky na svoz odpadů.

Opatření:

- Vyhodnocení využití stávajících stanovišť na tříděný sběr (včetně naplněnosti nádob pro jednotlivé komodity)
 - opakovaně vyhodnotit využití (naplněnost, odpady odložené mimo nádoby) nádob při svozu cca 2 po sobě jdoucí měsíce
 - navrhnout úpravu počtu a frekvence svozu nádob dle komodit na stanovištích s cílem zajistit co největší počet stanovišť kompletně vybavených pro sběr 3 základních komodit – papír+plast+sklo barevné.
- Doplnění nádob na papír, plast a sklo směsné na všechna stanoviště, kde je to možné
 - případná úprava frekvence svozu nebo umístění stanoviště
 - sjednocení typu a vzhledu nádob pro sběr jednotlivých komodit na stanovištích
- Zanesení stanovišť do mapy a její pravidelná aktualizace
 - možnost umístění mapy na webové stránky města (doplnění informační kampaně města pro obyvatele)
- Zpevnění a úpravy odstavných ploch pro stání na kontejnery

Změna způsobu sběru vybraných komodit (nápojové kartony, kovové odpady, sklo, oleje) v rámci systému města

Nápojové kartony i kovové odpady patří mezi minoritní komodity, které se vyskytují v komunálních odpadech. Jejich oddělený sběr přispívá ke zvýšení míry využití KO, a především pak sběr kovových odpadů je povinný pro obce podle zákona o odpadech. Nápojové kartony tvoří cca 0,8 % z celkového množství sbíraných využitelných KO ve městě. Jsou sbírány do 83 kontejnerů se spodním výsypem.

Kovové komunální odpady, které se vyskytují v domácnostech, jsou sbírány do 44 kontejnerů se spodním výsypem a 4 polopodzemních kontejnerů. 77 % všech kovových odpadů z města je ale sbíráno ve sběrném dvoře.

Zákon o odpadech a vyhláška č. 273/2021 Sb. umožňují sbírat výše uvedené odpady ve směsi s jinými využitelnými odpady, pokud to neohrozí jejich recyklaci. Kovy lze sbírat ve směsi s plasty, sklem, nápojové kartony ve směsi s plasty i s papírem. Směsi se pak dotřídí na třídící lince. V případě dotřídění směsi plastů s nápojovými kartony je dotřídění možné min. na lince AMT v Dolních Hbitech, případně u jiných odběratelů.

Směsný sběr je vhodný pro drobné kovové odpady. Protože v Příbrami ani jejím okolí není vhodná dotřídovací linka na třídění směsi plast-kov-nápojový karton (linky nejsou vybaveny separátory zejména pro neželezné kovy), je vhodné zavést sběr směsi barevného skla a kovů. Tato možnost byla diskutována v rámci studie s provozovatelem linky na úpravu skleněných odpadů Dubno firmou AMT s.r.o. Příbram. Na tuto linku je odváženo dlouhodobě veškeré vytříděné sklo z Příbrami. Při úpravě skla dochází k separaci kovových odpadů a dalších příměsí, kovy jsou dále předávány k recyklaci.

Sběr jedlých olejů a tuků je třeba sjednotit a nahradit nevhodné polopodzemní kontejnery nádobami s horním výsypem. Sběr olejů je třeba posílit také ve sběrném dvoře a nových sběrných místech zřízených obcí (viz kap. 2.3)

Opatření:

- Zrušení sběru nápojových kartonů do samostatných nádob a zavedení sběru do kontejnerů a nádob ve směsi s plastem
 - Rozšíří se počet stanovišť, kde lze odevzdat vytříděný nápojový karton. Na stanovištích se sníží celkový počet nádob zrušením nádob na nápojový karton.
 - Náklady na sběr a svoz plastů se tím nijak nezvýší (produkce nápojových kartonů je zcela minimální v porovnání s plasty), není potřeba upravovat frekvenci svozu
 - sběrné nádoby na směsný sběr je potřeba označit nálepkou na sběr nápojových kartonů (bezplatně dodá EKO-KOM) případně nálepkou pro směsný sběr plast-nápojový karton
 - změnu způsobu sběru je třeba komunikovat s veřejností
- Zrušení sběru drobných kovových odpadů do samostatných nádob a zavedení sběru do kontejnerů ve směsi barevné sklo a kovy.
 - Kovové odpady bude možné sbírat na všech stanovištích s kontejnery na barevné sklo, Na stanovištích se sníží počet nádob zrušením samostatných nádob na kovy. Změnu je případně možné realizovat postupně – nejprve zavést sběr směsi barevného skla a kovů, vyhodnotit výsledky sběru a zejména způsob vedení

evidence od provozovatele dotřídovací linky, a až následně odstranit samostatné nádoby na kovy

- změnu způsobu sběru je třeba komunikovat s veřejností
- zrušení sběru olejů do polopodzemních kontejnerů a jejich náhrada nádobami s horním výsypem a rozšíření sběru ve sběrném dvoře a na sběrných místech.

Skleněné odpady jsou ve městě sbírány odděleně do kontejnerů jako barevné a čiré sklo. Vybavenost města na sběr skleněných odpadů je horší, než je tomu u ostatních komodit. Nádoby jsou nestejně rozmístěné, nádoby na směsné sklo převažují nad nádobami na čiré sklo. V praxi je ale třídění skla podle barev již zbytečné. Provozované linky na úpravu skleněných odpadů, kam je vytríděné sklo předáváno, jsou technologicky vybaveny k dotřídění skla podle barev. Nádoby na sběr dvojího skla zbytečně zabírají prostor a zvyšují provozní náklady sběru. Řešení odděleného sběru barevného a čirého skla bylo projednáno s provozovatelem dotřídovací linky AMT s.r.o. Příbram, který navrhuje rozšířit a doplnit stanoviště o kontejnery na sběr barevného skla, ale zachovat přitom stávající počet kontejnerů na čiré sklo.

Opatření:

- Doplnění všech stávajících stanovišť kontejnery na sběr barevného skla (viz výše) a zavedení sběru barevného skla na nová stanoviště
- Sjednocení sběru skleněných odpadů pouze jako sběr barevného skla a zrušení kontejnerů na samostatný sběr čirého skla
 - Zde je možné volit alternativu zachování stávajícího rozsahu sběru čirého skla a nijak jej nerozšiřovat. Řešení je vhodné prodiskutovat s AMT s.r.o. Příbram.
- změnu způsobu sběru je třeba komunikovat s veřejností

Ověření funkčnosti odvozného systému sběru (door to door) v zástavbě rodinnými domy jako doplnění veřejné sběrné sítě

V Příbrami ve vybraných domácnostech probíhal v minulých letech zkušební provoz individuálního sběru papíru a plastů do malých nádob. Od ledna 2024 byl zahájen projekt na zavedení a ověření funkčnosti door to door systému sběru papíru, plastů, bioodpadů pro 430 domácností v lokalitě Zdaboř.

- Ověření odvozného systému sběru (door to door) v zástavbě rodinnými domky v lokalitě Zdaboř s cílem zlepšit dostupnost sběrné sítě na využitelné složky v oblastech s malou hustotou obyvatel.
 - Do domácností jsou přiděleny nádoby o objemu 240 l na plast (plasty jsou sbírány společně s nápojovým kartonem), papír a bioodpad. Je snížena frekvence svozu SKO na 1x 14 dní. Veřejná sběrná síť bude z velké části zachována (zejména pak sběr skla a dalších komodit).
 - V celé oblasti je potřeba zjistit před zahájením pravidelných svozů produkci využitelných složek (papír, plast, nápojový karton, bioodpad) a produkci SKO za určené časové období (měsíc čtvrtletí apod.)
 - Produkce odpadů bude pravidelně sledována a vyhodnocována po každém svozu a za určené časové období

- TSMP provedou analýzu ekonomické náročnosti (investice, provozní náklady na svoz) a technické proveditelnosti (proveditelnost svozu odpadů z individuálních nádob v rámci standardního svozu tříděného sběru z města)
- Projekt je nutné vyhodnotit po roce trvání, aby byla zachycena různá období roku, kdy se mění produkce a složení KO.
- Případné rozšíření door to door systému sběru do většiny zástavby rodinných domů ve městě
 - Pokud bude vyhodnocení projektu ve Zdaboři kladné (vyšší výtěžnost tříděného sběru, nižší produkce SKO, udržitelné náklady) pak je vhodné, zejména s cílem snížení produkce SKO, zavést systém door to door v ostatních částech města.
 - Předpokladem je také získání dotace na pořízení dostatečného počtu sběrných nádob (cca 7500 ks) a také nového svozového vozidla s vážním systémem.
 - S tím je nutná revize rozmístění a kapacity veřejné sběrné sítě v těchto oblastech

2.2 Nakládání s bioodpady

Oddělený sběr bioodpadů je ve městě na nízké úrovni, a to zejména kvůli nedostatečné sběrné síti, kdy jsou kontejnery a nádobami vybaveny jen některé bytové a rodinné domy (od dubna 2024 se zavádí sběr bioodpadů v projektu door to door Zdaboř, kde bude probíhat celoroční sběr). Sběr bioodpadů probíhá pouze ve vegetačním období. Bioodpady lze odevzdat na kompostárnu v areálu sběrného dvora TSMP. Kvalita sbíraných bioodpadů je nižší.

Produkce biologicky rozložitelných odpadů z města (cca 50 kg/obyv.) je výrazně nižší, než je průměrná produkce v obcích Středočeského kraje (99,5 kg/obyv.). Odděleně sbírané bioodpady tvoří pouze 14,5 % z celkové produkce KO v Příbrami. Přitom právě bioodpady jsou skupinou KO s největším potenciálem ke zvýšení celkové míry třídění a recyklace KO.

Ve městě je vhodné evidovat odděleně sbíraný bioodpad jako biologicky rozložitelný odpad (kód 200201). Bioodpad sbíraný od občanů, z domácností a z veřejné zeleně je převážně rostlinného původu a je možné jej standardně kompostovat.

Město nezajišťuje sběr biologicky rozložitelného odpadu z kuchyní a stravoven (kód 200108), který vzniká především v gastro provozech a je potřeba jej zpracovávat v k tomu určených technologiích (např. bioplynové stanice). Nakládání s těmito odpady zajišťují specializované firmy.

Zásadní rozšíření odděleného sběru bioodpadů ve městě ve všech typech zástavby

- Zavedení nádobového sběru bioodpadů do všech rodinných domků ve městě (případně lze zohlednit, zda domácnost používá domácí kompostér)
 - Sjednocení používaných sběrných nádob (240 l, hnědá s horním výsypem)
- Postupné zavedení nádobového sběru bioodpadů k bytovým domům (doplnění již existující sítě)
 - Sjednocení nádob – BD s malým počtem bytových jednotek = nádoba 240 l (hnědá s horním výsypem). BD s vyšším počtem bytových jednotek = kontejner 770 l nebo 1100 l hnědý s horním výsypem (případně speciální odvětrávané bionádoby)
- Posouzení možnosti a rozšíření celoročního sběru bioodpadů

- Ve vegetačním období svoz 1x týdně ve všech zástavbách
- V zimním období svoz omezit na 1x měsíčně, ponechání svozu je důležité pro omezenou frekvenci svozu SKO (viz dále)
- Zavedení možnosti celoročního odevzdání bioodpadů do městské kompostárny
 - Předpokladem je zkapacitnění kompostárny, resp. vybudování nové kapacitnější kompostárny pro potřeby města a případně i okolních obcí (viz dále)
- Podpora domácího kompostování
 - Cílená informační kampaň na domácí kompostování a možnostech využití kompostu pro vlastní potřeby.
V rámci přípravy kampaně zjištění využití kompostérů z dotačního projektu z r. 2018.
 - Zjištění zájmu o domácí kompostéry a podle toho nákup (Ize využít dotačních titulů OPŽP 2021+) a bezplatné poskytnutí domácích kompostérů do rodinných domků
 - Podporu domácího kompostování je vhodné zohlednit při zavedení sběrných nádob na bioodpady do rodinných domů ve městě (pokud domácnost prokazatelně kompostuje, pak není nutná nádoba. V takovém případě by ale byla nutná kontrola i ve vazbě na produkci SKO v takové domácnosti).

Zajištění zpracování bioodpadů a výroba kvalitních kompostů

- Vybudování nové kompostárny s vyšší kapacitou mimo areál sběrného dvora se samostatnou váhou a kontrolovaným příjmem odpadů
 - Při plánování je nutné zohlednit rozvoj sběru bioodpadů ve městě a případně v obcích DSO Příbram, které by mohly kompostárnu využívat
 - Na kompostárně je nutné zpracovat odpady z údržby veřejné zeleně
- Podpora odbytu vyrobeného kompostu
 - Zhodnocení kompostu na prodejní substrát pro maloobchodce i velkoobchodce
 - Vyšší použití kompostu a substrátu pro údržbu veřejné zeleně a veřejných ploch města
 - Rozšíření využití kompostu pro potřeby okolních obcí.
 - Spolupráce se zemědělci
- Informování obyvatel
 - o způsobech sběru bioodpadů (důraz na kvalitu a složení bioodpadů)
 - o možnostech následného využití bioodpadů včetně propagace použití výstupů z městské kompostárny pro potřeby obyvatel

2.3 Objemné odpady, sběrný dvůr, sběrná místa

Objemný odpad je sbírán celoročně do sběrného dvora. Až pětina produkce objemných odpadů je sbírána na nelegálních skládkách při úklidu stanovišť nádob.

Objemný odpad je částečně dotříděn na využitelné složky a větší část je skládkována.

Zřízení dalších sběrných míst k odkládání objemných odpadů

S ohledem na omezenou dostupnost jediného sběrného dvora pro všechny obyvatele města je vhodné rozšířit místa, kde je možné celoročně odevzdat objemný odpad a případně další druhy komunálních odpadů.

- Zřízení 1-2 sběrných míst (tzv. malých sběrných dvorů) na území města pro sběr objemných odpadů (včetně míst zpětného odběru) s cílem snížení donáškové vzdálenosti do jediného sběrného dvora
 - Místo by mělo být oplocené, nutnost obsluhy, otevírací doba minimálně 1-2 x týdně
 - Místo je třeba vybavit velkoobjemovými kontejnery pro odkládání objemných odpadů, případně bioodpadů, kontejnery na tříděný odpad, případně po dohodě s kolektivními systémy i kontejnery na sběr elektrozařízení
 - Odpad z kontejnerů bude následně odvážen do centrálního sběrného dvora, kde bude dotříděn na využitelné složky a zbytek určený na skládku
 - Místo se zřizuje vyhlášením v OZV o obecním systému OH
- Rozšíření sběrných míst na objemné odpady je třeba dostatečně komunikovat s obyvatelstvem v rámci informační kampaně

Omezení odkládání objemných odpadů mimo určená místa

- Informační kampaň pro obyvatele o správném odkládání objemných odpadů na určená místa s cílem omezit černé skládky u stanovišť sběrných nádob a posílení využití sběrného dvora a nových sběrných míst
- Vytipování míst, kde dochází k častému vzniku nelegálních skládek v okolí sběrných nádob
 - Cílené informování obyvatel okolní zástavby o porušování OZV o obecním systému OH,
 - Zvážit důslednou kontrolu takových míst (např. kamerovým systémem, spolupráce se správcí bytových domů apod.) a zahájit exemplární postihy neukázněných osob, které odkládají odpad mimo místa určená OZV

Omezení skládkování objemných odpadů

- Důsledné předtřídění přijímaných objemných odpadů a jejich zařazení jako využitelných odpadů podsk. 20 01 (Katalog odpadů) na sběrném dvoře, jejich následné zvážení a evidence
- Zajištění následného využití vytříděných frakcí
 - Rozšíření smluv s odběrateli využitelných složek
 - Provéřit možnost drcení a úpravy vybraných objemných a dalších odpadů pro výrobu paliv (nebo recyklátů)
 - Zvážit zajištění této služby ve vazbě na potenciální rozšíření činnosti TSMP i pro okolní obce v DSO (např. nákup drtiče)
 - Zajistit odbyt frakce na palivo (cementárny, výrobci paliv)

Změna sběru nebezpečných odpadů

- Vzhledem k malé efektivitě zrušit mobilní sběr nebezpečných složek KO (případně dalších NO) ve městě a nahradit jej sběrem do sběrného dvora a nově zřízených sběrných míst.

2.4 Snížení produkce a skládkování SKO

Měrná produkce SKO v kg/ob. je ve městě nadprůměrná. S ohledem na zákonné cíle na omezení skládkování KO bude nutné, kromě všech opatření na posílení třídění využitelných složek KO, udělat další opatření, které mohou přispět ke snížení produkce SKO.

Veškerý SKO je v současné době skládkován na skládce SVZ Centrum v Bytízi.

Snížení produkce SKO

- Úprava frekvence svozu SKO u rodinných domků ve všech částech města na 1x za 14 dní
 - Úpravu frekvence svozu je vhodné provést po revizi, doplnění a úpravě sběrné sítě na využitelné složky KO (viz kap. 2.1) a především po zavedení nádobového sběru bioodpadů (kap. 2.2)
- Úprava sběru a svozu SKO u bytových domů – téměř polovinu SKO lze ještě vytřídit pro další využití, je tedy potřeba vytvořit objemy pro sběr vytříděných odpadů včetně bioodpadů u bytových domů.
 - Z důvodů zachování pořádku je vhodnější postupně snižovat počet kontejnerů na SKO a nahrazovat je kontejnery na tříděné složky včetně bioodpadů (kap. 2.1 a 2.2).
- Opatření je nutné doplnit informační kampaní pro obyvatele.

Zajištění energetického využití SKO a dalších zbytkových KO včetně přepravy

Město má vysokou produkci SKO a dalších nevyužitelných složek KO, takže skládkuje kolem 70 % všech komunálních odpadů. Od r. 2021 je město nově poplatníkem skládkovacího poplatku, což způsobilo zásadní zdražení skládkování a povede i v budoucnu k růstu nákladů na odstranění KO. Dle zákona o odpadech lze na část skládkovaných KO (limit 180 kg/obyvatel v r. 2023) uplatnit nižší sazbu poplatku. V Příbrami bylo v r. 2023 vyprodukováno 1900 t SKO nad uvedený limit, což znamenalo navíc skládkovací poplatek ve výši 1,9 mil Kč. Limit se ale v zákoně postupně snižuje, takže pokud město zásadně neomezí množství skládkovaných odpadů, pak náklady nad limit výrazně porostou, tj město bude skládkovat více „dražších“ odpadů.

Zajistit dostatečnou kapacitu pro energetické využití zbytkových KO, které nebude možné od r. 2030 skládkovat, je nutné v dostatečném předstihu, a to i s ohledem na výše uvedenou skutečnost nárůstu nákladů na skládkování. Pro město je vhodné zahájit jednání se stávajícími provozovateli a investory budoucích ZEVO, která jsou v dojezdové vzdálenosti od Příbrami a mají nebo budou disponovat dostatečnou kapacitou na spalování odpadů.

Alternativou je pak výstavba a provozování malokapacitního ZEVO přímo v Příbrami, která závisí na možnostech privátního investora Energo Příbram. Tato varianta by byla výhodná z hlediska blízkosti, důležitá bude pak ekonomická udržitelnost zařízení a s tím související cena a další podmínky, které by měly být pro město obecně výhodnější než při využití jiných ZEVO, a to včetně nákladů na přepravu odpadů.

- Zajištění energetického využití pro období do r. 2026-28 ve stávajících ZEVO
 - Provéřit možnost energetického využití v ZEVO Pražské služby a.s. minimálně pro odpad nad limit pro slevu skládkovacího poplatku. Bude se jednat o více než 2 tis. t ročně.
ZEVO Pražské služby nabízí v současné době částečné využití svojí kapacity pro mimopražské zájemce. Pokud by došlo k dohodě, službu lze využít do doby zprovoznění dalších ZEVO (předpoklad kolem r. 2028) nebo ZEVO Příbram (předpoklad kolem r. 2026).
 - V případě dohody zajištění energetického využití části SKO a skládkovaných KO, a to včetně přepravy odpadů do ZEVO (viz dále)

- Zajištění energetického využití SKO a dalších KO pro období po r. 2026-28
 - jednání se stávajícími a potenciálními provozovateli ZEVO o možnosti dlouhodobé smlouvy na zajištění energetického využití odpadů z Příbrami (ZEVO ČEZ a.s. Mělník, ZEVO PECeN FCC Neratovice, ZEVO Vráto a.s. České Budějovice).
 - Vhodná je varianta společného jednání s DSO Příbram, pokud se obce dohodnou na spolupráci (vyšší produkce odpadů, lepší vyjednávací pozice).
Dle sdělení zástupce DSO došlo již k jednání s ČEZ.
 - Komunikovat aktivně s investorem ZEVO Příbram (Energo Příbram s.r.o.) ohledně přípravy a realizace ZEVO Příbram a případně podle toho aktualizovat strategii dalšího nakládání s SKO.
- Vybudování překládací stanice pro přepravu SKO a dalších vhodných KO do ZEVO
 - Realizace projektu závisí na možnostech využití v jednotlivých ZEVO, včetně ZEVO Příbram
 - Stanici je vhodné vybudovat s vyšší kapacitou pro obce DSO Příbram (více v kap. o meziobecní spolupráci)
 - Vybavení stanice, zejména pak velkokapacitní kontejnery, by mělo být univerzálně použitelné pro silniční i železniční dopravu, která se v budoucích letech začne zřejmě upřednostňovat v souvislosti s přepravou odpadů

2.5 Řešení živnostenských odpadů

Město neumožňuje zapojení původcům živnostenských komunálních odpadů do obecního systému OH. Město ale také nijak významně nekontroluje, jakým způsobem tito původci nakládají s komunálním odpadem a zda nezneužívají veřejný sběrný systém hrazený městem. Město má přitom možnost kontroly stanovenou zákonem o odpadech (§147).

V obou případech, tj. pro pravidelné kontroly nebo pro zapojení do systému města, je potřeba počítat se zvýšenými personálními nároky a nárůstem administrativy pro město. Přínosem může být „očistění“ městského systému od nelegálních uživatelů a snížení nákladů s tím spojených, a nárůst využitelných složek KO (v případě zapojení pouze využitelných KO od živnostníků). Při zapojení je nutné rozhodnout o druzích KO, které převezme město a stane se jejich původcem a vlastníkem – využitelné složky zvýší míru třídění KO, ostatní složky (SKO, objemný odpad apod.) má vliv na množství skládkovaných KO a tím i na výši skládkovacího poplatku.

Opatření:

- Informování živnostníků o jejich zákonných povinnostech ve vztahu k systému OH města (informace na webu města, v Kahanu, tištěné letáky na živnostenském úřadě apod.)
- Kontrola původců odpadů ze strany města (§147)
 - Kontrolu lze provést na základě písemné výzvy podnikajícím subjektům, které by měly doložit městu, jak nakládají s komunálním odpadem a dalšími produkovanými odpady. Rozsah šetření je vhodné dohodnout s živnostenským úřadem, který má přehled o aktivních podnikajících subjektech ve městě.
 - Provedení fyzické kontroly u vytipovaných subjektů (např. některé restaurace, obchody, malé provozovny), uložení nápravných opatření
 - Pravidelné každoroční opakování kontrol pro vybranou skupinu subjektů
 - Informování o kontrolách a jejich výsledcích (web města, další periodika apod.)

- Zhodnocení možnosti zapojení živnostníků s KO nebo s vybranými složkami KO do obecního systému OH. Je třeba zhodnotit:
 - Druhy komunálních odpadů a jejich začlenění do obecního systému (využitelné x SKO a objemný odpad)
 - U zapojených odpadů se stane původcem město, produkce těchto odpadů ovlivní míru třídění a případně množství skládkovaných KO
 - Náklady a administrativu spojenou s uzavíráním smluv a jejich kontrolou
 - Je nutné připravit smlouvu mezi městem a původci včetně stanovení cenových principů
 - Pokud se město rozhodne umožnit živnostníkům využití obecního systému OH, pak tuto skutečnost musí uvést v OZV o obecním systému OH (rozsah je dán metodickým pokynem MV).

2.6 Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů

S ohledem na plnění cílů oběhového hospodářství je nutné posílit aktivity města v oblasti předcházení vzniku odpadů.

Opatření:

- Pokračování provozovaných činností
 - provozování Re-use centra (pravidelné vyhodnocení využití centra obyvatelstvem, množství přijatých věcí a vzniklých odpadů, posílení propagace centra)
 - pokračování spolupráce s firmami zajišťujícími zpětný odběr použitých výrobků (elektrozařízení, baterie, pneumatiky)
- Zjistit realizované aktivity nabízené veřejnými organizacemi, soukromými subjekty (různé neziskové organizace nebo firmy) a občany v oblasti předcházení vzniku odpadů (např. opravy, bazary, obchody bez obalu, půjčovny a sdílení náradí, kol, knihobudky s Knihovnou Jana Drdy atd.) na území města
 - Nastavit spolupráci a způsob podpory vybraných aktivit městem (informační, organizační, finanční podpora)
- Udělat opatření na úřadech a institucích zřizovaných městem
 - Vypracovat a realizovat opatření na předcházení vzniku odpadů při chodu úřadů a městských institucí (omezení zbytečných tisků, používání omyvatelného nádobí, nebalené vody a nápojů, důsledné třídění, kompostování tam, kde je to možné atd.)
- Zásadněji podpořit domácí kompostování (např. i nákupem a zapůjčením domácích kompostérů) včetně aktivní komunikace s veřejností (viz kap. 2.2)

2.7 Podpora recyklace odpadů

Využití výrobků z recyklátů

Mezi základní principy oběhového hospodářství patří znovupoužití druhotných surovin ve výrobcích a jako náhrady primárních surovin. TSmP vyrábějí v městské kompostárně kompost, na deponii lze získat drcením vhodný stavební recyklát, další výrobky z recyklátů jsou dostupné na běžném trhu.

Opatření:

- Využití výrobků z recyklátů pro mobiliář města a vybavení institucí zřizovaných městem (např. lavičky, květináče, plotovky, zatravnovací dlažba, vybavení hřišť atd.)
 - Zpracování vnitřní směrnice na používání výrobků z recyklátů ve veřejných zakázkách města
 - Realizace použití výrobků z recyklátů
- Využití stavebních recyklátů při stavebních zakázkách města v rámci výběrových řízení

Možnost úpravy vytříděných odpadů na druhotné suroviny

- Ověření možnosti úpravy vytříděných odpadů a výroby surovin s přidanou hodnotou a případná realizace (pořízení drtičů na bioodpady a objemné odpady, úprava a drcení stavebních odpadů na obchodovatelné recykláty apod.)
 - z důvodů kapacity je vhodná spolupráce s obcemi v DSO Příbram
 - předpokladem je nový samostatný areál TSmP, který by byl určen pro nakládání s odpady

2.8 Komunikace systému OH města

Informování a osvěta obyvatel je důležitým předpokladem fungování městského systému odpadového hospodářství. V současné době informace zajišťuje částečně město, částečně TSmP, část informací je uvedena na webových stránkách města a TSmP. Veřejnost a další cílové skupiny (včetně zastupitelstva) je třeba informovat o všech chystaných změnách v OH a doplnit stávající informace o přehled celého systému, který je ve městě realizován.

Město má kromě toho také zákonnou povinnost (§ 60, odst. 4) zákona o odpadech) zveřejňovat 1x ročně informace o stavu OH včetně nákladovosti celého systému.

Opatření:

Komunikační strategie a způsob komunikace

- Nastavení způsobu pravidelné a cílené komunikace OH města a realizace informační kampaně
 - Zpracování komunikační strategie a způsobu realizace kampaně, a to včetně spolupráce města a TSmP a odpovědnosti určených osob za zveřejňování informací, popisu zvolených a používaných informačních nástrojů a kanálů
 - Pravidelné vysvětlování změn v systému OH města
- Dopracování webových stránek o odpadech a jejich pravidelná aktualizace
- Dle strategie rozvoje OH je třeba připravit v časové posloupnosti informace pro veřejnost
 - s rozlišením pro různé cílové skupiny – děti do 15 let, veřejnost 15+, senioři, živnostníci a podnikatelé apod. s využitím vhodných informačních kanálů (web, tištěná média, venkovní akce, semináře apod.)

Obsah informačních sdělení

- Realizace průběžné informační kampaně pro občany o obecním systému OH, jeho částech a nákladech s tím souvisejících

- Zpracování a zveřejnění roční zprávy o stavu OH a plnění cílů dle zákona o odpadech
- Realizace informační kampaně o způsobu sběru a využití bioodpadů (důraz na kvalitu odpadů, možnosti zpracování), domácím kompostování
- Pravidelné informování veřejnosti o změnách v obecním systému – druhy odděleně sbíraných komodit, rozšíření a změny ve sběrné síti, změna frekvence svozu SKO, změny ve sběru objemných odpadů, nebezpečných odpadů apod.
- Informování o způsobech předcházení vzniku odpadů, a to včetně realizace konkrétních aktivit

2.9 Spolupráce s obcemi v DSO Příbram

Dobrovolný svazek obcí ORP Příbram, jehož je město Příbram členem, má v současné době 26 členských obcí, ve kterých žije cca 45 tis. obyvatel (cca 63 % obyvatel správního území ORP Příbram). Přehled obcí je uveden v tabulce Většinou se tedy jedná o malé obce do 1 tis obyvatel. Služby v OH jsou zajišťovány z velké části firmou Rumpold P, část obcí využívá služeb TSmp, 2 obce Dokas Dobříš a 1 obec SVZ.

Tabulka 45: Obce v ORP Příbram a DSO ORP Příbram

Velikost obce dle obyvatel	ORP Příbram		DSO ORP Příbram	
	počet obcí	počet obyvatel	počet obcí	počet obyvatel
do 200	20	2 521	3	464
201-500	33	10 503	14	4 421
501-1000	13	8 874	6	3 878
1001-2000	3	4 317	1	1 255
2001-5000	4	12 540	1	2 248
20001-50000	1	32 743	1	32 743
celkem	74	71 498	26	45 009

Zdroj: ČSÚ, www.dsopribram.cz

Souhrnné informace o produkci a nakládání s KO a dalšími odpady v obcích DSO nejsou k dispozici. Tajemník DSO poskytl pro potřeby studie základní dotazníky z členských obcí, ale celková analýza pro potřeby dalšího rozvoje nebyla doposud zpracována. Kromě toho dotazníky obsahují údaje za rok 2020, bylo by potřeba je tedy aktualizovat.

Na základě dostupných dat (ISOH) lze konstatovat, že se celková produkce KO v území ORP Příbram pohybovala v r. 2021 kolem 39,9 tis. t, z toho produkce obcí byla 32,7 tis. t. Produkce SKO byla 19,9 tis. t, z obcí 15,2 tis. t. Množství skládkovaných KO z obcí z ORP Příbram lze odhadnout na 18,8 tis. t (z toho objemný odpad činil 3,6 tis. t). Tyto odpady představují potenciál pro energetické využití ve vhodných ZEVO.

Odpadové hospodářství je jednou z důležitých oblastí, které zajišťují v rámci svých samosprávných činností obce. Obce jsou podle zákona o odpadech původci a také vlastníci komunálních odpadů (od okamžiku, kdy osoba odloží odpad podle § 59 a 60 na místo obcí k tomuto účelu určenému). Na obce se také vztahují zákonné cíle na třídění a recyklaci KO, omezení skládkování KO apod.

Většinu činností v OH zajišťují obce prostřednictvím specializovaných odpadových firem, které provozují zařízení pro nakládání s odpady (mobilní zařízení ke svozu odpadů, stacionární zařízení typu skládek, dotřídovacích linek, kompostáren apod.). Cena služeb je pak rozhodující pro výši nákladů na odpadové hospodářství každé obce. Řada obcí nedokáže porovnat ani ovlivnit cenu těchto služeb a svoje odpadové hospodářství neřídí podle svých potřeb.

Ve většině evropských států obce řeší nakládání s odpady prostřednictvím regionálních sdružení a svazků, které disponují odborným managementem, často společně vlastní některá zařízení pro nakládání s odpady a řídí OH jednotně v celém sdružení/svazku. Výhodou je rovné postavení na trhu, svazek vyjednává podmínky a realizuje výběrová řízení pro celý svazek nebo zajišťuje služby/část služeb prostřednictvím vlastní firmy.

V ČR existují funkční svazky obcí nebo obchodní firmy, vlastněné více obcemi, které řídí a kontrolují nakládání s odpady pro všechny členské obce. Spolupráce obcí v odpadovém hospodářství je založena na sdružení produkce odpadů, se kterými je nutné nakládat, a na sdružení prostředků k úhradě nákladů spojených se zajištěním sběru, svozu a následného využití nebo odstranění odpadů. Sdružené obce pak mají větší možnosti, jak profesionálně řídit odpadové hospodářství a využívat významnější pozice na trhu s odpadovými službami nebo při společných investicích do potřebné infrastruktury pro nakládání s odpady. Právě přímé řízení a kontrola OH jsou pro obce s těžšími.

Úzká spolupráce obcí v OH je jedním z cílů DSO ORP Příbram. Jak již bylo řečeno v Analytické části, obce v čele s městem Příbram mají zájem tuto spolupráci prohloubit a zajistit dlouhodobé řešení pro nakládání s KO v regionu.

Opatření:

- Zpracovat základní analýzu stavu OH v obcích DSO a ostatních obcích správního území ORP
 - Produkce hlavních složek KO a způsoby nakládání s nimi
 - Organizace OH v obcích
 - Technická vybavenost a vlastnictví infrastruktury pro nakládání s odpady v jednotlivých obcích
 - Ekonomika OH
 - Definování hlavních problémových oblastí OH
- Provéřit možnosti a rozsah spolupráce obcí v DSO Příbram (nebo ve správním území ORP Příbram) v oblasti hospodaření s odpady
 - Oblasti spolupráce dle potřeb obcí
 - sběr a svoz jednotlivých složek KO, zajištění využití vhodných složek KO,
 - zajištění energetického využití zbytkových KO včetně přepravy,
 - provozování společné infrastruktury – síť sběrných dvorů, RE-USE centra, kompostárna, deponie a zpracování stavebních odpadů, překládací stanice,
 - zajištění osvětové činnosti, aktivity na předcházení vzniku odpadů
 - poradenská činnost
 - Způsob spolupráce s upřednostněním in-house výjimky dle zákona o zadávání veřejných zakázek
 - např. transformace TSmP do nějaké formy obchodní korporace a její spoluvlastnictví obcemi,

- nebo založení obchodní korporace vlastněné obcemi za účelem poskytování dílčích služeb v OH,
 - smluvní spolupráce
- Uzavřít dohodu o činnostech DSO pro obce v OH
- Aktualizovat strategii města ve vazbě na dohodnuté aktivity v DSO nebo obcích na území ORP

2.10 Rozvoj Technických služeb

Pro zajištění provozu OH jsou pro město stěžejní jeho Technické služby. S ohledem na očekávané cíle zejména v oblasti třídění a recyklaci KO a zásadního omezení jejich skládkování je nutné podpořit další rozvoj TSmp.

Opatření:

- Vybudovat samostatný areál pro nakládání s odpady na pozemcích v blízkosti stávajícího sběrného dvora
 - Umístění vybavení pro sběr odpadů a svozové techniky, úklidové techniky
 - Mezideponie vybraných odpadů určených k dalšímu zpracování (stavební odpady, dřevo a objemné odpady apod.)
 - Překládací stanice (pokud bude třeba)
 - Úprava některých odpadů před dalším zpracováním
- Vybudovat samostatnou kapacitní kompostárnu pro potřeby města a obcí v DSO nebo na území ORP
- Případná transformace TS z příspěvkové organizace na obchodní korporaci a rozšíření vlastnické struktury o další obce dle dohody obcí a města v rámci DSO ORP Příbram.

2.11 Návrh organizačních opatření pro město

Schválení strategie rozvoje OH města a její následná realizace

- Strategie rozvoje odpadového hospodářství nahradí Plán odpadového hospodářství města, Strategie představuje rámec pro činnosti, které jsou nutné k dalšímu rozvoji OH města a jeho přechodu k oběhovému hospodářství v oblasti nakládání s odpady. Strategie je zpracována s výhledem do r. 2035 dle cílů evropského oběhového hospodářství

Úprava systému sledování výkonů a nákladů v OH města

- úprava systému sledování a hodnocení výkonů v OH (produkce dle jednotlivých zdrojů odpadů, sběr a nakládání s odpady, míra třídění)
 - Stanovit postup a položky, které umožní vyhodnocovat produkci odpadů podle druhů, podle způsobů sběru, podle způsobů nakládání
 - Pravidelně (1x čtvrtletí, celkově 1x rok) sledovat vývoj produkce odpadů podle druhů, způsobů sběru a způsobů nakládání. 1x ročně provádět porovnání se srovnávacími skupinami s využitím zveřejňovaných údajů o nákladech obcí na OH (např. výstupy ze systému EKO-KOM, SMO ČR, MŽP apod.).
- úprava systému sledování a hodnocení nákladů na OH města

Vyhodnocení nákladovosti OH města by měl zajistit pověřený pracovník města, který bude mít na starosti řízení provozu OH města (z pohledu povinností samosprávy při hospodaření s odpady) a kontrolu činnosti TSmP v oblasti výkonu služeb v OH. Pro vyhodnocování nákladů je třeba:

- Stanovit jednoznačně nákladové položky v OH města tak, aby se daly náklady hodnotit ve vazbě na rozsah a skutečné výkony poskytované služby v rámci rozpočtu města a příspěvku TSmP (např. náklady na jednotlivé komodity odpadů v členění sběr a soz/přeprava/další nakládání, provoz jednotlivých zařízení apod.)
- Pravidelně (min. 1x ročně) kontrolovat položkové náklady a provádět porovnání se srovnávacími skupinami

Personální zajištění provozu a rozvoje městského systému odpadového hospodářství

Řízení odpadového hospodářství města je nutné posílit tak, aby pověřený pracovník nebo pracovníci měli dostatek času a prostoru pro sledování, vyhodnocování, kontrolu celého systému, přípravu a realizaci přijatých opatření pro rozvoj systému. Pověření pracovníci by neměli zajišťovat úkony spojené s výkonem státní správy v oblasti OH, zajišťované městem, a řešit jiné oblasti, ale měli by se zaměřit pouze na úkony spojené se zajištěním efektivního hospodaření s odpady ve městě.

- vytvoření samostatné pracovní pozice/pozic na:
 - zajištění řízení a kontroly provozu OH města (sledování výkonů a nákladů OH, spolupráce s TSmP, jejich kontrola a kontrola ostatních dodavatelů služeb při provozu OH, kontroly živnostníků, zajišťování informování obyvatel atd.)
 - přípravu a realizaci rozvojových aktivit OH dle schválené Strategie města (rozvoj systému tříděného sběru, řešení objemných odpadů, změny v nakládání s dalšími složkami KO včetně SKO, předcházení vzniku odpadů, spolupráce s DSO ORP Příbram apod.)

3. Časový postup realizace opatření

Řešení dalšího rozvoje OH v Příbrami představuje změny vlastní organizace sběru a svozu odpadů, jejich technického zajištění, dále pak následného nakládání s odpady a řízení odpadového hospodářství. Opatření uvedená v kap. 2 lze rozdělit podle jejich realizace na krátkodobá (v období 1-2, příp. 3 let, tj. 2024-5), další jako střednědobá (období 3-5 let) a některá jako dlouhodobá (5-10 let).

3.1 Krátkodobá opatření (r. 2024-2025)

Opatření přispějí ke zlepšení znalosti systému sběru odpadů ve městě a umožní provést některé základní úpravy v městském systému odpadového hospodářství. Jsou předpokladem pro přípravu dlouhodobějších změn celého systému. Prověří také možnosti spolupráce obcí v regionu.

1. Zřízení pozice samostatného pracovníka města pro OH

- o zajištění řízení a kontroly provozu OH města (sledování výkonů a nákladů OH, spolupráce s TSmP, jejich kontrola, kontrola ostatních dodavatelů služeb při provozu OH, kontroly živnostníků, zajišťování informování obyvatel atd.)
- o přípravu a realizaci rozvojových aktivit OH dle schválené Strategie města (rozvoj systému tříděného sběru, řešení objemných odpadů, změny v nakládání s dalšími složkami KO včetně SKO, předcházení vzniku odpadů, spolupráce s DSO ORP Příbram apod.)

Provedení: do konce r. 2024

2. Sledování a hodnocení výkonů v odpadovém hospodářství

TSmP budou poskytovat městu pravidelně (1x čtvrtletně, případně častěji) údaje o:

- o množství sebraných odpadů papíru, plastů, skla podle barev, nápojových kartonů, kovů samostatně z nádobového sběru, ze sběrného dvora, z projektu door to door
- o množství sebraných SKO z nádob od občanů, z odpadkových košů
- o množství sebraných objemných odpadů od občanů ze sběrného dvora, odpadů z úklidů kolem stanišť
- o množství sebraných bioodpadů z nádob, ze sběrného dvora, z kompostárny
- o množství bioodpadů sebraných při údržbě veřejné zeleně
- o množství skládkovaných KO podle druhů
- o množství materiálů využitých KO (podle druhů), resp. předaných na recyklaci
- o množství stavebních odpadů, způsob využití a dalšího nakládání se stavebními odpady
- o vyhodnocení provozu Re-use centra (2x ročně)

Provedení: do konce 2024 a dále průběžně

3. Sledování nákladů na OH

- o připravit ve spolupráci s TSmP report s jednoznačně definovanými nákladovými položkami, které umožní sledovat náklady na OH města a rovněž tak náklady a výnosy ostatních činností TSmP v OH (provoz zařízení, služby poskytované jiným subjektům).
- o Je možné částečně vycházet z rozdělení nákladů dle dotazníku systému EKO-KOM (náklady na tříděný sběr po komoditách a způsobech sběru, náklady na SKO, náklady

na odpadkové koše, bioodpady dle způsobů sběru včetně veřejné zeleně, sběr objemných odpadů podle způsobů sběru, sběr nebezpečných odpadů, náklady na úklid skládek v okolí sběrných stanovišť, náklady na úklid veřejných prostranství atd.)

- Pro vyhodnocování nákladů je vhodné použít i hmotnostní a výkonové ukazatele, aby bylo možné hodnotit náklady v absolutních hodnotách, v Kč/t, Kč/obyvatel pro jednotlivé komodity a sledované nákladové položky

Provedení: do konce r. 2024, dále průběžně

4. Vyhodnocení vybavenosti a využití stávajících stanovišť na tříděný sběr využitelných složek KO

- Provéřit funkčnost všech stávajících stanovišť (zda a jak jsou využívány občany) a naplněnosti jednotlivých nádob při svozu komodit na jednotlivých stanovištích – nutná fyzická kontrola při svozu – min. 1-2 týdny v měsíci, dva po sobě jdoucí měsíce ve spolupráci s TSMP. U každého stanoviště bude zrevidován skutečný počet a stav nádob, jejich naplněnost v době svozu, výskyt odložených odpadů mimo nádoby (druhy a odhad množství)

Provedení: částečně provedeno, dokončení do 9/2024

5. Doplnění všech veřejných stanovišť nádobami na sběr základních komodit - papíru, plastů, skla barevného

- Doplnit a sjednotit typově nádoby na stanovištích tak, aby co nejvíce stanovištích bylo plnohodnotných, tj. obsahovalo nádobu na papír, plast a barevné sklo, případně přemístit stanoviště do míst s lepší dostupností pro obyvatele

Provedení: do pol. r 2025 a dále průběžně

6. Změna způsobu sběru vybraných komodit (nápojové kartony, kovové odpady, čiré sklo, oleje a tuky) v rámci systému města

- Zrušení sběru nápojových kartonů do samostatných nádob a zavedení sběru ve směsi s plastem
 - Zajištění řádného označení nádob s plastem přídatnou nálepkou s nápojovými kartony
- Zrušení sběru kovových do samostatných nádob a zavedení sběru ve směsi s barevným sklem
- Sjednocení sběru skleněných odpadů jako sběr barevného skla a zrušení kontejnerů na samostatný sběr čirého skla
 - Doplnění všech stávajících stanovišť kontejnery na sběr barevného skla
 - Zrušení kontejnerů na čiré sklo/ alternativně ponechání stávajícího rozsahu sběru čirého skla bez dalšího rozšiřování
- Zrušení sběru olejů do polopodzemních kontejnerů, rozšíření sběru do nádob s horním výsypem

Provedení: příprava do konce r. 2024, nutná změna OZV, realizace 2024/25

7. Ověření možnosti sběru odvozného systému sběru (door to door) v zástavbě rodinnými domky ve Zdaboři

- Zavedení systému do cca 430 domácností v rodinných domech
- Vyhodnocení produkce jednotlivých druhů KO (papír, plast, NK, SKO, bioodpad) před zahájením svozu a následné pravidelné měsíční hodnocení

- TSMP provedou analýzu ekonomické náročnosti (investice, provozní náklady na svoz) a technické proveditelnosti (proveditelnost svozu odpadů z individuálních nádob v rámci standardního svozu tříděných odpadů)

Provedení: již zahájeno, vyhodnocení projektu v dubnu 2025

8. Zavedení nádobového sběru bioodpadů do všech rodinných domků ve městě

- Použití standardizovaných sběrných nádob do všech RD (případně lze zohlednit, zda domácnost používá domácí kompostér)
 - Při zavádění door to door systému do RD je nutné sjednotit instalaci sběrných nádob na bioodpady, papír a plast a následně zahájit svozy.
- Nastavení celoročního svozu bioodpadů od RD (vegetační období 1x týden, mimo sezónu 1x měsíčně)

Provedení: instalace nádob do všech RD v průběhu r. 2025, zahájení svozu ihned po instalaci nádob. Termín je potřeba upravit podle instalace celého door to door systému do všech RD, pokud bude realizován.

9. Zavedení kontejnerového sběru bioodpadů do zástavby bytových domů ve městě

- Postupná instalace kontejnerů na sběr bioodpadů do zástavby bytových domů na doplnění již existující sítě
- Frekvence svozu obdobná jako v případě rodinných domků

Provedení: instalace cca třetiny nádob a zahájení svozu v průběhu r. 2025, další instalace průběžně

10. Podpora domácího kompostování v zástavbě rodinných domcích ve městě

- Cílená informační kampaň pro obyvatele o domácím kompostování a využití kompostu
- Zjištění zájmu obyvatel o poskytnutí kompostéru
- Sjednocení postupu používání domácích kompostérů a instalace sběrných nádob na bioodpad
- Nákup kompostérů a jejich bezplatné poskytnutí do domácností (dle dotačních titulů OPŽP 2021+)

Provedení: kampaň do konce r. 2025 a dále průběžně, průzkum zájmu o kompostéry do konce r. 2025, nákup kompostérů dle finančních možností města nebo dotačních výzev OPŽP

11. Příprava projektu nové kapacitní kompostárny

- Projektová příprava na výstavbu nové kompostárny v samostatném areálu v blízkosti sběrného dvora.
- Kapacitu kompostárny je vhodné koncipovat podle potřeb města a okolních obcí

Provedení: do konce r. 2025

12. Zřízení dalších sběrných míst k odkládání objemných odpadů

- Vytipování vhodných pozemků a prostor a následné zřízení 1-2 nových sběrných míst (malých sběrných dvorů) v částech města s omezenou dostupností do hlavního sběrného dvora

Provedení: příprava sběrných míst do konce r. 2024, zřízení míst do konce r. 2025

13. Omezení odkládání objemných odpadů mimo určená místa

- Vytipování míst, kde dochází k častému vzniku nelegálních skládek v okolí sběrných nádob - výskyt odpadů v okolí sběrných stanišť sledovat a vyhodnocovat min. 2 měsíce.
- Cílené informování obyvatel okolní zástavby o porušování OZV o obecním systému OH,
- Zvážit důslednou kontrolu takových míst (např. kamerovým systémem, spolupráce se správcí bytových domů apod.) a zahájit exemplární postihy neukázněných osob, které odkládají odpad mimo místa určená OZV, případná spolupráce s městskou policií

Provedení: do konce r. 2024, informování a kontrola dále průběžně

14. Zrušení mobilního sběru nebezpečných odpadů

- Zrušit neefektivní mobilní sběr a informovat obyvatele o odkládání NO do sběrného dvora a následně na nová sběrná místa

Provedení: do konce r. 2024, změna OZV o obecním systému

15. Úprava frekvence svozu SKO ve městě

- Změna frekvence svozu u rodinných domků na území města na 1x za 14 dní ve vazbě na doplnění nádob především na bioodpady, případně další tříděné odpady
- Změna (snížení) počtu kontejnerů na SKO u bytových domů (ve vazbě na posílení a doplnění sběrné sítě na využitelné odpady včetně bioodpadů)

Provedení: úprava frekvence u všech RD v průběhu r. 2025, snižování počtu kontejnerů na SKO u bytových domů zkušebně od září 2025. Zahájení činnosti závisí na termínu instalace nádob na třídění.

16. Prověření možnosti energetického využití SKO v ZEVO Pražské služby a.s.

- Prověřit možnost a podmínky energetického využití minimálně pro odpad nad limit pro slevu skládkovacího poplatku. Bude se jednat o více než 2 tis. t ročně. Případné uzavření smlouvy

Provedení: prověření možností do konce r. 2024, následná případná realizace souvisí se zajištěním přepravy odpadů do ZEVO

17. Řešení živnostenských odpadů

- Město v r. 2024 zajistí provedení kontrol podnikatelských subjektů, jak nakládají s produkovánými odpady. Typy subjektů (právnícké a fyzické osoby oprávněné k podnikání) vybere ve spolupráci s živnostenským úřadem ve městě. Před kontrolou je vhodné provést informační kampaň (informování o povinnostech původců odpad, upozornění na chystanou kontrolu).
 - Kontroly lze provést písemnou výzvou
 - U vybraných subjektů je vhodné provést fyzickou kontrolu (cca 5-10 subjektů)
- Na základě vyhodnocení kontrol město zváží možnost zapojení vybraných typů živností do obecního systému OH města. Pokud se rozhodne pro možnost využití systému, pak je třeba nastavit pravidla: typy živností, druhy komunálních odpadů (např. jen využitelné složky, nebo i SKO, objemné odpady apod.), cenu za služby, smlouva.
- Zavedení každoročních pravidelných kontrol dle §147

Provedení: písemná a fyzická kontrola živnostníků dle §147 do pol. r. 2025, opakování kontrol každoročně, rozhodnutí o případném začlenění živnostníků do obecního systému OH do pol. r. 2025 (pokud by se město rozhodlo pro možnost zapojení živnostníků, musí tuto skutečnost začlenit do OZV o obecním systému OH – nutnost aktualizace OZV)

18. Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů a možností jejich podpory, realizace některých aktivit

- Zjistit realizované aktivity nabízené soukromými subjekty a občany v oblasti předcházení vzniku odpadů (např. opravny, bazary, obchody bez obalu, půjčovny a sdílení nářadí, kol, knihobudky atd.) na území města
 - Nastavit spolupráci a způsob podpory vybraných aktivit městem (informační, organizační finanční podpora)
- Udělat opatření na úřadech a institucích zřizovaných městem
 - Vypracovat vnitřní směrnici a realizovat opatření na předcházení vzniku odpadů při chodu úřadů a městských institucí
- Zásadněji podpořit domácí kompostování (viz bod 10.)

Provedení: vnitřní směrnice úřadu do konce r. 2024, zjištění aktivit na území města do dubna 2025 a následně průběžně, nastavení způsobu podpory a spolupráce do pol. r. 2025

19. Prověření možností využití výrobků z recyklátů pro potřeby města

- Vytvoření základu databáze výrobků vyrobených z recyklátů nebo s vyšším podílem recyklátů, které lze použít pro vybavení města (mobiilář, dlažky, plotovky atd.) a pro stavební zakázky a terénní úpravy (stavební recykláty), pravidelná aktualizace databáze
- Vytvoření vnitřní směrnice úřadu na používání výrobků z recyklátů ve veřejných zakázkách města

Provedení: do pol. r. 2025

20. Příprava a realizace dlouhodobé informační kampaně

- Dle strategie rozvoje OH je třeba připravit v časové posloupnosti informace pro veřejnost (s rozlišením pro různé cílové skupiny – děti do 15 let, veřejnost 15+, senioři, živnostníci a podnikatelé apod.) s využitím vhodných informačních kanálů (web, tištěná média, venkovní akce, semináře apod.)
- Součástí bude i plnění každoroční informační povinnosti města podle zákona o odpadech.
- Zaměření kampaně do krátkodobé období:
 - komplexní informace o složkách a činnostech v obecním systému odpadového hospodářství - popis celého systému OH (informace o používaných způsobech sběru a dalším nakládáním s odpady z města) včetně jeho nákladů
 - uvedení každoročních výsledků tříděného sběru využitelných odpadů včetně bioodpadů (ve srovnání s referenčními skupinami) a stav plnění zákonných povinností na třídění a recyklaci KO
 - informace o změnách ve sběru využitelných komodit (papír, plast, sklo, nápojové kartony, kovy) a doplnění a rozšíření sběrné sítě
 - informace o správném odkládání objemných odpadů s cílem omezit černé skládky u stanovišť sběrných nádob a posílení využití sběrného dvora a nových sběrných míst
 - informace o zřízení nových sběrných míst na objemné odpady
 - informování obyvatel o sběru bioodpadů
 - způsoby sběru - důraz na kvalitu a složení bioodpadů
 - Cílená informační kampaň pro obyvatele o způsobech domácího kompostování a možnostech využití kompostu pro vlastní potřeby

Provedení: příprava kampaně do konce r. 2024, realizace ve vazbě na připravované změny v OH města průběžně

21. Jednání o spolupráci obcí v OH v DSO ORP Příbram

- Zpracovat základní analýzu stavu OH v obcích DSO a ostatních obcích správního území ORP
- Provéřit možnosti a rozsah spolupráce obcí v DSO Příbram (nebo ve správním území ORP Příbram) v oblasti hospodaření s odpady
- Případné uzavření dohody o společném postupu obcí v DSO

Provedení: do konce 2024 – analýza stavu OH a prověření možností spolupráce, prezentace a jednání s členskými obcemi 10/24-4/25, dohoda o dalším postupu a realizace od r. 2025

22. Příprava rozvoje TSmP

- Příprava projektů na rozšíření a zkvalitnění služeb poskytovaných TSmP městu, případně ve vazbě na spolupráci s dalšími obcemi v regionu

Provedení: definování potřeb rozvoje TS do konce 2024, příprava a realizace jednotlivých projektů od r. 2025

23. Schválení dlouhodobé městské strategie rozvoje systému hospodaření s odpady

Je potřeba, aby město rozhodlo, jaké úpravy systému hodlá učinit s ohledem na nové zákonné cíle a povinnosti. Formou je schválení dlouhodobé strategie (s výhledem do r. 2035), podle které by pak město mohlo postupovat při realizaci kroků potřebných k nastavení funkčního a udržitelného OH. Ve strategii je nutné řešit opatření zaměřená na plnění cílů OH dle zákona o odpadech a povinností obcí s tím spojených. Jedná se zejména o:

- Posílení systému odděleného soustředování využitelných složek KO
- Zásadní rozšíření odděleného soustředování bioodpadů z domácností
- Snížení produkce SKO zlepšením podmínek pro třídění odpadů a změnou systému sběru a svozu SKO
- Dotřídění a částečné využití objemných odpadů
- Zřízení dalších sběrných míst (malé sběrné dvory) pro zlepšení dostupnosti sběru vybraných odpadů obyvatelstvem. S tím omezení mobilního sběru NO.
- Omezení skládkování KO zajištěním jejich energetického využití, a to včetně efektivní přepravy (vybavení překládací stanice, zajištění vlastní dopravy)
- kontrola živnostníků při nakládání s KO nebo jejich zapojení do systému OH města
- Realizace a podpora aktivit na předcházení vzniku odpadů
- Kvalitní a cílené informování obyvatel a dalších cílových skupin o účasti na obecním systému OH
- Využívání výrobků z recyklátů a dalších výstupů ze zpracování odpadů pro potřeby města
- Rozvoj spolupráce s obcemi v DSO a ORP Příbram na společném řešení některých částí OH

Provedení: do 9/2024

3.2 **Střednědobá opatření (r. 2025–2028)**

Střednědobá opatření musí zohlednit především plnění dílčích cílů a povinností města podle zákona o odpadech, především v oblasti třídění KO a jeho odklonu od skládkování.

1. Doplnění sběrných stanovišť na tříděný odpad

- Pokračování doplnění sběrných stanovišť na využitelné složky KO dle postupu z r. 2024

Realizace: 2026–2027

- Na základě výsledků pilotního projektu na ověření sběru door to door případné doplnění sběrného systému pro papír a plast do všech rodinných domků ve městě

Realizace: 2025 a dále ve vazbě na případnou dotaci na nákup nádob

2. Doplnění sběrné sítě na bioodpad k bytovým domům

- Doplnění sběrných nádob na bioodpad ke všem bytovým domům ve městě

Realizace: 2026 a dále

3. Úprava systému sběru a svozu SKO

- Dokončení přechodu na svoz 1x za 14 dní u všech rodinných domků, které budou vybaveny nádobami na bioodpad a kde bude umístěn dostatek dostupných sběrných stanišť na tříděné odpady

Realizace: r. 2026

- Po doplnění stanišť na tříděný sběr využitelných odpadů a bioodpadů u bytových domů se sníží počty kontejnerů na SKO min. o 1/3

Realizace: 2026 a dále

4. Zajištění energetického využití pro období od r. 2026-2028 a dále

- Projednání možností s budoucími investory a provozovateli ZEVO o zajištění energetického využití zbytkových KO z Příbrami (případně s obcemi DSO Příbram)
- Jednání s Energo Příbram s.r.o. o postupu realizace projektu ZEVO Příbram a případně dojednání podmínek smlouvy o využití tohoto ZEVO

Realizace: jednání s ostatními ZEVO od poloviny r. 2025 dále, jednání s Energo Příbram průběžně dle potřeby a případné dojednání smlouvy v r. 2026

5. Realizace rozvojových projektů na podporu činnosti TSMP

Vazba na jednání s DSO ORP Příbram a možnosti společného využití následně provozovaných zařízení.

- Případná realizace překládací stanice pro potřeby města a okolních obcí pro přepravu všech zbytkových odpadů do smluvních ZEVO mimo území Příbrami.

Realizace: od r. 2025 dále. Překládací stanice od r. 2026.

6. Realizace informační kampaně pro obyvatele

- Pokračování informační a vzdělávací kampaně pro širokou veřejnost a další vymezené cílové skupiny na podporu změn v odpadovém hospodářství města.

Realizace: od 2025 a dále podle dílčích změn v OH města

- Zajištění informační povinnosti města o stavu OH dle zákona o odpadech

Realizace: každoročně od r. 2024

7. Realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů

- Pokračování v realizaci všech aktivit na předcházení vzniku odpadů z předchozího období

Realizace: průběžně

3.3 Dlouhodobá opatření

Opatření se vztahují k období kolem r. 2028 do 2030 (případně 2035). V tomto období bude nutné dořešit zejména nakládání s SKO a dalšími komunálními odpady, které nebude možné skládkovat, a pro které se výrazně zvýší skládkovací poplatky. Bude také potřeba dále posilovat systém třídění a zajistit následnou recyklaci využitelných komunálních odpadů s ohledem na zákonné cíle (65 % třídění KO v r. 2030, 70 % v r. 2035). Je nutné se také zaměřit na předcházení vzniku odpadů aktivním působením na změnu životního stylu obyvatel města (kampaně, nabídka aktivit zaměřených na omezení produkce odpadů). Je nutné podpořit využívání výrobků z recyklátů ve veřejných zakázkách města.

1. Aktivní předcházení vzniku odpadů

Předpokládá se rozvoj všech aktivit, které jsou zaměřeny na prodloužení životnosti výrobků, opakované použití, omezení obalů, plýtvání potravinami, vlastní kompostování bioodpadů a spotřeba kompostu atd. Aktivitu realizuje samo město nebo podporuje organizace, které předcházení vzniku odpadů realizují na území města.

Důležitou roli má trvalá informační kampaň zaměřená na všechny cílové skupiny.

Realizace průběžně

2. Třídění a zajištění následné recyklace využitelných složek KO

Do r. 2030 bude muset město zajistit vytrídění 65 % z celkového množství produkováných KO (70 % v r. 2035). Ke zvýšení množství vytríděných komunálních odpadů přispějí do určité míry opatření navržená v předcházejících kapitolách:

- doplnění a rozšíření sběrných stanišť na tříděný odpad včetně systému sběru v rodinných domcích,
- zásadní rozšíření odděleného sběru bioodpadů
- dotřídění objemných odpadů na využitelné složky,
- vybudování dalších sběrných míst (malých sběrných dvorů),
- snížení frekvence svozu SKO
- cílená informační kampaň pro obyvatele.

V realizaci těchto opatření je potřeba pokračovat i nadále. Systém je třeba každoročně vyhodnocovat a podle jeho vývoje případně doplňovat další aktivity na podporu třídění odpadů.

Realizace průběžně

3. Zajištění dostatečné kapacity pro energetické využití zbytkových KO a případné také přepravy odpadů do ZEVO

Město bude muset uzavřít smlouvy s provozovateli ZEVO, která budou v té době v provozu. Situace se bude odvíjet od případné realizace ZEVO Příbram a následně smluvních podmínek spolupráce.

Realizace: kolem r. 2027-2028

Navržený postup je zobrazen v tabulce 46.

Tabulka 46: Postup při realizaci opatření na změny v OH města Příbram

Opatření	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	dále
Zřízení pozice samostatného pracovníka města pro OH								
Sledování a hodnocení výkonů v OH								
Sledování nákladů na OH města								
Kontrola živnostníků, jak nakládají s odpady, zhodnocení možnosti zapojení živnostníků do obecního systému OH, pravidelné kontroly								
Vyhodnocení vybavenosti a využití stanovišť na tříděný sběr využitelných složek KO								
Doplnění stanovišť nádobami na sběr papíru, plastů, skla smíšeného								
Optimalizace rozmístění a doplnění nových stanovišť na tříděný odpad								
Změna způsobu sběru nápojových kartonů, kovových odpadů, čírého skla, olejů								
Ověření možnosti systému door to door v RD ve Zdaboři a vyhodnocení								
Případné zavedení door to door v zástavbě rodinných domků v místních částech a ve městě								
Zavedení nádobového sběru bioodpadů do všech RD ve městě								
Doplnění a zavedení kontejnerového sběru bioodpadů do bytových domů ve městě								
Příprava projektu nové městské kompostárny								
Podpora domácího kompostování, nákup kompostérů								
Zajištění předtřídění objemných odpadů a jejich částečné využití								
Omezení nelegálního odkládání objemných odpadů, informační kampaň, kontroly								
Zřízení dalších stabilních sběrných míst na objemný odpad								
Zrušení mobilního svozu NO								
Úprava frekvence svozu SKO v RD, v BD (úprava počtu kontejnerů)								
Prověření možnosti energetického využití SKO v ZEVO Pražské služby								

Strategie rozvoje odpadového hospodářství města Příbram

Zajištění dlouhodobého energetického využití zbytkových KO v dostupných ZEVO								
Příprava a případná výstavba překládací stanice								
Příprava a realizace informační kampaně pro obyvatele								
Příprava a realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů								
Prověření možností využití výrobků z recyklátů pro potřeby města, vnitřní směrnice pro veřejné zakázky								
Využití výrobků z recyklátů pro mobiliář a další vybavení města, stavebních recyklátů								
Jednání s DSO ORP Příbram o vzájemné spolupráci, rozvoj meziobecní spolupráce								
Příprava rozvoje TSmP								
Realizace rozvojových projektů na podporu činnosti TSmP								
Schválení dlouhodobé strategie města v OH včetně aktualizace)								

4. Shrnutí návrhové části

Návrhová část studie vychází ze závěrů Analytické části, ve které byl hodnocen stav odpadového hospodářství města Příbram. Zohledňuje zákonné povinnosti města v OH a cíle OH podle zákona o odpadech a souvisejících zákonů a zahrnuje principy evropského oběhového hospodářství při nakládání s odpady.

Na základě analýzy lze konstatovat:

- Systém odpadového hospodářství města je funkční a také odpovídající zákonným požadavkům dle zákona o odpadech.
- Způsob zajištění služeb v OH je u většiny činností efektivní z hlediska nákladů (s výjimkou SKO).
- Nedostatkem systému je nižší účinnost třídění recyklovatelných komunálních odpadů a zejména odděleně sbíraných bioodpadů.
- Zásadním nedostatkem je vysoká produkce směsných komunálních odpadů, která vede k tomu, že se většina KO skládkuje a město tak nemá předpoklady plnit zákonné cíle pro třídění KO.

Z Analytické části vyplynuly tyto hlavní nedostatky:

- Nižší výkon odděleného sběru recyklovatelných odpadů (papír, plast, sklo, kovy)
 - o Nerovnoměrně vybavená sběrná síť, zbytečný rozsah sbíraných komodit
- Nízký výkon odděleného sběru bioodpadů
 - o Nedostatečná sběrná síť, není zajištěn celoroční sběr
- Vysoká produkce SKO v kg/obyv.
- Většina (přes 70 %) produkovaného KO se skládkuje
- Vysoké náklady za nakládání s SKO (vyšší cena za skládku, vysoký skládkovací poplatek)
- Nedostatečná sběrná síť pro sběr objemných odpadů (cca 20 % je odkládáno na černých skládkách)
- Město nemá stanovené řešení živnostenských odpadů, tj. neprovádí systematické kontroly původců, ani jim neumožňuje vstup do systému
- Město delegovalo většinově řízení OH na TSMP, aktivně se koordinace činností v OH neúčastní, na městě není vyčleněný pracovník, který se zajištěním OH z pohledu samosprávy zabývá
- Město nesleduje náklady na OH, nehodnotí efektivitu jednotlivých činností v OH z hlediska plnění cílů OH
- Město nemá jednoznačnou koncepci nakládání s KO, který nebude možné skládkovat

Hlavní povinnosti a cíle, které vyplývají pro město ze zákona o odpadech a souvisejících předpisů, jsou:

- Cíle na recyklaci KO (příloha 1 zákona) a s tím spojená zákonná povinnost obcí v letech 2025–2035 a dále třídít 60 % - 70 % komunálních odpadů. S neplněním povinnosti jsou svázané peněžité sankce v zákoně.
- Zákaz skládkování využitelných odpadů včetně komunálních odpadů do r. 2030 (cíl na omezení skládkování max. 10 % KO v r. 2035)

- Tento cíl je podpořen ekonomickým nástrojem v podobě skládkovacího poplatku, který se bude od r. 2021 výrazně zvyšovat z původních 500 Kč/t na 1850 Kč/t v r. 2029.
- Povinnost informování obyvatel o stavu OH min. 1x ročně

Město má povinnost přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti nepodnikajících fyzických osob, což znamená minimální možnost omezovat produkci odpadů od obyvatel.

Příležitosti k dalšímu rozvoji OH města jsou zejména:

- Optimalizace systému odděleného sběru (soustředování) recyklovatelných KO
- Rozšíření odděleného sběru bioodpadů do všech zástaveb
- Rozšíření a zefektivnění provozu kompostárny.
- Úprava sběru a svozu SKO, objemných odpadů
- Úprava sběru a následného dotřídění objemných odpadů za účelem jejich využití
- Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů
- Informování a motivace obyvatel k účasti na systému OH
- Zajištění energetického využití zbytkových KO, které nebude možné recyklovat ani skládkovat, a to včetně případné přepravy odpadů do ZEVO
- Větší účast města na aktivním řízení OH
- Spolupráce obcí v ORP Příbram při společném zajištění služeb v OH

Návrh systémových opatření pro město

Zvýšení míry třídění využitelných KO

- Revize vybavenosti a dostupnosti veřejných stanovišť na tříděný sběr (papír, plast, sklo) a zanesení stanovišť do mapy
- Doplnění nádob na papír, plast, sklo směsné na všechna stanoviště
- Zřízení nových stanovišť na tříděný sběr
- Zpevnění a úprava ploch kontejnerových stání
- Změna způsobu sběru nápojových kartonů (sběr ve směsi s plasty), kovových odpadů (sběr ve směsi s barevným sklem), skla (pouze barevné sklo), olejů (zrušit sběr do polopodzemních kontejnerů) v rámci systému města
- Ověření funkčnosti odvozného systému sběru (door to door) v zástavbě rodinnými domy jako doplnění veřejně sběrné sítě ve Zdaboři, případné rozšíření systému sběru do dalších částí města

Nakládání s bioodpady

- Zásadní rozšíření nádobového sběru bioodpadů ve všech typech zástavby – zavedení sběru do všech RD, doplnění kontejnerů na bioodpad k bytovým domům
- Rozšíření celoročního sběru bioodpadů
- podpora domácího kompostování – cílená informační kampaň, nákup a bezplatné poskytnutí domácích kompostérů do rodinných domků ve městě, příp. k bytovým domům
- informační kampaň o způsobu sběru a využití bioodpadů, domácím kompostování

- Zajištění zpracování bioodpadů a výroba kvalitních kompostů – vybudování nové kompostárny, podpora odbytu vyrobeného kompostu

Objemné odpady, sběrný dvůr, sběrná místa

- Zřízení 1-2 dalších sběrných míst (malých sběrných dvorů) k odkládání objemných a dalších odpadů
- Omezení odkládání objemných odpadů mimo určená místa (informační kampaň pro obyvatele, vytipování a kontrola míst s častým odkládáním odpadu)
- Omezení skládkování objemných odpadů – důsledné dotřídění využitelných složek, smluvní zajištění následného využití využitelných složek, prověření možnosti drcení odpadů včetně případného nákupu drtiče
- Zrušení mobilního sběru NO

Snížení produkce a skládkování SKO

- Snížení frekvence svozu SKO u rodinných domků ve všech částech města na 1x za 14 dní po doplnění nádob především na sběr bioodpadů a dalších nádob na tříděný odpad
- Snižování počtu kontejnerů na SKO v zástavbě bytových domů a jejich náhrada za kontejnery na třídění využitelných KO včetně bioodpadů
- Opatření je nutné doplnit informační kampaní pro obyvatele
- Zajištění energetického využití SKO a dalších zbytkových KO včetně přepravy
 - pro období do r. 2026-28 v ZEVO Pražské služby
 - pro období po r. 2026-28 jednání se stávajícími a potenciálními provozovateli ZEVO o možnosti dlouhodobé smlouvy na zajištění energetického využití odpadů z Příbrami (ZEVO ČEZ a.s. Mělník, ZEVO PECeN FCC Neratovice, ZEVO Vráto a.s. České Budějovice).
 - Komunikovat aktivně s investorem ZEVO Příbram (Energo Příbram s.r.o.) ohledně přípravy a realizace ZEVO Příbram a případně podle toho aktualizovat strategii dalšího nakládání s SKO.
- Vybudování překládací stanice pro přepravu SKO a dalších vhodných KO do ZEVO (Realizace projektu závisí na možnostech využití v jednotlivých ZEVO, včetně ZEVO Příbram)

Řešení živnostenských odpadů

- Informování živnostníků o jejich zákonných povinnostech ve vztahu k systému OH města
- Kontrola původců ze strany města (§147 zákona o odpadech) - písemná, fyzická kontrola, zhodnocení
- Zhodnocení možnosti zapojení živnostníků do obecního systému OH
- Pravidelná každoroční kontrola původců ze strany města

Rozvoj aktivit na předcházení vzniku odpadů

- Pokračování provozovaných činností (Re-use centrum, zpětný odběr výrobků)
- Zjistit realizované aktivity nabízené soukromými subjekty a občany v oblasti předcházení vzniku odpadů a nastavit způsob spolupráce a podpory ze strany města
- Realizovat opatření na předcházení vzniku odpadů na úřadě a institucích zřizovaných městem
- Zásadněji podpořit domácí kompostování

Podpora recyklace odpadů

- Využití výrobků z recyklátů (mobiliář města, vybavení institucí města), využití stavebních recyklátů při stavebních zakázkách města – vnitřní směrnice na používání výrobků z recyklátů ve veřejných zakázkách města
- Ověření možnosti úpravy vytríděných odpadů a výroby surovin s přidanou hodnotou a případná realizace (pořízení drtičů na biodepadly a objemné odpady, úprava a drcení stavebních odpadů na obchodovatelné recykláty). Spolupráce s obcemi v DSO Příbram.

Komunikace systému OH města

- Nastavení způsobu pravidelné a cílené komunikace OH města a realizace informační kampaně (zpracování komunikační strategie a realizace kampaně, pravidelné vysvětlování změn OH, splnění zákonné povinnosti informování)

Spolupráce s obcemi v DSO Příbram

- Zpracovat základní analýzu stavu OH v obcích DSO a ostatních obcích správního území ORP
- Provéřit možnosti a rozsah spolupráce obcí v DSO Příbram (nebo ve správním území ORP Příbram) v oblasti hospodaření s odpady
- Uzavřít dohodu o činnostech DSO pro obce v OH
- Aktualizovat strategii města ve vazbě na dohodnuté aktivity v DSO nebo obcích na území ORP

Rozvoj Technických služeb

- Vybudovat samostatný areál pro nakládání s odpady na pozemcích v blízkosti stávajícího sběrného dvora (vybavení pro sběr odpadů, svozová technika, mezideponie vybraných odpadů určených k dalšímu zpracování, překládací stanice, úprava některých odpadů před dalším zpracováním)
- Vybudovat samostatnou kapacitní kompostárnu pro potřeby města a obcí v DSO nebo na území ORP
- Případná transformace TS z příspěvkové organizace na obchodní korporaci a rozšíření vlastnické struktury o další obce dle dohody obcí a města v rámci DSO ORP Příbram.

Návrh organizačních opatření pro město

- Schválení strategie rozvoje OH města a její následná realizace
- Úprava systému sledování a hodnocení výkonů a nákladů na OH
- Dostatečné personální zajištění řízení provozu a rozvoje OH města – zřízení pozice samostatného pracovníka města pro OH

Strategie by měla být zásadním dokumentem pro další rozhodování o změnách a úpravách celého systému OH. Podle schválené strategie by měla probíhat realizace krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých opatření, jejichž souhrn je uveden v následující tabulce:

Opatření	24	25	26	27	28	29	30	dále
Zřízení pozice samostatného pracovníka města pro OH								
Sledování a hodnocení výkonů v OH								
Sledování nákladů na OH města								
Kontrola živnostníků, jak nakládají s odpady, zhodnocení možnosti zapojení živnostníků do obecního systému OH, pravidelné kontroly								
Vyhodnocení vybavenosti a využití stanovišť na tříděný sběr využitelných složek KO								
Doplnění stanovišť nádobami na sběr papíru, plastů, skla smíšeného								
Optimalizace rozmístění a doplnění nových stanovišť na tříděný odpad								
Změna způsobu sběru nápojových kartonů, kovových odpadů, čirého skla, olejů								
Ověření možnosti systému door to door v RD ve Zdaboři a vyhodnocení								
Případné zavedení door to door v zástavbě rodinných domků v místních částech a ve městě								
Zavedení nádobového sběru bioodpadů do všech RD ve městě								
Doplnění a zavedení kontejnerového sběru bioodpadů do bytových domů ve městě								
Příprava projektu nové městské kompostárny								
Podpora domácího kompostování, nákup kompostérů								
Zajištění předtřídění objemných odpadů a jejich částečné využití								
Omezení nelegálního odkládání objemných odpadů, informační kampaň, kontroly								
Zřízení dalších stabilních sběrných míst na objemný odpad								
Zrušení mobilního svozu NO								
Úprava frekvence svozu SKO v RD, v BD (úprava počtu kontejnerů)								
Prověření možnosti energetického využití SKO v ZEVO Pražské služby								
Zajištění dlouhodobého energetického využití zbytkových KO v dostupných ZEVO								
Příprava a případná výstavba překládací stanice								
Příprava a realizace informační kampaně pro obyvatele								
Příprava a realizace aktivit na předcházení vzniku odpadů								
Prověření možností využití výrobků z recyklátů pro potřeby města, vnitřní směrnice pro veřejné zakázky								
Využití výrobků z recyklátů pro mobiliář a další vybavení města, stavebních recyklátů								

Jednání s DSO ORP Příbram o vzájemné spolupráci, rozvoj meziobecní spolupráce	■	■	■	■	■	■	■	■
Příprava rozvoje TSMP	■	■	■	■	■	■	■	■
Realizace rozvojových projektů na podporu činnosti TSMP	■	■	■	■	■	■	■	■
Schválení dlouhodobé strategie města v OH včetně aktualizace)	■	■	■	■	■	■	■	■

Seznam tabulek

Tabulka 1: Domy a byty v Příbrami (r. 2021)	9
Tabulka 2: Podnikatelské subjekty na území Příbrami (k 31. 12. 2023)	9
Tabulka 3: Obce v ORP Příbram dle velikostních skupin	10
Tabulka 4: Přehled zařízení pro nakládání s odpady v Příbrami	31
Tabulka 5: Sběrný a výkupný odpadů na území města Příbram	37
Tabulka 6: Sběrné dvory v území ORP Příbram	38
Tabulka 7: Dotřídovací linky na papír, plast, sklo v okolí Příbrami	39
Tabulka 8: Kompostárny v okolí Příbrami	40
Tabulka 9: Sklárky v okolí města	41
Tabulka 10: Přehled provozovaných a připravovaných ZEVO potenciálně využitelných pro Příbram	43
Tabulka 11.: Produkce odpadů města Příbram v letech 2019-2023 (v t/rok).....	45
Tabulka 12.: Přehled produkce vybraných skupin odpadů v Příbrami v období 2019–2023 (kg/obyvatel a rok)	46
Tabulka 13: Způsoby nakládání s produkovanými odpady celkem	47
Tabulka 14: Způsoby nakládání s produkovanými komunálními odpady (včetně obalových).....	47
Tabulka 15: Skládkovací poplatek hrazený městem Příbram.....	48
Tabulka 16: Míra třídění recyklovatelných KO	49
Tabulka 17: Vývoj produkce směsného komunálního odpadu v Příbrami	50
Tabulka 18: Počty nádob na SKO a frekvence svozu (stav 2024)	51
Tabulka 19: Počty nádob na bioodpady a frekvence svozu (stav 1/2024).....	52
Tabulka 20: Produkce odděleně sbíraných bioodpadů v Příbrami	53
Tabulka 21.: Vývoj produkce objemného odpadu (v t/rok) v Příbrami	54
Tabulka 22: Množství objemných odpadů sbíraných v Příbrami	54
Tabulka 23.: Vývoj produkce nebezpečných odpadů v t/rok v Příbrami	55
Tabulka 24: Vývoj evidované produkce recyklovatelných složek KO (včetně obal. odpadů) v Příbrami (t/rok).....	56
Tabulka 25: Produkce využitelných KO z Příbrami vykazovaných do systému EKO-KOM (t/rok).....	56
Tabulka 26: Množství využitelných KO (v t/rok) podle způsobů sběru v Příbrami	57
Tabulka 27.: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru recyklovatelných složek KO (kg/obyvatel/rok).....	58
Tabulka 28: Porovnání výtěžnosti tříděného sběru podle komodit v kg/obyv., r. 2022	58
Tabulka 29: Počty kontejnerů podle komodit v Příbrami (4Q/2024)	59
Tabulka 30: Kombinace sbíraných komodit na stanovištích v Příbrami (leden 2024).....	60
Tabulka 31: Vývoj produkce odpadů dřeva v Příbrami.....	62
Tabulka 32: Vývoj produkce odpadů jedlých olejů a tuků v Příbrami.....	63
Tabulka 33: Náklady na služby v OH TSmP	65
Tabulka 34: Náklady na OH města Příbram v tis. Kč/rok	66
Tabulka 35: Porovnání celkových nákladů na OH v Kč/obyvatel	66
Tabulka 36: Vývoj nákladů na sběr, svoz, přepravu a odstranění SKO v Příbrami.....	67
Tabulka 37: Porovnání nákladů na SKO.....	67
Tabulka 38: Vývoj nákladů na tříděný sběr využitelných složek KO v Příbrami.....	68
Tabulka 39: Srovnávací ukazatele nákladů tříděného sběru využitelných složek KO	68
Tabulka 40: porovnání nákladů na tříděný sběr papíru, plastů skla (období 2021, 2022).....	69
Tabulka 41: Přehled příjmů do odpadového hospodářství města Příbram (v Kč).....	70

Tabulka 42: Příjem ze skládkovacího poplatku	70
Tabulka 43: Bilance výdajů a příjmů do odpadového hospodářství Příbrami	70
Tabulka 44: SWOT analýza OH města Příbram	77
Tabulka 45: Obce v ORP Příbram a DSO ORP Příbram	91
Tabulka 46: Postup při realizaci opatření na změny v OH města Příbram	103

Seznam grafů

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel v Příbrami (2013–2023, k 1.1. kalendářního roku).....	8
Graf 2: Složení produkovaných odpadů v Příbrami, v % hmotn., r. 2023	47
Graf 3: Vývoj produkce vybraných skupin KO v Příbrami (v kg/obyv./rok).....	50
Graf 4: Vývoj měrné produkce využitelných složek KO v Příbrami (kg/obyvatel).....	59

Seznam map

Mapa 1.: Katastrální území města Příbram.....	7
Mapa 2: Město Příbram	8
Mapa 3: Správní území ORP Příbram	10
Mapa 4: Dotřídovací linky (papír, plast, sklo) v okolí Příbrami.....	39
Mapa 5: Kompostárny v okolí Příbrami.....	41
Mapa 6: Skládky v ČR.....	42
Mapa 7: Místa zpětného odběru pneumatik ELTMA.....	64

Seznam obrázků

Obrázek 1: Plánek sběrného dvora v Příbrami (umístěný u vjezdu do SD).....	33
Obrázek 2: Pojezdová váha ve sběrném dvoře v Příbrami	33
Obrázek 3: Provoz kompostárny v Příbrami	34
Obrázek 4: Re-use centrum v Příbrami	35
Obrázek 5: Umístění skládky SVZ Centrum Bytíz.....	36
Obrázek 6: Odpadové centrum skládka TKO Bytíz.....	37